

సమావేశము - IX

వాల్తూము - I

నెం. 1

వెల : రూ. 28-00

20 మార్చి, 2018

మంగళవారం,

(శక సం. 1940,

చైత్ర శు. 3)

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

I. ప్రశ్నోత్తరాలు	...	1
II. సభా కార్యక్రమం :	...	16
ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు		
పిటిషన్స్		
III. 2018 - 2019 సంవత్సరానికి వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్):	...	16
1. 2018 - 2019 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై రెండవ రోజు సాధారణ చర్చ		
2. 2018 - 2019 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్) పై సాధారణ చర్చకు అర్థిక మంత్రి ప్రత్యుత్తరం.		

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	శ్రీ కె. స్వామిగౌడ్
డెప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ నేతి విద్యాసాగర్
కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహాచార్యులు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్ శ్రీ సి.హెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి.ఎస్. ప్రసన్నకుమారి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ బి. కమలాకర్ శ్రీమతి అలివేలు శ్రీ ఎమ్. కృపాకర్ రావు శ్రీమతి బి. ప్రమీల శ్రీమతి యస్. నాగమణి శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ కె. భాస్కర్ శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(తొమ్మిదవ సమావేశము - ఐదవ రోజు)

మంగళవారం, మార్చి 20, 2018

(సభ ఉదయం 10.00 గంటలకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్నోత్తరాల కార్యక్రమం. ఇప్పుడు ప్రశ్న నెం.2715.

(LCQ No.2619(31) relates to the suspended Indian National Congress Party Members)

పండ్ల మార్కెట్ల అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం.2715 (32)

సర్వశ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు, బలసాని లక్ష్మీనారాయణ మరియు సుంకరి రాజు, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన సాగునీరు మరియు మార్కెటింగ్ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో మార్కెటింగ్ శాఖ క్రింద ఏర్పాటైన పండ్ల మార్కెట్ల సంఖ్య ఎంత;

ఆ) నదురు పండ్ల మార్కెట్లను అభివృద్ధి చేయాలనే విషయం పరిశీలనలో ఉందా;

ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి;

ఈ) శాస్త్రీయ పద్ధతులను వినియోగిస్తూ పండ్లను మగ్గబెట్టడానికి పండ్ల మార్కెట్లలో సదుపాయాలను సమకూర్చడమవుతున్నదా;

ఉ) పండ్లను మగ్గబెట్టడానికి కాల్షియం కార్బైడ్ వినియోగాన్ని నిషేధించిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఊ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

సాగునీరు మరియు మార్కెటింగ్ శాఖామిత్యులు (శ్రీ టి. హరీశ్ రావు):- అ) ప్రస్తుతం గడ్డి అన్నారం, వరంగల్, జగిత్యాలలో మూడు పండ్ల మార్కెట్లు పనిచేస్తున్నాయి. నల్గొండలో బత్తాయి పండ్ల కోసం ప్రత్యేకంగా మార్కెట్ను ఏర్పాటు చేయడమవుతున్నది.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) ప్రస్తుతమున్న గడ్డి అన్నారం పండ్ల మార్కెట్లను రంగారెడ్డి జిల్లా, కొహడ గ్రామంలో సేకరించబడిన 175 ఎకరాలలో మరియు జగిత్యాలలోని మామిడి పండ్ల మార్కెట్లను చెల్లల్ గ్రామంలో సేకరించబడిన 23.09 ఎకరాలలో ఆధునిక సదుపాయాలతో అభివృద్ధి చేయాలని ప్రతిపాదించడం ముంది. వరంగల్లోని పండ్ల మార్కెట్ను కూడా అనువైన భూమిని సేకరించిన పిమ్మట ఆధునిక సదుపాయాలతో అభివృద్ధి చేయాలని ప్రతిపాదించడముంది.

ఈ) మార్కెటింగ్ శాఖ గడ్డి అన్నారం, వరంగల్, జగిత్యాలలోని ప్రస్తుత పండ్ల మార్కెట్లలో ఇథిలీన్ రైపెనింగు ఛాంబర్లను నిర్మించడమవుతున్నది. మరియు కమీషన్ ఏజెంట్లకు కేటాయించిన దుకాణాలలో కూడా ఇథిలీన్ రైపెనింగు ఛాంబర్లను నిర్మించుకునేందుకు అనుమతిని కూడా ఇస్తున్నాము.

ఉ) అవునండీ.

ఊ) 1. ఆరోగ్యశాఖ క్రమం తప్పకుండా పండ్ల మార్కెట్లను తనిఖీ చేస్తూ పరీక్షించడం కోసం పండ్ల నమూనాలను సేకరిస్తున్నది. కాల్షియం కార్బైడ్ వాడినట్లు రుజువైతే వారిపై చర్య తీసుకోవడమవుతున్నది.

2. కాల్షియం కార్బైడ్ పండ్ల మార్కెట్లో వినియోగించుకుండా మార్కెటింగ్ శాఖ ఆక్స్మిక తనిఖీలు నిర్వహిస్తూ, ప్రింట్ మరియు ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ద్వారా మార్కెట్ వినియోగదారులందరికీ కాల్షియం కార్బైడ్ వాడకంలో వచ్చే దుష్ఫలితాలపై అవగాహన కల్పిస్తున్నది.

శ్రీ బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు (శాసనసభ నియోజక వర్గం):- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు ఇచ్చిన సమాధానం

సంతృప్తికరంగా ఉంది. ప్రధానంగా, ఇంకా ఎక్కడెక్కడ పండ్ల మార్కెట్లను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఉంది? ఫుడ్ సేఫ్టీ అండ్ స్టాండర్డ్స్ యాక్ట్ ప్రకారం తనిఖీలు ఏమైనా చేశారా? మార్కెట్ యార్డులలో కూడా తనిఖీలు చేసి, చర్యలేమైనా తీసుకున్నారా? అనే విషయాలు తెలుపవలసిందిగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణ (స్థానిక సంస్థలు - ఖమ్మం):- అధ్యక్షా, గతంలో మా ఖమ్మం కార్పొరేషన్ కు గౌరవ మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు, మాకు కూరగాయల మార్కెట్ ఉంది గానీ, పండ్లకు మార్కెట్ లేనందువలన రోడ్డు ప్రక్కన పండ్లు అమ్ముకుంటున్నారని వారి దృష్టికి తీసుకెళ్ళి, పండ్ల మార్కెట్ ను మంజూరు చేయవలసిందిగా వారిని కోరడం జరిగింది. దానికి వారు స్థలం గుర్తించమని చెప్పారు.

నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన దాదాపు 20 ఎకరాల స్థలాన్ని ఖమ్మం కలెక్టరేట్ నిర్మించడానికి సేకరించడం జరిగింది. కానీ, అక్కడ కలెక్టరేట్ కట్టకుండా మరొక చోట నిర్మించాలని నిర్ణయం తీసుకున్న పరిస్థితుల్లో, ఆ స్థలం ఖాళీగా ఉంది. కాబట్టి, ఆ స్థలంలో 5 ఎకరాల స్థలాన్ని ఖమ్మం పండ్ల మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేయడానికి కేటాయించవలసిందిగా కోరుతూ, తగిన నిధులను మంజూరు చేయవలసిందిగా గౌరవ మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పూల రవీందర్ (ఉపాధ్యాయుల నియోజక వర్గం - వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్గొండ):- అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా బత్తాయి, నిమ్మ వంటలు ఎక్కువగా పండే నల్గొండ జిల్లాలో మార్కెట్లు దళారుల బారిన పడ్డాయి. గౌరవ మంత్రి గారు నల్గొండ జిల్లాకు నాలుగు సార్లు రావడం జరిగింది. అక్కడి పరిస్థితులను చూసి, నల్గొండలో బత్తాయి మార్కెట్లు, నకిరేకల్ లో నిమ్మ మార్కెట్లను మంజూరు చేసి, అక్కడి రైతులకు మేలు చేసినందుకు మన ప్రభుత్వానికి మరియు గౌరవ మంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి.హరీశ్ రావు:- గౌరవ సభ్యులు బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్లు గారు మాట్లాడుతూ, ఎక్కడైనా తనిఖీలు నిర్వహించారా, ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా అని ప్రశ్నించారు. వారు అడిగిన ప్రశ్న రెండు శాఖలకు సంబంధించింది. మార్కెట్ల విషయం మార్కెటింగ్ శాఖకు సంబంధించింది. తనిఖీలు చేసి, చర్యలు తీసుకునే అధికారం మాత్రం మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్ట్ మెంటుకి సంబంధించింది. అయినప్పటికీ, నా దగ్గర సమాచారం ఉంది. తెలియజేస్తాను.

ఫుడ్ సేఫ్టీ అండ్ స్టాండర్డ్స్ యాక్ట్-2006 ప్రకారం, 2015-16 సంవత్సరంలో 1328 తనిఖీలు చేయడం

జరిగింది. వాటిలో 391 వయోలేషన్స్ జరిగినట్లు గుర్తించాం. 2016-17 సంవత్సరంలో 1350 తనిఖీలు చేయడం జరిగింది. వాటిలో 232 అతిక్రమణలు జరిగినట్లు గుర్తించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు 19 మందిపైన కేసులు నిర్మాపించబడి, జైలు శిక్షతోపాటు, రూ.10,000/-ల జరిమానా కూడా వారికి విధించడం జరిగింది.

ప్రజల్లో కూడా ఒక అవగాహన కల్పించేందుకు, హైదరాబాద్ నగరంతోపాటు దాని పరిసర ప్రాంతాల్లో, వట్టణ ప్రాంతాల్లో, 52 రైల్వే స్టేషన్ లలో, 80 బస్ స్టేషన్ లలో ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా మరియు సిసి టీవిల ద్వారా విస్తృతమైన ప్రచారాన్ని ప్రభుత్వం కల్పించడం జరిగింది.

కాల్షియం కార్బైడ్ ఉపయోగించే కమీషన్ ఏజెంట్ల విషయమై మార్కెట్ యార్డుల్లో కూడా విస్తృతమైన తనిఖీలు నిర్వహించి, కాల్షియం కార్బైడ్ వాడుతున్నటువంటి ఆరుగురు కమీషన్ ఏజెంట్లపై ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

గౌరవ సభ్యులు బలసాని లక్ష్మీనారాయణ గారు మాట్లాడుతూ, ఖమ్మంలో ఎన్.ఎస్.పి.కి చెందిన స్థలం ఉంది, ఒక పండ్ల మార్కెట్ పెట్టాలి అని అడిగారు. నిజానికి ఖమ్మం మునిసిపాలిటీ ప్రస్తుతం కార్పొరేషన్ అయ్యింది. గౌరవ మంత్రివర్యులు శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు గారు కూడా ఈ విషయాన్ని నా దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు లక్ష్మీనారాయణ గారికి మా మనవి ఏమంటే, మా డిపార్ట్ మెంట్ తరపున ఖమ్మం జిల్లా కలెక్టరుకు మేము ఆదేశాలిస్తాం. ఆ స్థలాన్ని మార్కెటింగ్ డిపార్ట్ మెంటుకు హ్యాండ్ ఓవర్ చేస్తూ జిల్లా నుండి వెంటనే మీరు ప్రతిపాదనలు పంపండి. తప్పకుండా ఖమ్మం కార్పొరేషన్ లో ఒక పండ్ల మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేస్తాం.

(సభలో హర్షధ్వనాలు)

గౌరవ సభ్యులు పూల రవీందర్ గారు చెప్పినట్లుగా, నల్గొండ జిల్లాకు బత్తాయి మార్కెట్ కావాలని కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఒక డిమాండు ఉండేది. ప్రస్తుతం నల్గొండ వట్టణంలో బత్తాయి మార్కెట్ రెడీ అయ్యింది. శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసిన వెంటనే ఆ మార్కెట్ ను ప్రారంభింపజేసి, బత్తాయి మార్కెట్ ను ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెస్తాం. నకిరేకల్ లో కూడా నిమ్మ మార్కెట్ నిర్మాణం చాలా చురుకుగా జరుగుతోంది. నెల రోజుల్లోగా దానిని కూడా పూర్తి చేసి, నల్గొండ జిల్లా నకిరేకల్ లో నిమ్మ మార్కెట్ ను ప్రజలకు అందుబాటులోకి తీసుకువస్తాము. అదే విధంగా దేవరకొండ నియోజకవర్గంలో మా గిరిజన

సోదరులు ఎక్కువగా దొండ సాగు చేస్తారు. వారికి మంచి జరగాలి, వారికి మేలు కలగాలనే ఉద్దేశంతో దేవరకొండ నియోజకవర్గంలో దొండ మార్కెట్ నిర్మాణం కూడా పూర్తి చేయడం జరిగింది. దానిని కూడా త్వరలోనే ప్రారంభించి రైతులకు అందుబాటులోకి తీసుకువస్తాము.

ధరణి ప్రాజెక్ట్

ప్రశ్న నెం.2743 (33)

డా. పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.- గౌరవనీయులైన ఉప ముఖ్యమంత్రి (రెవెన్యూ) గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో ధరణి ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభించడానికి నిర్ణయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి;

ఇ) రైతులకు ఈ ప్రాజెక్టు ఏ విధంగా ఉపయోగ పడుతుంది?

గౌరవనీయులైన ఉప ముఖ్యమంత్రి (రెవెన్యూ) (శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ):- అ) అవునండీ.

ఆ) భూమి రికార్డులు, సర్వే, సెటిల్మెంట్, రిజిస్ట్రేషన్ సర్వీసులను ఏకీకృతం చేసి పై శాఖల వివరాలన్నింటినీ ఒకే ప్రదేశంలో నిర్వహించడానికి కోర్ బ్యాంకింగ్ విధానం తరహాలోనే ఒక కొత్త వెబ్ ఆధారిత సమీకృత భూమి రికార్డుల నిర్వహణ విధానాన్ని డిజైన్, అభివృద్ధి, నిర్వహించడానికి ధరణి ప్రాజెక్టు ఒక ప్రారంభ చర్య.

ఇ) ధరణి ప్రాజెక్టు తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని రైతులకు మరింత ఉపయోగకరంగా వుంటుంది.

1. ధరణి వెబ్సైట్ను ప్రారంభించిన తరువాత రిజిస్ట్రేషన్ చేసిన డాక్యుమెంట్ల మ్యూటేషన్ను 48 గంటలలోనూ, వారసత్వాన్ని 10 రోజులలోనూ పూర్తి చేయడమవుతుంది.

2. భూమి రికార్డుల వివరాలను ఎక్కడి నుంచైనా అప్పటికప్పుడు తెలుసుకోవడం.

3. అతని/ఆమె ఇబ్బందులను తెలుపడానికి రైతులకు వీలు కల్పించడం.

4. సంబంధీకులందరికీ ఎస్.ఎం.ఎస్., ఇ-మెయిల్ అప్రమత్తతలకు వీలు కల్పించడం.

5. రైతులు దాఖలు చేసిన ఇబ్బందుల త్వరిత పరిష్కారం.

6. సమస్యలు లేకుండా భూ రికార్డులను తాజా పరచడం.

7. దొంగ పాస్ పుస్తకాలను నివారించడానికి మరియు ప్రభుత్వం అందించే సబ్సిడీలు / ప్రయోజనాలు అసలైన రైతులకు చేరడానికి వీలు కల్పించడం కోసం రెవిన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, సర్వే, వ్యవసాయ శాఖలు మరియు ఆర్థిక సంస్థలకు అనుసంధానించి, పంపిణీ చేయడం.

డా. పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజక వర్గం - వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్గొండ):- అధ్యక్షా, గతంలోని ప్రభుత్వం వెబ్సైట్ అనే వెబ్సైట్ను నిర్వహించేది. ఇప్పుడు అది పూర్తిగా ఉపయోగపడడం లేదు. దానిలో సరైన సమాచారం లేదు. కాబట్టి, మన ప్రభుత్వం భూ ప్రక్షాళన చేసిన తరువాత, అవివరాలన్నింటినీ అందులో పొందుపరచాలనే ఉద్దేశంతో 'ధరణి' అనే పేరు మీద వెబ్సైట్ లాంటి ప్రాజెక్టును చేపట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం చాలా సంతోషదాయకం.

ఈ ధరణి ప్రాజెక్ట్ విషయంలో రెండు సందేహాలున్నాయి. ఒకటి, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉండేటువంటి భూములన్నీ ఇందులో ఎంటర్ చేస్తున్నట్లు గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పారు. వ్యవసాయ భూములకు సంబంధించిన సమాచారం అంతా కూడా ఈ ప్రాజెక్టులో నమోదు అవుతున్నట్లు తెలిసింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉండే ప్రజల అవసరాలకు ఉపయోగించే ఇతర భూములకు సంబంధించిన డాక్యుమెంట్లు కూడా ఎక్కడా లేవు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో స్కూళ్ళకు, హాస్పిటళ్ళకు, రోడ్లకు, చెరువులకు ఇంకా అనేక రకాల అవసరాల కొరకు అనేక మంది దానం చేయడం గానీ, లేక, ప్రభుత్వం ప్రాక్యూర్ చేయడం గానీ చేయడం జరుగుతుంది. వాటికి సంబంధించిన డాక్యుమెంట్స్ కూడా అందుబాటులో లేవు. ధరణి వెబ్సైట్ ఆఫీషియల్ వెబ్సైట్ కాబట్టి, అటువంటి వాటి వివరాలను కూడా ఖచ్చితంగా అందులో పొందుపరచడానికి ఏమైనా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారా? గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో, మండల కేంద్రాలలో, 15 నుండి 20 వేల జనాభా ఉన్న గ్రామాల్లో క్రొత్తగా హౌస్ సైట్స్ వస్తున్నాయి. ఇంతకు ముందు వెబ్సైట్లో ఈ వివరాలు లేవు. కాబట్టి, అగ్రికల్చర్ ల్యాండ్స్, పబ్లిక్ యుటిలిటీ ల్యాండ్స్, కమర్షియల్/ రెసిడెన్షియల్ ప్లాట్స్ వివరాలన్నింటినీ కూడా ధరణి ప్రాజెక్టులో ఇంక్లూడ్ చేస్తున్నారా?

9 జిల్లాలకు, లేదా హైదరాబాద్ చుట్టుప్రక్కలున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలకు మాత్రమే ఈ ధరణి ప్రాజెక్టు సంబంధించినట్లు తెలుస్తున్నది. దీనిని హైదరాబాద్లో ఉండే వాటికి కూడా ఈ ప్రాజెక్టును ఎక్స్టెండ్ చేస్తారా? మునిసిపాలిటీ/హచ్ఎండిఏ పరిధిలో ఉండే వాటిని, వివిధ అర్బన్ డెవలప్మెంట్ ఏరియాల్లో ఉన్న వాటి వివరాలను కూడా ధరణి వెబ్ సైట్లో

పొందుపరిచేందుకు ప్రయత్నాలు ఏమైనా జరుగుతున్నాయో అనే విషయాలు తెలుపవలసిందిగా గౌరవ మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమ్మద్ అలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ నీయులు డా.పల్ల రాజేశ్వర్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు, అంతకు ముందున్న వెబ్‌ల్యాండ్ అంతవర్షెక్స్‌గా లేని కారణంగానే ధరణి ప్రాజెక్టును ప్రారంభించడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టును రూపొందించడం కోసం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా కసరత్తు చేశారు. గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి మొత్తం ల్యాండ్‌ను ధరణి ప్రాజెక్టులో తప్పకుండా చూపించడం జరుగుతుంది. స్కూళ్ళు, రోడ్లు, హాస్పిటల్స్, ప్రభుత్వ ఆస్తులు, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు వంటి అన్ని రకాల భూములను ధరణి ప్రాజెక్టులో 100% చూపించడం జరుగుతుంది.

ఈ ధరణి ప్రాజెక్టులో కోర్ బ్యాంకింగ్ సిస్టమ్ ఉంది. దానిలో వెబ్‌సైట్ ఇంటిగ్రేటెడ్ ల్యాండ్ రికార్డ్ మేనేజ్‌మెంట్ సిస్టమ్ ఉంది. దీని వల్ల భవిష్యత్తులో చాలా బెనిఫిట్ వస్తుంది. ఈ సర్వే ల్యాండ్ రికార్డ్ సిస్టమ్‌టిక్‌గా అవుతుంది. ఈ ధరణి ప్రాజెక్టును రూపొందించేందుకు M/s IL & FS Technology Limited (The Infrastructure Leasing and Financial Services) వారు కొత్త టెక్నాలజీని ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఈ ధరణి ప్రాజెక్టు 3 దశలలో ఉంది. Phase I - Land Record Updation and Registration; Phase II - Citizen Interface; Phase III - Geo-Tagging. దీనిని ఏప్రిల్‌లో ప్రారంభిస్తున్నారు. అదే విధంగా మునిసిపాలిటీలలో ల్యాండ్ ధరణి ప్రాజెక్టులో ఇంక్లూడ్ అవుతుందా అని గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్నించారు. జిల్లాల్లో ఉండే అన్ని మునిసిపాలిటీల పరిధిలో ఉండే ల్యాండ్ వివరాలన్నీ తప్పకుండా ఈ ధరణి ప్రాజెక్టులో ఇంక్లూడ్ అవుతాయి.

ఈ సిస్టమ్‌లో నమోదైన వివరాలను తెలుసుకోవడం చాలా సులభం. అమెరికాలో ఉన్నప్పటికీ ఈ వివరాలను క్షణాల్లో తెలుసుకోవచ్చు. బ్యాంకుల్లో డబ్బులు విత్‌డ్రా చేస్తే ఎస్.ఎం.ఎస్. వచ్చినట్లుగా; రిజిస్ట్రేషన్ అయిన వెంటనే నిమిషంలోగా ఓనర్లు నమోదు చేయించుకున్న ఫోన్ నెంబర్లకు ఎస్.ఎం.ఎస్.లు వంపడం జరుగుతుంది. డూప్లికేట్ రిజిస్ట్రేషన్లు, మోసాలు జరగకుండా ఆధార్ కార్డులను కూడా ఈ వద్దతిలో జత చేయడం జరుగుతుంది. దాని వల్ల భవిష్యత్తులో చాలా బాగుంటుంది.

రిజిస్ట్రేషన్ చేసిన తరువాత, ఒక నెల, రెండు నెలలు, సంవత్సరాలు గడుస్తున్నప్పటికీ మ్యూటేషన్ చేయడం లేదు.

ఆ ల్యాండ్ ఓనరు మరొకసారి వేరొకరికి ఆ భూములను అమ్ముతున్నారు. కానీ, ధరణి ప్రాజెక్టు సిస్టమ్‌లో రిజిస్ట్రేషన్ చేసిన 48 గంటల్లోగా మ్యూటేషన్ చేయడం జరుగుతుంది. ప్రస్తుత లక్ష్యం పూర్తి కాగానే, మునిసిపాలిటీలలో కూడా ఈ ధరణి ప్రాజెక్టును తప్పకుండా చేపట్టడం జరుగుతుంది.

మిషన్ కాకతీయ కొరకు అధ్యయన యాత్రలు ప్రశ్న నెం.2670 (34)

సర్వశ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి, నారదాసు లక్ష్మణ్ రావు మరియు ఉల్లోళ్ళ గంగాధర్ గౌడ్, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) మిషన్ కాకతీయ అమలును అధ్యయనం చేయడానికి ఇతర రాష్ట్రాల నుండి ప్రతినిధులు తెలంగాణకు వస్తున్నారన్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఇందుకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు సందర్శించిన ఇతర రాష్ట్రాలకు చెందిన అధ్యయన బృందాల వివరాలేమిటి;

ఇ) మిషన్ కాకతీయను విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్నందుకు రాష్ట్రం, జాతీయ, అంతర్జాతీయ అవార్డులను పొందిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

ఈ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి.హరీశ్ రావు):- అ) అవునండీ.

ఆ) వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఇ) లేదండీ.

ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం - మెదక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ మరియు కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపట్టిన పథకం - మిషన్ కాకతీయ పథకం. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కాలువల ద్వారా వ్యవసాయం జరుగదు. మెట్ట ప్రాంతం కాబట్టి, కేవలం బోరు బావులతోటి, చెరువులతోటి వ్యవసాయం చేసేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతుంటాయి.

కాకతీయులు త్రవ్వినటువంటి చెరువులు మొత్తం కూడా సమైఖ్య రాష్ట్రంలో ధ్వంసమైన విషయం మనకందరికీ తెలుసు. కాబట్టి, తెలంగాణ రాష్ట్రం పునర్నిర్మాణం జరగాలంటే, 46వేల

పెచిలుకు చెరువులు అన్నింటినీ పునరుద్ధరించాలనే లక్ష్యంతో తీసుకువచ్చిన ఒక ప్రతిష్టాత్మకమైన పథకం 'మిషన్ కాకతీయ పథకం'. దీనివల్ల ఎంతో ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. ఈ పథకానికి ఎన్నో ప్రశంసలు కూడా వచ్చిన విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులందరూ గమనించాలి.

ప్రధాన మంత్రి గారు స్వయంగా 'ఈ పథకం ప్రశంసనీయమైంది, దేశ వ్యాప్తంగా అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఈ పథకాన్ని అమలు పరచాలి' అనే ఉద్దేశంతో సుమారు వంద మంది ఇంజనీర్లను మన రాష్ట్రానికి వంపించి, వాటన్నింటినీ అధ్యయనం చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, బ్రిటిష్ హై కమిషనర్ గారు కూడా ఇక్కడికి వచ్చి, మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమాన్ని ప్రశంసించడం జరిగింది. అదే రకంగా కేంద్ర మంత్రి ఉమాభారతి గారు, దిల్లీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మద్రాస్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో పాటు పలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా మన రాష్ట్రానికి విచ్చేసి, బ్రహ్మాండమైనటువంటి పథకంగా మిషన్ కాకతీయను ప్రశంసిస్తూ వచ్చారు. ఈ రకంగా ఇప్పటి వరకు ఈ ఒరవడి కొనసాగుతూ వచ్చింది. మొత్తం ప్రాజెక్టును 4 దశల్లో పూర్తి చేస్తామనే మాట చెప్పడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమ నిర్వహణ సాగిస్తున్నటువంటి మంత్రివర్యులు, మనమందరం కూడా గర్వపడేటట్లుగా ఆ కార్యక్రమాలన్నింటినీ నిర్వహిస్తూ, ప్రస్తుతం మిషన్ కాకతీయ పనులు చివరి దశకు చేరుకోవడం జరిగింది.

ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చెప్పవలసింది, నోబుల్ బహుమతి గ్రహీత అయినటువంటి శ్రీ సత్యార్థి గారు కూడా స్వయంగా విచ్చేసి, ఈ మిషన్ కాకతీయ వల్ల భూగర్భ జలవనరులు పెరుగుతున్నాయని ప్రశంసించారు. ఎంతో మంది ప్రశంసలు పొందుతున్నటువంటి ఈ పథకం, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి ఒక తలమానికంగా ఉండేటువంటి పథకం. మైనర్ ఇరిగేషన్ లో ఒక విస్తృతాత్మకమైన మార్పు వస్తోంది. దీని వల్ల రైతాంగానికి ఎంతో లాభం చేకూరే అవకాశమున్నది. కాబట్టి, ఇంకా సమర్థవంతంగా, ఎక్కడా లాప్సెస్ లేకుండా నడపేటటువంటి రీతిలో ఈ కార్యక్రమం కొనసాగేటట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

10.20 శ్రీ ఉల్లోళ్ల గంగాధర్ గౌడ్ (శాసనసభ నియోజక వర్గం):- అధ్యక్షా, ఒక దిక్కు మనం రాష్ట్రంలో పెద్ద ప్రాజెక్టులు చేస్తూనే, మరో ప్రక్క కాకతీయుల కాలం నాటివి గానీ, ఇతర రాజుల కాలంలో గానీ నిర్మించినటువంటి చెరువులను పునరుద్ధరించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయడం ఒక చక్కటి ఆలోచన. ఈ చెరువులను పునరుద్ధరించడం వల్ల

మన రాష్ట్రంలో నీటి సామర్థ్యం దాదాపు 260 టిఎంసీలు పెరుగుతుంది. చెరువుల పునరుద్ధరణ కార్యక్రమం దేశ వ్యాప్తంగా, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక ప్రశంసలందుకుంటుంది. అదేవిధంగా మన దగ్గర పునరుద్ధరిస్తున్న చెరువులను అధ్యయనం చేయడానికి ఇతర రాష్ట్రాల నుండి అనేక మంది వస్తున్నారు. పునరుద్ధరిస్తున్న చెరువుల క్రింద ఉన్నటువంటి కొన్ని కాలువలను కూడా పునరుద్ధరిస్తున్నప్పటికీ, ఇంకా అనేక చెరువుల క్రింద ఉన్నటువంటి కాలువలను కూడా పునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికే దాదాపు 17,000 చెరువులను ప్రభుత్వం పునరుద్ధరించడం జరిగింది.

అలాగే నిజామాబాద్ జిల్లా, డిచ్ వల్లి మండలం, రాంపూర్ గ్రామంలో కాలువల పునరుద్ధరణకు రూ.1.17 కోట్లు ప్రభుత్వం మంజూరు చేయగా కొంతవరకు కాలువల లైనింగ్ కూడా చేయడం జరిగింది. కాబట్టి, ఇలాగే మిగతా జిల్లాలోని అన్ని కాలువలను పునరుద్ధరించే కార్యక్రమమేమైనా ప్రభుత్వం చేస్తుందా అని మీద్యారా గౌరవ మంత్రివర్యులను అడుగుతున్నాను.

డా.ఎం.శ్రీనివాస్ రెడ్డి (నామినేటెడ్):- అధ్యక్షా, మిషన్ కాకతీయ ద్వారా ఇప్పటికే దాదాపు 30వేల చెరువులను పునరుద్ధరించినట్లు తెలిసింది. చెరువులలో నీళ్లున్నాయి, చెరువు వెనకాల కూడా చాలా వచ్చగా ఉన్నట్లుగా వినబడుతోంది. చెరువుల పునరుద్ధరణ ద్వారా ఆయకట్టు, దిగుబడులేమైనా పెరిగాయో అని గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఖ్యాతి గడించిన ఈ మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమానికి కేంద్రం ఏమైనా నిధులు కేటాయించిందా అనేది తెలియజేయాలని మీద్యారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి.భూపాల్ రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు - మెదక్):- అధ్యక్షా, ఈ వందల కాలంలో గౌరవ మంత్రివర్యులు రామచంద్రాపురం రావడం జరిగింది. అక్కడ రాయ నముద్రం అనే ఒక పెద్ద చెరువు దాదాపు 60 ఎకరాల్లో ఉంటుంది. దాని చుట్టుప్రక్కల దాదాపు 1.50 లక్షల మంది ఉంటారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో చెరువుల సుందరీకరణ చేస్తున్నారు. సిద్దిపేట ప్రాంతాల్లో చెరువుల చుట్టుప్రక్కల సుందరీకరణ చేసినట్లుగానే మా దగ్గర ఉన్నటువంటి రాయ నముద్రం చెరువు సుందరీకరణ కూడా చేయాలని గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరడం జరిగింది. గౌరవ మంత్రివర్యులు నమయం తీసుకొని ఏదైనా ఆదివారం వస్తే, దాని చుట్టుప్రక్కల వాకింగ్ చేస్తున్నటువంటి ప్రజలను చూడవచ్చు. దానిపైన ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా, లేదా?

తీసుకుంటే ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారనేది తెలియజేయాలని మీద్యారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.హరీశ్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ భూపాల్ రెడ్డి గారు లేచారంటే ఆ చెరువు గురించి అడుగుతారని అనుకున్నాను. ఆ రాయ సముద్రం చెరువు గురించి వారు కలలో కూడా కలవరిస్తున్నారు. ఎందుకంటే, రామచంద్రాపురంతో వారికి అంత అవినాభావ సంబంధం ఉంది. వారు అక్కడ సర్పంచ్ గా, మండల ప్రెసిడెంట్ గా, ఎమ్మెల్యేగా ఎదిగినటువంటి వ్యక్తి. కనుక ఆ ప్రజల మీద, ఆ ప్రాంతం మీద వారికి ప్రేమ ఉండడంలో తప్పు లేదు.

అయితే, వారు రాయ సముద్రం చెరువు గురించి గతంలో కోరితే కొన్ని నిధులు మంజూరు చేశాం. కానీ, ఇంకా చాలా బాగా జరిగేదుండే అనేది వారి కోరిక. వారు మా జిల్లాలో చాలా సీనియర్ సభ్యులు, వారంటే మా అందరికీ కూడా చాలా గౌరవం. వారు కోరినట్లుగా ఒకరోజు ఆదివారం నాడు అక్కడ ప్రాద్దునపూట వాకింగ్ చేసి, వారింట్లో బ్రేక్ ఫాస్ట్ చేసి ఆ చెరువుకు ఎన్ని నిధులు కావాలో తప్పకుండా మంజూరు చేస్తాం.

అధ్యక్షా, ఈ మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో అనేక ప్రశంసలు పొందినటువంటి కార్యక్రమం. ఎందుకంటే అతి తక్కువ ఖర్చుతో, అతి తక్కువ సమయంలో, ఉన్నటువంటి వనరులను సద్వినియోగం చేసుకునేటటువంటి ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు గారు రాష్ట్రం ఏర్పడిన వెంటనే తెలంగాణ ప్రజలకు ఉద్యమ సమయంలో ఇచ్చినటువంటి మాట. ఇది తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్ష. దీనిని నిజం చేయడం కోసం మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రూపొందించడం జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభించిన తరువాత నోబెల్ బహుమతి పొందినటువంటి కైలాశ్ నత్యార్థి గారు మొదలుకొని మెగస్సే అవార్డు గ్రహీత, వాటర్ మేన్ ఆఫ్ ఇండియాగా పేరొందినటువంటి రాజేందర్ సింగ్ గారి నుండి మొదలుకొని, బ్రిటిష్ హైకమీషనర్ మిచెండ్రో గారి నుండి మొదలుకొని, అప్పటి కేంద్ర మంత్రివర్యులుగా ఉన్నటువంటి శ్రీమతి ఉమా భారతి గారు, నీతి ఆయోగ్ ఛైర్మన్ శ్రీ అరవింద్ వనగారియ్య గారు, ఉన్నత న్యాయస్థానం హైకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్ గారు, ఈ మధ్యనే ఇథియోపియా దేశానికి చెందిన వ్యవసాయ మరియు నీటిపారుదల శాఖకు చెందిన మంత్రి అయినటువంటి శ్రీ ఏను అబ్రహం అలీ గారు, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఇండియా, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి అనేకమంది కూడా వచ్చి ఈ

కార్యక్రమాన్ని ప్రశంసించడం జరిగింది. ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం కూడా జరుగుతోంది.

ఈ మధ్య దక్షిణ భారతదేశ నీటి పారుదల మంత్రుల సమావేశం జరిగినప్పుడు పాండిచ్చేరి రాష్ట్రమంత్రి గారు కూడా వచ్చి తెలంగాణ రాష్ట్రం మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం అనే అద్భుతమైన కార్యక్రమం చేపట్టింది, కేంద్ర ప్రభుత్వం మా రాష్ట్రంలో కూడా ఇలాంటి కార్యక్రమం చేపట్టాలని చెప్పి చెప్పడం జరిగింది. మన మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమాన్ని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్టడీ చేసి, మహారాష్ట్రలోని కరవు పీడిత జిల్లాల్లోనటువంటి లాతూర్, హుస్సానాబాద్, జాల్నా, తదితర జిల్లాల్లో ప్రారంభించినట్లుగా అక్కడి మంత్రి వర్యులు శ్రీ గిరీష్ మహాజన్ గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది.

గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ఉల్లేఖ గంగాధర్ గౌడ్ గారు కాలువల పునరుద్ధరణ చేయాలని అంటున్నారు. ఎక్కడ అవసరమున్నా చేస్తున్నాము. గొలుసుకట్టు చెరువులన్నీ కూడా అభివృద్ధి చెందాలని, ఒక చెరువు నుండి ఇంకొక చెరువుకు లింకు అవసరమైన చోట, నీటియొక్క లభ్యత ఉన్న చోట ఈ కట్టు కాలువలు, ఫీడర్ ఛానల్స్ అన్నీ కూడా పునరుద్ధరణ చేయాలని మేము అధికారులను ఆదేశించడం జరిగింది. దానిని ఎస్టిమేట్ లో భాగంగా రూపొందించడం జరిగింది.

గౌరవ సభ్యులు డా.ఎం.శ్రీనివాస్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, ఇన్ని చెరువుల పునరుద్ధరణ చేశారు కదా, కొత్త ఆయకట్టు ఏమైనా పెరిగిందా అని అడిగారు. మన రాష్ట్రంలో కృష్ణా బేసిన్ క్రింద 89 టీఎంసీల సామర్థ్యం గల చెరువులు, గోదావరి బేసిన్ క్రింద 165 టీఎంసీల సామర్థ్యం గల చెరువులు ఉన్నాయి. మొత్తంగా 244 టీఎంసీల సామర్థ్యం గల చెరువులు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అప్పటి తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ పార్టీలు పట్టించుకోకపోవడం వల్ల ఈ చెరువులన్నీ కూడా నిర్లక్ష్యానికి గురైపోయి దాని క్రింద ఉండాల్సిన 25లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు నుంచి 10, 12లక్షల ఎకరాలకు తగ్గిపోయింది.

ఇప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం ద్వారా ఆయా చెరువులను పునరుద్ధరించడం ద్వారా దాదాపుగా 10లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు స్థిరీకరణ జరుగుతుందని చెప్పి అంచనా వేయడం జరిగింది. దాంట్లో మిషన్ కాకతీయ-1 క్రింద, ఏదైతే మనం వంద శాతం పూర్తి చేసుకున్నామో, దాని క్రింద 2.88లక్షల ఎకరాల స్థిరీకరణ జరిగిందని మీద్యారా గౌరవ సభ్యుడికి తెలియజేస్తున్నాను. మొత్తంగా మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమం ఫలితాలు ఇప్పటికే అందడం ప్రారంభమయ్యాయి. అయితే, ఏ, ఏ రకంగా వచ్చాయని కూడా వారు అడగడం

జరిగింది. ఆయకట్టు స్థిరీకరించడం ఒకటైతే, రెండవది-పంట దిగుబడి కూడా బాగా పెరిగింది. ముఖ్యంగా మొక్కజొన్న, వరి, తదితర పంటల్లో చూసుకున్నప్పుడు వరి 4.4 శాతం పంట దిగుబడి పెరిగింది. కాటన్ 11.6 శాతం దిగుబడి పెరిగింది. మొక్కజొన్న తదితర పంటల్లో 6.7 శాతం దిగుబడి పెరిగింది. 6.91 మీటర్ల నుండి 9.1 మీటర్లతో దాదాపు 3 మీటర్ల గ్రౌండ్ వాటర్ కూడా పెరగడం జరిగింది. ముఖ్యంగా మత్స్యకారులకు, ముదిరాజులకు, బెస్తకులనికీ సంబంధించిన వారికి కూడా చేపల దిగుబడి 36 శాతం నుండి 39 శాతానికి పెరిగింది. ఇవన్నీ మేము చెబుతున్నవి కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ అయినటువంటి నాబార్డు వారు ఈ కార్యక్రమం ఎలా జరుగుతుందనే విషయంలో థర్డ్ పార్టీ అనాలసిస్ చేసి నాబార్డ్ ఇచ్చినటువంటి నివేదికలో భాగంగా వచ్చిన వివరాల్ని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఏరియా అంబితే దాదాపు 10 లక్షల ఎకరాలు పెరుగుతుంది. ఇప్పటికే మొదటి దశ క్రింద 2.88 లక్షల ఎకరాలు పెరిగింది. ఇవే కాకుండా మాయిశ్చర్ కంటెంట్ కూడా పెరిగి, నీటి తడుల సంఖ్య కూడా తడులను బట్టి అధిక దిగుబడి, పంట ఏపుగా పెరగడానికి కూడా ఇది ఎంతగానో ఉపయోగపడుతోంది. ఈ కార్యక్రమానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఏమైనా సహాయం చేశారా అని కూడా అడిగారు. వాస్తవానికి నీటి ఆయోగ్ ప్రతినిధులు ఈ కార్యక్రమాన్ని చూసి ప్రశంసించి ఇది చాలా మంచి కార్యక్రమమని రూ.5,000 కోట్లు నిధులివ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేశారు. దాంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ ఈటల రాజేందర్ గారు, నేను కూడా నిధుల గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. కానీ, నీటి ఆయోగ్ సిఫారసు చేసినప్పటికీ కూడా మిషన్ కాకతీయకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఏ రకమైనటువంటి ఆర్థిక సహకారం అందలేదు.

INCLUSION OF NAMES OF TRIBALS IN REVENUE RECORDS

LCQ.No.2770 (35)

Sri N. Ramachandra Rao, MLC:- Will the Hon'ble Deputy Chief Minister (Revenue) be pleased to state:

a) whether the names of Tribals who have been cultivating Podu lands for so many decades are entered in the Revenue records;

b) if so, the details thereof;

c) if not, the reasons thereof;

d) whether it is under consideration to provide Crop Input Subsidy of Rs. 4,000/- to them; and

e) if so, the measures being taken in this matter?

SRI MOHAMMED MAHMOOD ALI (HON'BLE DY. C.M. REVENUE):- a) No, Sir.

b) Does not arise

b) Due to provisions under the Forest (Conservation) Act 1980.

c) No sir

e) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు (పట్టభద్రుల నియోజక వర్గం - మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి మరియు హైదరాబాద్):- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మంచిర్యాల, భద్రాద్రి-కొత్తగూడెం, జయశంకర్-భూపాలపల్లి జిల్లాల్లో చాలామంది పోడు రైతులు అనేక సంవత్సరాలుగా భూమి సాగు చేసుకుంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 4 లక్షల మంది పోడు రైతులుగా ఉన్నట్లు గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. వారు అనేక సంవత్సరాలుగా దాని మీదనే ఆధారపడి ఉన్నారు. కాబట్టి, వారికి ప్రభుత్వపరంగా ఏవిధంగా భద్రత ఇవ్వగలుగుతామో తెలియజేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణ- అధ్యక్షా, జయశంకర్-భూపాలపల్లి జిల్లాలోని వెంకటాపురం, వాజేడు మండలాల్లో 2004 ముందునుండి సాగు చేసుకుంటున్నటువంటి పోడు రైతులకు ఆనాటి ప్రభుత్వం పట్టాలివ్వాలని చెప్పింది. కొంత మందికి పట్టాలు కూడా ఇచ్చారు. 15, 20, 25 సంవత్సరాల నుండి సాగు చేసుకుంటున్నటువంటి వారు కూడా కొంతమంది ఉన్నారు. మన ప్రభుత్వం కూడా 2004 కు ముందు ఎవరైతే సాగు చేసుకుంటున్నారో వారికి ఇబ్బంది కల్పించకూడదని చెబుతోంది. కానీ, మొన్న నేను నాలుగు రోజుల క్రితం వెంకటాపురం, వాజేడు మండలాలకు వెళ్లిన్నప్పుడు పోడు సాగు చేసుకుంటున్నటువంటి భూముల్లో అటవీ శాఖ వారు ఆ భూములు వారికి చెందినట్లుగా ఆ భూముల్లో రాళ్లు పాతడం జరిగింది. అక్కడ ఉళ్ల వాగు ప్రాజెక్టు కట్టారు. ప్రాజెక్టు కట్టి కూడా సుమారు 25, 30 సంవత్సరాలు అయింది. అప్పటి నుండి కూడా రైతులు అక్కడ పోడు చేసుకుంటున్నారు. 2004కు ముందు ప్రభుత్వం ఏదైతే నిర్ణయం తీసుకుందో దానికి కట్టుబడి ఉండాలి. 2004 తరువాత ఎవరైనా పోడు

భూములు సాగు చేసుకుంటే వారిపై ఏదైనా చర్యలు తీసుకోవచ్చు. కానీ, గతంలో నుండి దాదాపు 25, 30 సంవత్సరాల నుండి సాగు చేసుకుంటున్న వారిని డిస్టర్బ్ చేయకుండా చూడాలని మీద్వారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి(రెవెన్యూ) గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ (స్థానిక సంస్థలు - ఆదిలాబాద్):- అధ్యక్షా, ఈ పోడు భూముల్లో కొంతమంది దాదాపు 40 సంవత్సరాల నుండి వ్యవసాయం చేసుకునేవారున్నారు. 2014, జూన్ 2 కంటే ముందు ఎవరైతే ఆయా భూముల్లో పోడు చేసుకుంటున్నారో వారికి పట్టాలివ్వాలని ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. అయినప్పటికీ అటవీశాఖ వారు ఇప్పటికీ కూడా పోడు భూముల్లో ట్రెంచ్లు కొట్టడం, రైతులను బెదిరించి వారిమీద కేసులు పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకంగా ఇస్తున్న రూ.4,000/-లు కూడా వారు కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. 2014, జూన్ 2 కంటే ముందు ఎవరైతే పోడు చేసుకుంటున్నారో వారికి పట్టాలిచ్చి, ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకంగా ఇస్తున్న రూ.4,000/-లు కూడా వారికి అందేలా న్యాయం చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పూల రవీందర్:- అధ్యక్షా, భద్రాద్రి-కొత్తగూడెం జిల్లాలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు అక్కడ ప్లాట్లు కొనుగోలు చేసుకున్నారు. కానీ, రిజిస్ట్రేషన్ జరగకపోవడం వలన వారికి హోంలీన్ సౌకర్యం అందడం లేదు. ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగులను కూడా తీసుకొనివెళ్లి సంబంధిత మంత్రివర్గులను కలవడం జరిగింది. అక్కడ పని చేసేటటువంటి ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు ఇండ్లు నిర్మించుకొనేందుకు హోమ్ లీన్ సౌకర్యం పొందే విషయంలో ఇబ్బంది లేకుండా చూడాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్గులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్ (నామినేటెడ్):- అధ్యక్షా, 1954, 1977, 1994, 2002, 2005లలో యాదాద్రి జిల్లా రాచకొండ ప్రాంతంలో వందలాది ఎకరాలని అక్కడ ఉన్నటువంటి గిరిజనులకు, దానిని అనుకొని ఉన్నటువంటి మంచాల మండలం, సంస్థాన్ నారాయణ్ పూర్ మండలానికి చెందిన మరియు అక్కడ వ్యవసాయం చేసుకునేటటువంటి అనేకమంది బడుగు, బలహీన వర్గాలకు కూడా భూములిచ్చి వారికి ఆరేడు విడుతల్లో పట్టాలిచ్చారు. గతంలో కూడా మీ అనుమతితో ఈ విషయాన్ని ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఇప్పుడు రికార్డుల ప్రక్షాళన జరుగుతోంది. కాబట్టి, నిజానికి మంచాల మండలం, సంస్థాన్ నారాయణ పూర్ మండలాల్లో

అక్కడి తహసీల్దార్లు 2015 వరకు కూడా పహాణీలు ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ, 2015 తరువాత అక్కడున్నటువంటి తహసీల్దార్లు కావచ్చు, పైనుండి వచ్చిన ఆదేశాలు మేరకు కావచ్చు పహాణీలలో పేర్లు లేకపోవడం వల్ల గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించినటువంటి రూ.4,000/-లకు నోచుకోలేని వరిస్థితి ఉన్నది. అనేకమంది దాదాపు 60, 70 సంవత్సరాలుగా ఆ భూముల్లో వ్యవసాయం, సేద్యం చేసుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు ఆ భూములు వారిని కాదు అంటే వారు గుండె పగిలి చచ్చిపోతారు. ఈమధ్య కాలంలోనే యాదాద్రి జిల్లా కలెక్టర్ శ్రీమతి అనితా రామచంద్రన్ గారు ఆ ప్రాంతాన్ని సందర్శించి మా రెక్వెస్ట్ ని రిసీవ్ చేసుకొని సానుకూలంగా పరిశీలిస్తామన్నారు. వేవూ, రెవెన్యూ అధికారులు మరియు అటవీ శాఖాధికారులమంతా కూర్చోని కొంత చర్చించుకోవడం జరిగింది. నిజానికి కలెక్టర్ గారు అనేక రకాలైన కసరత్తు చేసినప్పటికీనీ, కొన్ని ప్రతిబంధకాలు ఎదురవుతున్నాయి. కాబట్టి, జిల్లా కలెక్టర్ గారికి ఆదేశాలిచ్చి, రెవెన్యూ అధికారులను అల్లర్ట్ చేసి సేద్యం చేసుకుంటున్నటువంటి గిరిజనులకు, బడుగు, బలహీన వర్గాలకి భూములివ్వాలిందిగా, వారి పేర్లని ఆ పహాణీలలో నమోదు అయ్యేట్లుగా చర్యలు చేపట్టాలని మీద్వారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి(రెవెన్యూ) గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ఎన్. రామచంద్ర రావు గారు, శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణ గారు, శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ గారు, శ్రీ పూల రవీందర్ మరియు శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్ గారు ఈ పోడు భూముల అంశంపై మాట్లాడారు. పోడు భూములంతా కూడా దాదాపుగా అటవీ భూములే. అటవీ భూములపై రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్ కు అధికారం ఏమీ లేదు.

بھل کی سر زمین پر بسوں سے لاکھوں کئی زراعت کرتے ہیں۔ جہ میں صاحب کھیت یہ ہے کہ بھل کی زمین پر بھلے کی قبائلی ہیں وہ ایک مرتبہ ایک مقام پر زراعت کرتے ہیں تو دوسری دفعہ دوسری کی اور جگہ زراعت کرتے ہیں۔ اگر بعض افراد 10 سے 20 سال سے ایک ہی جگہ پر زراعت کرتے ہیں۔ ان کو Tribal Welfare Department کی جانب سے پتہ بجا title deeds نہیں دیے گئے اور زمین سرور کو کے لیے ایسا کما بھی کرنے پر بجا کر صاحب نے کہا کہ یہ عوام کی مدد و حکومت کا فرض ہے۔ چند جگہوں میں سرور کی ہے۔ بعض سموتوں میں سرور نے اپنا زمین نہیں ملے۔ جہ میں صاحب ایک چھوٹے سے project کے لیے کافی زمانے سے کھش کرتے ہیں۔ یہ گورنمنٹ کے ہاتھ میں نہیں ہے۔ 4,000 روپے کے بارے میں کہنے پر بجا کر صاحب اور دوسرے ممبر نے بھی کہا کہ ان کی زراعت کرنے والوں کو ان کے پاس پتہ کی زمین ہے انہیں 4,000 روپے دیے جائیں۔ دوسروں کو نہیں۔ اگر ایسا تو ہم تو ان صاحب سے نمائندگی کریں گے۔ ان فریوں کی مدد و حکومت کا فرض ہے۔ بعض مقامات پر سرور نے اپنا زمین اور ملک اس لیے اختیارات سے محروم ہیں۔ بھل کی زمین بھل کی ہی ملکیت رہتی ہے اس پر ہم کوئی کچھ نہیں کر سکتے۔ البتہ ہم ان کی حقوی بہت مددگار امور فرما کر سکتے ہیں تو سرور کریں گے۔

J.8-3

ఉంటే, 2012 సంవత్సరం వచ్చే సరికి దాదాపు 16.08 కోట్లకు వారి సంఖ్య తగ్గడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు మన దేశంలో 1.02 కోట్లు బాల కార్మికులు ఉంటే, 2009, 2010 లెక్కల ప్రకారం బాల కార్మికుల సంఖ్య 50 లక్షలకు తగ్గడం జరిగింది. మనకు తెలంగాణ రాష్ట్రం కొత్తగా వచ్చింది. చాలా సంవత్సరాల్లో రాష్ట్రమని చెప్పుకుంటున్నాం. ఈరోజు ప్రభుత్వం అన్ని వర్గాల ప్రజలను ఆదుకొంటూ, ఏదో రకంగా మానవ విలువలను కాపాడే విధంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది.

మన ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చూసుకుంటే, 8వ తరగతి వరకే విద్యార్థులు చదువుకుంటున్నారు. ఆ తర్వాత చదువు మానివేయడం జరుగుతోంది. అందులో ముఖ్యంగా స్కూల్కి వెళ్లే చిన్న పిల్లల్లో ఎన్నో బాలికలు 53 శాతం, ఎన్నో బాలికులు 68 శాతం చదువు మానివేస్తున్నారు. మనదేశంలో గాని, అభివృద్ధి చెందుతున్న మన రాష్ట్రంలో గాని దీనికోసం అనేక చట్టాలు చేయడం జరిగింది. ఈ రెండింటిని మనం అనుసంధానం చేయలేక పోతున్నాం. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ఈ విషయంపై కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నామని గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పడం చాలా సంతోషకరమైనా, ఇంకా అనేక మార్పులు రావలసిన అవసరమున్నది. అనేక సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు మరియు వ్యక్తులతో అవేర్నెస్ పెరిగి, వారిలో కొంత మార్పు జరగాలి. మనకు కొన్ని చట్టాలున్నాయి, కొన్ని ప్రణాళికలు చేసుకుంటున్నాం. వాటి ప్రకారం కొన్ని సంస్థల మీద తనిఖీలు పెంచవలసి ఉంటుంది. వ్యవసాయ రంగంలో గాని, హైదరాబాద్ లో ఉన్న కాటేడాన్ పారిశ్రామిక వాడలో గాని, గాజుల పరిశ్రమ, రంగుల పరిశ్రమలు వంటి అనేక పరిశ్రమలలో బాల కార్మికులు పని చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న గురించి మాత్రమే మాట్లాడండి.

డా. పల్లా రాజేశ్వర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, ఒకటి, ఉన్న చట్టాలను ఎక్కడ ఉపయోగించాలనేది ప్రణాళిక చేసుకోవడం. రెండు, ఏ ఏ ప్రాంతాలలో స్పెసిఫిక్ గా మనం దాడులు చేయాలి. మూడు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న వారికి ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన మధ్యాహ్న భోజన పథకం గురించి ఎఫెక్టివ్ గా చెప్పడం, అక్షరాస్యత లేని తల్లిదండ్రులు పిల్లలను ఒక ఆదాయ వనరుగా వసులకు వంపించడం జరుగుతోంది. వాళ్లలో మార్పు రావాలంటే, వారి ఇంట్లో ఎవరికో ఒక పెద్ద వారికి ఉపాధి కల్పించే విధంగా ఉండాలి. నాలుగు, ఇవ్వాలి సమాజంలో ఉండే సంపన్న వర్గాలు గాని, మిగతా వర్గాలు గాని, వారి పరిశ్రమలలో బాల కార్మికులతో పనిచేయించుకోవాలా, వద్దా అని ఆలోచించుకోవాలి. వాళ్లకైతే ఇది ఆర్థిక సమస్య, సాంస్కృతిక

సమస్య మిగతా వాళ్లకవుతుంది. ఇది ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఉంది, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలోను కూడా ఉంది.

ముఖ్యంగా సంపన్న రాష్ట్రంగా ఉన్న మనం శాంతి, భద్రతల విషయంలో ఏ విధంగానైతే సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్నామో, అదే విధంగా ఈ బాల కార్మిక వ్యవస్థ విషయంలో పని చేసినట్లయితే, బాల కార్మిక వ్యవస్థను పూర్తిగా నిర్మూలించే విధంగా మనకు ఆస్పారముంటుంది. కాబట్టి అవసరమైతే కేంద్ర చట్టాలను, రాష్ట్ర చట్టాలను అమలు చేసి, అవసరమనుకుంటే కొత్త చట్టాలను తీసుకొని దీనిని రూపుమాపే దిశగా ప్రయత్నాలు ఏమైన చేస్తున్నారా? అని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని తెలుసుకోదలచుకున్నాను.

డా. ఆర్. భూపతి రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు - నిజామాబాద్):- ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, నిజంగా కొన్ని పరిశ్రమలలో బాల కార్మికులు పని చేయడమనేది చాలా దురదృష్టకరం. 14 సంవత్సరాలలోపు ఉన్న బాలురు గాని, బాలికలు గాని పాఠశాలల్లో ఉండడమనేది మన సమాజం యొక్క బాధ్యత. ఈరోజు వారికి సంబంధించి గణాంకాలు ఇచ్చారు. మనం కూడా ఒక ఆరు నెలల క్రితం తమరి ఆధ్వర్యంలో ఛార్జ్ లేబర్ మీద కర్ణాటకలో జరిగిన లెజిస్లేటర్స్ కాన్ఫరెన్స్ కి అటెండ్ కావడం జరిగింది.

చట్టాలను సరిగా అమలు చేయకపోవడం వల్ల ఇప్పటికీ బాల కార్మికులు ఉండడానికి కారణమని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంతమంది పిల్లలను **resuscitate** చేశామని చెబుతున్నారు. యజమానులు ఎవరైతే అటువంటి పిల్లలతో పని చేయించుకుంటున్నారో, అటువంటి వారిమీద ఏమైనా కేసులు రిజిస్టర్ చేశారా? అందులో ఇద్దరి బాధ్యత ఉంటుంది. ఒకరు ఆ పిల్లలకు తక్కువ జీతం ఇవ్వచ్చని కొంతమంది యజమానులు పని చేయించుకుంటారు. మరొకరు తల్లిదండ్రులు. ప్రభుత్వం వాళ్లకు రెస్పాన్సిబిలిటీ ఇచ్చి పిల్లలను బడికి వంపించకుండా పనికి వంపిస్తే, ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే ప్రోత్సాహకాలు నిలిపి వేసి, **some sort of a punishment** పేరెంట్స్ కి కూడా ఇచ్చి, హోర్డింగ్ పెట్టడం గానీ, టి.వి.ల ద్వారా ప్రచారం చేసి అవగాహన కలిగిస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. మా నిజామాబాద్ జిల్లాలో కూడా ఈ మధ్యనే 1500 మంది పిల్లలను **resuscitate** చేశారు. చాలామంది పిల్లలు చదువు మానివేయడానికి కారణం రిహాబిలిటేషన్ సరిగ్గా లేకపోవడం. ప్రభుత్వం రిహాబిలిటేషన్ కొరకు ఏమి చేస్తున్నది? వీటి గురించి వివరణ ఇస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయిని నర్సింహ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం తెలంగాణలో 3,72,582 మంది బాల కార్మికులు ఉన్నారు. 2013 సంవత్సరం రాజీవ్ విద్యా మిషన్ వారి రిపోర్టు ప్రకారం 47,777 మంది పిల్లలు చదువు మానివేస్తున్నారని తెలిసింది. తెలంగాణలో బాల కార్మికులు ఎక్కువగా వ్యవసాయ రంగంలో, హోటల్స్లో, దాబాల్లో, గృహ సంబంధిత పనుల, నిర్మాణ రంగంలో, దుబ్బాకాల్లో మరియు చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీలలో వీధి అమ్మకాలు, చెత్త ఏరుకోవడం, సేకరించడం వంటి పనులలో ఎక్కువ మంది ఉన్నారు.

బాల కార్మికుల వ్యవస్థ నిర్మూలన కొరకు బాల కార్మిక శాఖ వివిధ చట్టాలను అమలు చేస్తున్నది. గౌరవ సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలను అనుసరించి, ఎవరైతే చట్టాన్ని ఉల్లంఘించి, బాల కార్మికులను వృత్తి పనిలో పెట్టుకున్నట్లయితే, అటువంటి వారిపై కోర్టు ప్రాసీక్యూషన్ చేసి, ఒక్కో బాల కార్మికుడి మీద రూ.20,000/-లు యజమానుల నుండి వసూలు చేయడం జరుగుతున్నది. బాల కార్మికుల సంక్షేమం మరియు పునరావాసం కోసం జిల్లా కలెక్టర్ల వద్ద ఈ డబ్బులు డిపాజిట్ చేస్తున్నాము. చట్టం అమలు చేయడం జరుగుతుంది.

తెలంగాణలో మొత్తం 31 జిల్లాల్లో నేషనల్ చైల్డ్ లేబర్ ప్రాజెక్టు (ఎన్సీఎల్పి) క్రింద ప్రాజెక్టు సొసైటీలు ఏర్పాటు చేయడం కూడా జరిగింది. బాల కార్మికుల చట్టాలను అనుసరించి 02.06.2014 నుండి 03.01.2018 వరకు మొత్తం 2,457 తనిఖీలు నిర్వహించి, 1,446 కేసులు నమోదు చేశాం. రూ.84,37,000/- జరిమాన రూపంలో వసూలు చేయడం కూడా జరిగింది. నేషనల్ చైల్డ్ లేబర్ ప్రాజెక్టు, ఎన్సీఎల్పి స్కూల్స్ ఏర్పాటు చేసి బాల కార్మికులకు విద్యతోపాటు ఇతర వసతులు అందిస్తున్నాము. బాల కార్మికుల తల్లిదండ్రులకు కౌన్సిలింగ్ నిర్వహిస్తున్నాము.

రాష్ట్ర స్థాయి బాల కార్మికుల నిర్మూలన కొరకు చీఫ్ సెక్రటరీ ఆధ్వర్యంలో స్టేట్ లెవల్ మానిటరింగ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం కూడా జరిగింది. 'Red Card to Child Labour' పేరుతో పోస్టర్ విడుదల చేసి ఎన్జిఓలతో కలిసి ప్రచారం మరియు అవగాహన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నాం. జిల్లా స్థాయిల్లో డిస్ట్రిక్ట్ లెవల్ టాస్క్ ఫోర్స్ కమిటీలు మరియు మండల స్థాయిల్లో మండల లెవల్ టాస్క్ ఫోర్స్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. స్టేట్ మరియు డిస్ట్రిక్ట్ రిసోర్సెస్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసి, నేషనల్ చైల్డ్ లేబర్ ప్రాజెక్టు మరియు ఇంటర్నేషనల్ లేబర్ ఆర్గనైజేషన్ వారి సలహాలతో ఎప్పటికప్పుడు కార్యాచరణ ప్రణాళికలు తయారు చేసుకొని అమలు చేస్తున్నాము.

ప్రతి సంవత్సరం జూన్ 12వ తేదీన బాల కార్మికుల వ్యతిరేక దినోత్సవం జరుపుతున్నాము. ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం బాల కార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలన కోసం ప్రారంభించిన 'PENCIL' (Platform for Effective Enforcement for No Child Labour) పథకంలో రాష్ట్రం భాగస్వామిగా ఉన్నది. ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు పల్లె రాజేశ్వర్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, బాల కార్మికుల వ్యవస్థ పోవాలంటే తల్లిదండ్రులకు కూడా కొంత ఉపాధి కల్పన కల్పించాలని చెప్పారు. నిజానికి తల్లిదండ్రులు వారి పిల్లలను పనులకు పంపించాలని ఎవరికీ ఉండదు. కానీ వారికి ఇంట్లో నడవక వారి పిల్లలను ఎక్కడో ఒకచోట పనిలో పెట్టడం వలన ఏదైనా ఆదాయం వస్తే ఇల్లు నడుస్తుందని అలా చేస్తారు. కాబట్టి వారికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. తప్పకుండా దానిని అమలు చేసినట్లయితే, దీనికి ఒక రెమెడీ క్రింద ఉపయోగపడే అవకాశం ఉంది. మొత్తం మీద అందరం కలిసి ఈ చైల్డ్ వెల్ఫేర్ ఆర్గనైజేషన్ ద్వారా బాల కార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలన కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నామని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మల్లేపల్లి వద్ద గల ఐ.టి.ఐ. భూమి ఆక్రమణ

(ప్రశ్న నెం.2809(37))

శ్రీ ఎం.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు, ఎం.ఎల్.సి.,:- గౌరవ నీయతైన హోం, కార్మిక, ఉపాధి కల్పన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) మల్లేపల్లి ఐటిఐ క్యాంపస్ లోని దాదాపు ఐదు ఎకరాల విలువైన భూమి ఆక్రమణకు గురైన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) ఆక్రమణదారుల నుండి స్వాధీనం చేసుకుని పునరుద్ధరించడానికి తీసుకున్న / తీసుకోదలచిన చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయతైన హోం, కార్మిక, ఉపాధి కల్పన శాఖ మంత్రి (శ్రీ నాయిని నర్సింహ రెడ్డి):- అ) & ఆ) మల్లేపల్లి ఐటిఐ క్యాంపస్ లోని 5 ఎకరాల 15 గుంటల విస్తీర్ణంగల భూమిని 1970వ సంవత్సరంలో ఎపిఎస్ఎస్ఐడికి 20 సంవత్సరాల కాలపరిమితి వరకు లీజుకి వ్వడమైందని తెలియజేయడమైంది. లీజు కాలపరిమితి 1990లో ముగిసింది.

ఎపిఎస్ఎస్ఐడికి లీజుకిచ్చిన భూమిలో 108 వర్క్ షెడ్లను, 20 గోడెన్లను నిర్మించింది. ఎపిఎస్ఎస్ఐడికి వర్క్ షెడ్లను స్వయం ఉపాధి పథకం క్రింద వివిధ నైపుణ్యం కలిగిన వర్క్మెన్ కు కేటాయించింది. కేటాయించుదారులు

ఇండస్ట్రియల్ క్రాఫ్ట్స్ మెన్ గిల్డ్ అసోసియేషన్, మల్లేపల్లి అనే పేరుతో ఒక అసోసియేషన్ గా ఏర్పడ్డారు.

1.11.1987 నుండి ఏడాదికి 12 శాతం చొప్పున వడ్డీతో పాటు చదరపు గజానికి మార్కెటు విలువ రూ.800 చొప్పున చెల్లింపుపై భూమిని కేటాయించవలసిందిగా అసోసియేషన్ శాఖను కోరింది.

అసోసియేషన్ పేర్కొన్న మార్కెటు రేటును శాఖ అంగీకరించలేదు. సదరు భూమిని తమకి వెనువెంటనే కేటాయించవలసిందిగా శాఖను ఆదేశించవలసిందిగా కోరుతూ అసోసియేషన్ గౌరవ హైకోర్టును ఆశ్రయించింది.

గౌరవ హైకోర్టు 31.12.2010 తేదిగల డబ్ల్యు.పి. నెం.25674/2008లోని డబ్ల్యు.పి.నెం.18575/2010 మధ్యస్థ ఉత్తర్వులో తదుపరి ఉత్తర్వులు వెలువరించే వరకు హైదరాబాదు, మల్లేపల్లిలో ఉన్న 5 ఎకరాల 15 గుంటల విస్తీర్ణం కలిగిన భూమిని మూడవ పార్టీలకు మార్చవద్దని లేదా కేటాయించవద్దని ప్రతివాదులను ఆదేశించింది.

ఇ) గౌరవ హైకోర్టు డబ్ల్యు.పి.నెం.25674/2008 ను డిస్మిస్ చేయవలసిందిగాను, 31.12.10 తేదిగల డబ్ల్యు.పి.నెం.25674/2008లోని డబ్ల్యు.పి.నెం.18575/2010 లోని మధ్యంతర ఉత్తర్వులను ఉపసంహరించ వలసిందిగా పేర్కొంటూ ప్రభుత్వం కౌంటర్ ను దాఖలు చేసింది. ప్రస్తుతం కేసు గౌరవ హైకోర్టులో పెండింగులో ఉంది.

11.00 |శ్రీ ఎమ్.ఎస్.ప్రభాకర్ రావు (స్థానిక సంస్థలు ఉ.) - హైదరాబాద్:- అధ్యక్షా, నగరంలో నడిబొడ్డున ఉన్న మల్లేపల్లి ఐటిఐ కళాశాలకు కోట్లాది రూపాయల విలువ గల సుమారు 30 ఎకరాల భూమి నిజాం కాలం నుండి వస్తున్నది. అక్కడ చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకునే పేదవారికి కొంత స్థలాన్ని లీజుకు ఇవ్వడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం.

ఐటిఐ కళాశాలకు సంబంధించిన స్థలంలో సుమారు రూ.10 కోట్ల విలువ కలిగిన ఎకరం భూమిని 'నైస్' ఆసుపత్రికి లీజుకు ఇవ్వడం వలన వారు అక్కడ కమర్షియల్ యాక్టివిటీస్ ను నిర్వహిస్తున్నారు. ఎం.జె.యం. ఆసుపత్రికి పేదవారు వెళితే వారి వద్ద నుండి విచ్చలవిడిగా డబ్బులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఆ స్థలం ప్రభుత్వానిది, ప్రభుత్వం వాటికి ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని అది పేదవారికి ఏవిధంగాను ఉపయోగపడటం లేదు కాబట్టి నైస్ ఆసుపత్రికి ఇచ్చిన లీజును రద్దు చేసి విధంగా చర్యలు ఏమన్నా తీసుకుంటారా అని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా గతంలో అక్కడ ఒక చిన్న గుడి ఉండేది. ప్రైవేటు యాజమాన్యాల వారు దాదాపు ఒక ఎకరం భూమి దొకా ఆ గుడి కింద ఆక్రమించడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఐ.టి.ఐ.ని బలోపేతం చేయడం కోసం సబ్సిడీలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఒక వైపు దానిని బలోపేతం చేయడమే ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యంగా ఉంటే మరొకవైపు భూములను లీజులకు ఇవ్వడం వలన ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం ఎలా నెరవేరుతుందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ప్రక్కనున్న ఎం.ఎన్.జె. ఆసుపత్రికి కూడా ఐ.టి.ఐ.కి సంబంధించిన భూమిని కేటాయించడం జరిగింది. అక్కడ ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఐ.టి.ఐ.ను స్థాపించడం జరిగిందో దానికి వ్యతిరేకంగా కార్యకలాపాలు జరుగుతున్నాయి.

అదే విధంగా ఆ స్థలంలో సిలెండర్లను ఉపయోగించి చిన్న చిన్న వెల్డింగ్ వసులను చేసుకునే వారు ఉంటున్నారు. ఇటీవల కాలంలో పేలుడు కారణంగా అక్కడ పెద్ద అగ్ని ప్రమాదం జరిగింది. సుమారు 4, 5 గంటలకి కాని ఆ మంటలను అదుపులోకి తీసుకురాలేకపోయారు. ఆ సంఘటన స్థలానికి గౌరవ మంత్రివర్యులు శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డిగారు వచ్చి చూసి వెళ్లారు. అక్కడ ఫైర్ సేఫ్టీకి సంబంధించి ఎటువంటి జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. మరొక సారి కూడా అలాంటి ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి కాబట్టి, ఫైర్ సేఫ్టీకి సంబంధించి చర్యలను తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

గతంలో అక్కడ చుట్టు ప్రక్కలా ఉన్న పేదవారికి డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇంట్లను దాదాపు 5 ఎకరాలలో 2000 మందికి నిర్మించి ఇవ్వాలనే ఆలోచనలో ఉన్నారు. అక్కడ ఉన్న పేదవారందరికీ కూడా ఇంట్లు ఇచ్చి ఇంకా మిగిలితే వేరే వారికి కూడా ఇచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. అక్కడ డబుల్ బెడ్ రూమ్ ల నిర్మాణాలు చేపట్టే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉందా తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, సభ్యులు శ్రీ ఎమ్.ఎస్.ప్రభాకర్ రావు గారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా 'నైస్' ఆసుపత్రిని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ కాలంలో లీజుకు ఇవ్వడం జరిగింది. మేము అధికారంలోకి రాగానే వెళ్లి చూసి అది కార్మికులకు సంబంధించిన స్థలంలో ప్రైవేటు ఆసుపత్రిని కట్టడానికి లీజుకు ఎలా ఇచ్చారని, ఇది చాలా అన్యాయం అని ఆలోచన చేయడం జరిగింది. లీజును క్యాన్సిల్ చేయాలని అధికారులను ఆదేశించడం జరిగింది. అక్కడ ఇప్పటికే ఆసుపత్రిని కట్టడం జరిగింది. ఆసుపత్రిని డిస్టర్బ్ చేయాలా వద్దా అని ఆలోచన చేస్తున్నాము.

అదే విధంగా గతంలో చిన్న గుడి ఉంది దానిని పెద్దగా చేశారు నిజమే. అయితే అక్కడ చుట్టు ప్రక్కల వారందరూ కలిసి దానిని వృద్ధి చేశారు. అక్కడ ఉన్న సిబ్బంది దానిని వ్యతిరేకించలేదు. క్యాన్సర్ ఆసుపత్రికి భూమి ఇచ్చారన్నారు. అప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ వైద్యశాఖ మంత్రిగారు డా.సి. లక్ష్మారెడ్డిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి నిధులు వచ్చాయి అక్కడ ఆసుపత్రి కట్టాలి దానికి భూమి కావాలని మమ్మల్ని కోరడం వలన శాఖా వరంగా ఆలోచనలు చేసి క్యాన్సర్ ఆసుపత్రికి భూమి అవసరమని, ఆ భూమిని ప్రజల ఉపయోగార్థం ఇవ్వడం జరిగింది. మన ప్రభుత్వమే కాబట్టి ఆ భూమిని ఇవ్వడం జరిగింది.

అదే విధంగా అక్కడ అగ్ని ప్రమాదం జరిగిన మాట వాస్తవం. వాటి గురించి రెండు, మూడు సమావేశాలను కూడా నిర్వహించడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాన్ని తీసుకొని తప్పకుండా అక్కడ అన్యాయం జరిగిన వారికి న్యాయం జరిగేటట్లు చూస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలు

ప్రశ్న నెం.2705(38)

శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్, ఎం.ఎల్.సి:- గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి ?

గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి):- అ) అవునండీ. 13 జిల్లాలలో 2017, జూన్ నుండి జిల్లా క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలను ప్రారంభించింది.

ఆ) 13 క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలు ఈ క్రింది తెలిపిన జిల్లాల్లో ప్రారంభమయ్యాయి.

1) వరంగల్ గ్రామీణ 2) వరంగల్ పట్టణ 3) జయశంకర్ భూపాలపల్లి 4) జనగామ 5) మెదక్ 6) సిద్దిపేట 7) సంగారెడ్డి 8) రాజన్న సిరిసిల్ల 9) కరీంనగర్ 10) పెద్దపల్లి 11) జగిత్యాల 12) మహబూబ్ నగర్ 13) హైదరాబాద్. ఈ రోజు వరకు జిల్లా క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలలో 5 లక్షల మందికి పైగా స్క్రీనింగ్ చేయడమయింది. అందులో 2 వేల మందికి పైగా క్యాన్సర్ ఉన్నట్లు కనుగొనడమయింది. క్యాన్సర్ ను ముందుగానే

కనుగొనడానికి జిల్లా క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలు దోహదపడుతున్నాయి. ప్రాణాలను కాపాడడానికి ముందుగానే కనుగొనడం అత్యంత అవసరం. ఎన్.పి.సి.ఎస్.ఎస్. కార్యక్రమంలో భాగంగా, ఎం.ఎన్.జె.ఐ.ఓ & ఆర్.సి.సి స్క్రీనింగ్, క్యాన్సర్ ను ముందుగానే కనుగొనడానికి 1) 277 మంది వైద్యాధికారులు 2) 275 మంది స్టాఫ్ నర్సులు 3) 9217 ఏఎన్.ఎం.లకు శిక్షణ ఇచ్చింది. శిక్షణ పొందిన ఈ సిబ్బంది ఉప-కేంద్రాలు/ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు/జిల్లా ఆసుపత్రులు/సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రాల స్థాయిలలో స్క్రీనింగ్ ను నిర్వహిస్తున్నారు. పాజిటివ్ కేసులన్నింటిని చికిత్స కోసం హైదరాబాద్ లోని ఎం.ఎన్.జె.ఐ.కు మరియు ఆర్.సి.సి.కు పంపడమవుతున్నది.

శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, ప్రజారోగ్యం వల్ల మన ప్రభుత్వానికి ఉన్న చిత్తశుద్ధికి, అదే విధంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చూపిస్తున్న చొరవకు, వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి గారు ఎప్పటికప్పుడు ఆసుపత్రుల పర్యవేక్షణ, వసతుల మేరుగు కోసం చేస్తున్న కృషికి సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం క్యాన్సర్ వ్యాధిని గతంలో రాచపుండు అనేవారు. జిల్లా మొత్తంలో ఒకరికో, ఇద్దరికో వస్తే క్యాన్సర్ వచ్చిన వ్యక్తి ఇక బ్రతకడం అని ఆ కుటుంబం, ఆ ఊరంతా కూడా ఆ చుట్టు ప్రక్కల వాతావరణం కూడా ఆ మనిషి చనిపోతాడనే భావనకు లోనయ్యేవారు. ఈరోజు క్యాన్సర్ వ్యాధి మారుతున్న వాతావరణ పరిస్థితులు, తీసుకునే ఆహారం, పరిశ్రమల కాలుష్యం మొదలగు కారణాల వల్ల ప్రజలు ఈ వ్యాధికి గురవుతున్నారు. ప్రజలందరికీ కంటివరీక్షలు చేయాలనే కొత్త పథకాన్ని తీసుకొస్తూ దీనితోపాటు 51 రకాల వ్యాధుల నిర్ధారణ చేయాలనే విధంగా పథకాన్ని తీసుకురావడం, ఆ ఆలోచనను చేసినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

నెలకు ఐదుగురు, క్యాన్సర్ వచ్చింది ముఖ్యమంత్రిగారి సహాయ నిధి నుంచి సహాయం కావాలని మా దగ్గరకు వస్తున్నారు. గౌరవ వైద్య శాఖ మంత్రిగారు స్క్రీనింగ్ పరీక్షలను చేసే కేంద్రాలను 13 జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. అలా కాకుండా ఆ కేంద్రాలను 31 జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వారి జిల్లా అయినటువంటి మహబూబ్ నగర్ లో కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. మా వెనుకబడినటువంటి ఉమ్మడి నల్గొండ జిల్లాలో మూడు జిల్లా స్క్రీనింగ్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. స్క్రీనింగ్ పరీక్షలలో పాజిటివ్ వస్తే రెండు

ఆసుపత్రులకు పంపించడం జరుగుతుందని అన్నారు. ఈ మధ్య కాలంలో నిమ్మ ఆసుపత్రి యొక్క వని తీరు అద్భుతంగా ఉంది. దానిలో కూడా అన్ని రకాల క్యాన్సర్ వ్యాధులకు చికిత్స చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. స్క్రినింగ్ సెంటర్స్ ను 13 జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేస్తామని అంటున్నారో వాటిని 31 జిల్లాలకు విస్తరిస్తూ వ్యాధికి సంబంధించిన చికిత్సా కేంద్రాలను కూడా ఆ జిల్లాలకు విస్తరిస్తే బాగుంటుంది. దాదాపు 2000 మందికి క్యాన్సర్ వచ్చిందని చెబుతున్నారు. ఆ స్థాయిలో మన హైదరాబాదులో ఉన్న రెండు ఆసుపత్రులు సరిపోవు కాబట్టి, అటువంటి వాటిని 31 జిల్లాలలో విస్తరించేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా క్యాన్సర్ కు సంబంధించి ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో అడ్వాన్స్ టెక్నాలజీ వచ్చిందని అంటున్నారు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో అటువంటి అడ్వాన్స్ టెక్నాలజీ లేదని కేవలం హైదరాబాద్ లోని యశోదా, అపోలో, బసవతారకం క్యాన్సర్ ఆసుపత్రులలో ఉన్నాయని అంటున్నారు. ఈ అడ్వాన్స్ టెక్నాలజీ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ఏర్పాటు చేసి ఉచితంగా క్యాన్సర్ వ్యాధికి చికిత్స చేయాలని దీనిని మానవతా కోణంలో ఆలోచించాలని, తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని క్యాన్సర్ ఫ్రీ రాష్ట్రంగా చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయుల నియోజకవర్గం - మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి మరియు హైదరాబాద్):- అధ్యక్షా, సభ్యులు శ్రీ కర్నే ప్రభాకర్ గారు అన్నట్లుగా గతంలో వేలాది మందిలో ఒకరికో, ఇద్దరికో క్యాన్సర్ వ్యాధి వచ్చేది. కానీ ఈ మధ్య కాలంలో చాలా మంది ఈ వ్యాధికి గురవుతున్నారు. క్యాన్సర్ రావడానికి కారణాలు కనుగొని దాని నివారణకు చర్యలు చేపట్టాలి. అదే విధంగా క్యాన్సర్ వ్యాధి వచ్చిన వారికి ట్రీట్ మెంట్ అందేటట్లు చర్యలు చేపట్టాలి. ఈ వ్యాధి వచ్చిన తరువాత ట్రీట్ మెంట్ తీసుకునే కన్నా ముందుగా వ్యాధి రావడానికి గల కారణాలను కనుగొని క్యాన్సర్ రాకుండా ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటారని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పట్నం నరేందర్ రెడ్డి (స్థానిక సంస్థలు - రంగారెడ్డి):- అధ్యక్షా, వికారాబాద్ తాండూరులో సాబాడ్ స్టోన్ యూనిట్స్ ఉండటం వల్ల ఆ ప్రాంతం అంతా డస్ట్, దుమ్ము ఎక్కువగా ఉంటుంది. దాని వల్ల క్యాన్సర్ వ్యాధి వచ్చే అవకాశాలున్నాయి కాబట్టి, తాండూరులో జిల్లా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో క్యాన్సర్ స్క్రినింగ్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, క్యాన్సర్ వ్యాధి గురించి గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కర్నే ప్రభాకర్, శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డి, శ్రీ పట్నం నరేందర్ రెడ్డిగార్లు మాట్లాడటం జరిగింది. స్క్రినింగ్ కేంద్రాలను ఇప్పటికే 13 జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మిగిలిన జిల్లాలలో కూడా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. స్క్రినింగ్ పరీక్షల ద్వారా దాదాపు 2000 మంది కెన్సర్ వచ్చినట్లుగా తెలుసుకున్నాము. క్యాన్సర్ వ్యాధి రాకుండా ముందు జాగ్రత్త చర్యలను తీసుకోవాలి. క్యాన్సర్ మరియు ఇతర వ్యాధులు రాకుండా అరికట్టడానికి ఏ అవకాశాలున్నాయి, ఏ జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే రాకుండా ఉంటాయనే విషయాలను వైద్య శాఖ అధికారులతో మాట్లాడి అవగాహన కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. దానిలో భాగంగా అన్ని జిల్లాలలో చాలా కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది.

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డిగారు అడిగినట్లుగా క్యాన్సర్ వ్యాధి రావడానికి కారణాలను ఖచ్చితంగా చెప్పలేకపోయినా, కొన్ని ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే రాకుండా ఉండటానికి అవకాశాలు ఉంటాయి. ఉదాహరణకు ఓరల్ క్యాన్సర్ రావడానికి కారణం ఎక్కువగా గుట్కాలు, పానీలు మొదలగు వాటిని తీసుకోవడం వలన వస్తుంది కాబట్టి, వాటిని వాడకుండా ఉంటే క్యాన్సర్ వ్యాధి రాదు.

అదే విధంగా బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ రాకుండా ఎప్పటికప్పుడు కొన్ని పరీక్షలను చేయించుకుంటే రావడానికి అవకాశాలు తక్కువగా ఉంటాయి. సర్వైకల్ క్యాన్సర్ ఈ మధ్యకాలంలో దేశంలో, రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా వస్తోంది. దానికి ముందు జాగ్రత్త చర్యగా పరిశుభ్రతను పాటిస్తే రాకుండా చూసుకోవచ్చు.

స్క్రినింగ్ టెస్ట్ ద్వారా వ్యాధులను ముందుగానే కనుక్కోవడం జరుగుతోంది. క్యాన్సర్ ను కూడా స్క్రినింగ్ చేసి దానికి చికిత్సను కూడా అందజేస్తున్నాము. అదే విధంగా సభ్యులు శ్రీ కర్నే ప్రభాకర్ గారు అడిగినట్లుగా యమేఎన్ జె ఆసుపత్రిలో ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల కంటే ఎక్కువగా ఎక్కువ టెక్నాలజీ, అత్యాధునిక పరికరాలతో ట్రీట్ మెంట్ చేయడం జరుగుతోంది. నిమ్మ ఆసుపత్రిలో కూడా అన్ని రకాల క్యాన్సర్ లకు చికిత్స జరుగుతోంది. అదే విధంగా గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పట్నం నరేందర్ రెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా తాండూరులో క్యాన్సర్ స్క్రినింగ్ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించమని అడిగారు. దానికి ప్రయత్నిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. ఒక్క తాండూరులోనే కాకుండా రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలో కూడా ఈ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నాలు

చేస్తున్నాము. ఈ మధ్య గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్ హెల్త్ ప్రొఫైల్ అనే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగా రాష్ట్రప్రజలందరికీ పరీక్షలు చేసి, స్క్రీనింగ్ కార్యక్రమాలు అందుబాటులోకి వస్తాయని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ వ్యాధి మీద ప్రజలకు అవగాహన కల్పించడమే చాలా ముఖ్యమైనది. అందులో భాగంగా ప్రజా ప్రతినిధులు ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన అవగాహనను ప్రజలకు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ప్రశ్న అడిగింది శ్రీ కర్నా ప్రభాకర్ గారైనా ప్రజా ప్రతినిధులైన ఎంఎల్సీలు అందరూ మంత్రిగారి సమాధానం వినవలసిన అవసరం ఉంది. వాటిని ప్రజలకు చెప్పవలసిన బాధ్యత మీ అందరి మీద ఉంది. కాబట్టి వారి సమాధానం అందరూ వింటే ఆ జవాబు ప్రజల్లోకి వెళుతుంది. దయచేసి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు సభ్యులందరూ వినాలని కోరుతున్నాను.

(LCQ No.2643(39) relates to the suspended Indian National Congress Party Members)

గడువు ముగిసిన వ్యాక్సిన్ల అమ్మకం

ప్రశ్న నెం.2798 (40)

శ్రీ ఎం.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు, ఎం.ఎల్.సి:- గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) గడువు మీరిన టెటనస్ వ్యాక్సిన్ రీలేబులింగ్ చేసి మార్కెట్లో విక్రయించినందున మెసర్స్ దానో వాక్సిన్ & బయోలాజికల్ ప్రయివేటు లిమిటెడ్ కేసులను నమోదు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

ఇ) రాష్ట్రంలో గడువు మీరిన వ్యాక్సిన్ల విక్రయాలను అరికట్టడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి):- అ) తిరస్కరించిన టెటనస్ టాక్సిడ్ ఇంజక్షన్ వైల్స్ నిల్వ చేసినందుకు మేడ్చల్ - మల్కాజ్గిరి జిల్లా ఫుట్ కేసర్ లోని మెసర్స్ దానో వాక్సిన్ & బయోలాజికల్ ప్రయివేటు లిమిటెడ్ పై, హైదరాబాద్, అంబర్ పేటలోని దీని అనుబంధ సంస్థ మెసర్స్ ఎ.ఆర్.ఎస్. ప్యాకేజింగ్ సరియైన అల్యూమినియం సీళ్ళు వేయనందుకు 30-1-3018 తేదీన కేసును నమోదు చేసి, నదరు నిల్వలను జప్తు చేసి గౌరవ కోర్టుకు తెలియజేసింది.

అ) 31-1-2018 తేదీగల ఎస్ఆర్ నెం. 739/18 , 1-2-2018 తేదీగల ఆస్తి ఇండెక్స్ (సిఐ) నెం.31-2018 ద్వారా నాంవల్లిలోని గౌరవ IV వ అదనపు మెట్రోపాలిటన్ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టుకు జప్తు వివరాలను తెలియజేయడమయింది. దర్యాప్తు కొనసాగుతున్నది.

ఇ) మందుల దుకాణాల తనిఖీలను పెంచాలని నెలలో కనీసం 25 రోజులు తనిఖీలను నిర్వహించాలని, డ్రగ్స్ ఇన్స్పెక్షన్లనందరిని ఆదేశించడమయింది. కనీసం మూడు నెలలకు ఒకసారి వ్యాక్సిన్ తయారీ యూనిట్లన్నిటినీ తనిఖీ చేయాలని, మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ డ్రగ్స్ ఇన్స్పెక్షన్ల సహాయక సంచాలకులందరినీ ఆదేశించడమయింది.

శ్రీ ఎమ్. ఎస్. ప్రభాకర్ రావు:- అధ్యక్షా, తమరు నిన్న ఇచ్చిన ఆదేశానుసారం మంత్రుల సంఖ్య పెద్దల సభలో ఎక్కువగా కనపడుతుంది. వారందరి ముందు చర్యలు జరిగితే సంతోషంగా ఉంటుంది. మెసర్స్ దానో వాక్సిన్ & బయోలాజికల్ ప్రయివేటు లిమిటెడ్ దీనిని స్థాపించి 30 సంవత్సరాలు అవుతుంది. టీటీ ఇంజక్షన్లను ఈ సంస్థ తయారు చేస్తోంది. ఈ మధ్యకాలంలో అంబర్ పేటలో ఇల్లీగల్ వేర్-హౌజ్లో రూ.15 లక్షల విలువ చేసే సుమారు 60,000 టీటీ వ్యాక్సిన్ ఇంజక్షన్లను తయారు చేస్తున్నారు. దానిలోకి వెళ్లి చూస్తే డేటు దాటిపోయిన ఇంజక్షన్లను రిప్యాకింగ్ చేసి వాటిని మార్కెట్లో అమ్మడం జరుగుతుందని నార్త్ జోన్ పోలీస్ టాస్క్ ఫోర్స్ వారు దాడి చేసి పట్టుకోవడం జరిగింది.

11.20 మంత్రిగారు ఈ విషయంలో వెంటనే చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆ కంపెనీపైన చార్జిషీట్ పెడతామన్నారు. మరి ఆ శాంపిల్స్ని పరీక్షించే సౌకర్యం మన రాష్ట్రంలో లేదు కాబట్టి, ఆ శాంపిల్స్ని హిమాచల్ ప్రదేశ్లో కనోలి అనే ప్రాంతానికి పంపించడం జరిగింది. ఆ శాంపిల్ యొక్క రిపోర్టు ఇంకా మనకు రావలసి ఉంది. ఆ రిపోర్టు ఎప్పుడు వస్తుంది? వచ్చిన తరువాత ఏ విధంగా చర్యలు తీసుకుంటారు? వారిపైన పి.డి. యాక్టు పెట్టే అవకాశం ఉన్నదా తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ దానో వ్యాక్సిన్ షన్ అండ్ బయోలాజికల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీ పైన ఫిర్యాదులు వచ్చిన తరువాత మ్యాడిపార్టుమెంట్ వాళ్లు ఎంక్వైరీ చేశారు. రిజెక్టెడ్ వైల్స్ని ఎప్పటికప్పుడు తీసివేయాలి. కాని వాళ్లు అంబర్ పేటలో ఉన్న తమ అనుబంధ సంస్థలో స్టాక్ చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా నిల్వ చేయడం అనేది తప్పు. అయితే ఈ వైల్స్ని రీలేబుల్ చేసి, వాడుతున్నారనేది ఇంకా నిర్ధారణ

కావలసి ఉంది. కాకపోతే వాళ్లు స్టాక్ చేయడం తప్పు కాబట్టి ఆ విషయమై వారి పైన కేసు పెట్టడం జరిగింది. ప్రస్తుతం అది కోర్టు విచారణలో ఉంది. ఈ శాంపిల్స్ని తనిఖీ చేసే సంస్థ భారతదేశం మొత్తంలో హిమాచల్ ప్రదేశ్లో 'కసోలి' అనే చోట మాత్రమే ఉంది. శాంపిల్స్ని వారికి పంపించడం జరిగింది. దాని రిపోర్టు ఇంకా రాలేదు. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత, అవసరమైన చర్యలన్నింటినీ చేపట్టడం జరుగుతుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- ధన్యవాదాలు. ఇప్పుడు ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు.

ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు కూడా గతంలో ఉద్యోగ ప్రతినిధిగా ఉన్నటువంటి వారే. గతంలో దశాబ్దాల కాలంగా ఎన్నో ప్రభుత్వాలకు ఉద్యోగస్తులకు హెల్త్ కార్డులను జారీ చేసి వాటిని అమలు చేయమని అనేక విజ్ఞప్తులు చేశాము. కానీ ఏ ప్రభుత్వం కూడా అందుకు స్పందించ లేదు. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన వెంటనే ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగ మరియు జర్నలిస్టులందరికీ నగదు రహిత వైద్యం అందించే నిమిత్తం హెల్త్ కార్డులను ప్రవేశపెట్టడం మరియు వైద్య, ఆరోగ్య శాఖామాత్యుల వారి ఆధ్వర్యంలో ఉద్యోగస్తులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఏ ఇబ్బంది వచ్చినా, ఏ కార్పొరేట్ ఆసుపత్రిలోనైనా, ఎంత డబ్బు ఖర్చయినా, ప్రభుత్వమే ఆ వ్యయాన్ని భరించే విధంగా వధికానికి రూపకల్పన చేసినందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అయితే, ఈ సందర్భంగా నేను కోరేది ఏమిటంటే లక్షలాది మంది ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగ మరియు జర్నలిస్టులకు హెల్త్ కార్డులను ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టింది. కానీ, వేల సంఖ్యలో ఉన్న రెసిడెన్షియల్ సొసైటీ స్కూల్స్ మరియు మోడల్ స్కూళ్లలో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయ మరియు ఉద్యోగులు అలాగే ఎయిడెడ్ సంస్థలలో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయ, ఉద్యోగులకు కూడా ఈ హెల్త్ స్కీంను వర్తింపజేసి, వారు కూడా ఈ వధికం యొక్క ఫలాలను అందుకునే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, జిల్లాల పునర్విభజన జరిగిన తరువాత కొంతమంది ఉద్యోగులను ఆర్డర్ టు సర్వ్ క్రింద ఇతర జిల్లాలకు పంపడం జరిగింది. కానీ ఇంతవరకు ఆ బదిలీలను నిర్ధారణ చేసిన ఉదంతాలు

లేవు. కాబట్టి ఈ వేనవి సెలవుల్లోనైనా ఆ ఆర్డర్ టు సర్వ్ క్రింద పనిచేస్తున్న ఉద్యోగుల యొక్క విజ్ఞప్తుల మేరకు బదిలీలు చేసేటటువంటి అవకాశం ఉన్నదా అని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన చేస్తున్నాను.

పిటిషన్స్

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దేవరయాంజూల్లో ఉన్న జిల్లా పరిషత్ పాఠశాల ప్రస్తుతం చాలా దుర్భర స్థితిలో, శిథిలావస్థలో ఉంది. ఈ పాఠశాల మేడల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా పరిధిలోకి వస్తుంది. అక్కడ స్థలం తక్కువగా ఉంది. తరగతి గదులు కూడా ఆరు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఈ ఆరు కూడా వచ్చే వర్షాకాలంలో కూలిపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. దగ్గరలో వేరే చోట పాఠశాలను నిర్మించే అవకాశం లేదు కనుక, ఈ వేనవిలోనే అదనపు తరగతి గదులను నిర్మించడంతోపాటు, ప్రమాదకర స్థితిలో ఉన్న తరగతి గదులను తొలగించి, వాటి స్థానంలో నూతన భవనం నిర్మించే విధంగా చర్యలు చేపట్టిస్తాయితే విద్యార్థులకు భద్రత ఏర్పడుతుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈ విషయంలో నేను గతంలో కూడా రిప్రజెంటేషన్లు ఇవ్వడం జరిగింది.

కాబట్టి వెంటనే ఈ వేనవిలోనే తరగతి గదుల నిర్మాణం చేపట్టే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని అక్కడి ప్రధానోపాధ్యాయులు కోరుతున్నారు. వలుమార్లు దినుషిక్లో, ఫోటోలతో సహా ఈ పాఠశాల యొక్క దుస్థితిని తెలుపుతూ కథనాలు వెలువడినాయి. అందుకు సంబంధించిన ప్రతులను ఈ సందర్భంగా తమరికి అందజేస్తున్నాను.

(పిటిషన్ను గౌరవ చైర్మన్ గారికి సమర్పించారు)

శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అర్హత కలిగిన DIET Senior Lecturers వది సంవత్సరాల సర్వీసు కలిగి ఉన్నప్పటికీ కూడా, వారు ప్రమోషన్ పొందడానికి తగు అర్హతలు కలిగి ఉన్నప్పటికీ కూడా, వారి పేర్లను డిపిసి ఆమోదించి నప్పటికీ, వారికి ప్రమోషన్లు వర్తింపజేయడం లేదని ఆ లెక్చరర్లు అందరూ కలిసి పిటిషన్ సమర్పించుకున్నారు. దానిని తమరి ద్వారా పిటిషన్స్ కమిటీకి సమర్పించుకుంటూ, వారికి ప్రమోషన్ వచ్చేటట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ను గౌరవ చైర్మన్ గారికి సమర్పించారు)

మిస్టర్ చైర్మన్:- టీ విరామం కొరకు సభను 15 నిమిషాలపాటు వాయిదా వేయడమైనది.

(ఉదయం 11.25 గంటలకు టీ విరామం కొరకు సభ వాయిదా వడింది)

11.40 (తేనీటి విరామం అనంతరం సభ మధ్యాహ్నం 11.48
ఉ. గంటలకు పునఃప్రారంభమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ చైర్మన్:- 2018-19 సంవత్సరపు బడ్జెటుపై జరుగుతున్న రెండో రోజు చర్చను కొనసాగించవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులు శ్రీ యాదవరెడ్డి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొంపల్లి యాదవరెడ్డి (శాసనసభ నియోజక వర్గం):- అధ్యక్షా, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరపు బడ్జెటుపై మాట్లాడడానికి నాకు అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. శాసనసభలో గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెటును ప్రవేశపెడితే, కాన్సిల్లో గౌరవ డెప్యూటీ చీఫ్ మినిస్టర్ శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారు ఆ బడ్జెటు ప్రతిని ఈ సభ ముందు ఉంచడం జరిగింది. ఇద్దరికీ ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

సొంత రాష్ట్రాన్ని సాధించుకొని, ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఎన్నో అవకాశాలకు గురైన వరిస్థితిని చక్కదిద్దుకొని మన రాష్ట్రం ఎంతో ప్రగతి సాధించిన విషయాన్ని ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెటు పత్రంలో మనందరికీ వివరించారు. బడ్జెటులో ఉన్న అన్ని అంశాలను చర్చించలేము, ఎందుకంటే సమయాభావం ఉంటుంది. కాబట్టి కొన్ని ముఖ్యమైన వాటి గురించి చర్చించాలని నేను భావిస్తున్నాను.

ముందుగా మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి ఒకసారి మనందరమూ నెమరు వేసుకుంటే, మనం ఎంత ప్రగతి సాధించామన్నది పూర్తిగా అర్థమవుతుంది. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో మన తెలంగాణ రీజియన్ వరకు చూస్తే, నెగెటివ్ గ్రోత్ రికార్డు అయింది. కానీ గత నాలుగు సంవత్సరాలలో మన ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు, ఆర్థిక విషయాలు చూసే సిబ్బంది అందరూ కలిసి చేసిన కృషి మనకు సత్ఫలితాలు ఇచ్చిందనే విషయాన్ని ఈ బడ్జెటులో పేర్కొనబడిన సంఖ్యలు మనకు చెబుతున్నాయి.

ముఖ్యమైన విషయమేమంటే - జిఎస్ డిఎస్ టీ సంబంధించి వారు వివరించినట్లుగా, మనం సాధించిన ప్రగతి పది శాతం కంటే ఎక్కువగా ఉంది. సర్వీసు సెక్టారులో మనం ఐదు శాతం ప్రగతి సాధించాం. అగ్రికల్చర్ సెక్టారులో అన్నిటి కంటే ఎక్కువ కంట్రీబ్యూషన్ ఉంటుంది కాబట్టి, అందులో అనుకున్న ప్రకారంగా అంత గ్రోత్ సాధించలేకపోయినా ప్రగతి మాత్రం సాధించడం జరిగింది. ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్ చూస్తే - కొన్ని పరిణామాల వల్ల ముందుగా పవర్ లోపం వల్ల ఏర్పడిన నెగెటివ్

గ్రోత్ ను పూడ్చుకోవడానికి కొంత సమయం పట్టింది. అయినప్పటికీ దాంట్లో కూడా గ్రోత్ రేటు సాధించాం.

వర్ కేటా ఇన్ కమ్ చూస్తే - దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాల కంటే ఎక్కువగా, నేషనల్ యావరేజీ కంటే ఎక్కువ తెలంగాణ ప్రగతి సాధించిన విషయం ఈ బడ్జెటు స్టేటుమెంటులో పేర్కొనడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో వర్ కేటా ఇన్ కమ్ రూ.1,75,534 లు కాగా, నేషనల్ యావరేజీ రూ.1,12,000 లు మాత్రమే ఉంది. ఇవన్నీ ఎందుకు వివరించవలసి వచ్చిందంటే, మనం అన్ని రకాలుగా ప్రగతి సాధించి ముందంజ వేస్తున్న సమయంలో, అన్నిటి కంటే ముఖ్యంగా మనం అగ్రికల్చర్ సెక్టార్ పైన దృష్టి పెట్టవలసిన అవసరం వచ్చింది. ఈ మొత్తం బడ్జెటులో వ్యవసాయ రంగానికి దాదాపు 40 శాతం కేటాయింపులు నేరుగా వ్యవసాయ రంగానికి అని లేకపోయినా, దానికి అనుబంధంగా ఉన్న ఇరిగేషన్ సెక్టారుకు రూ.25 వేల కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఇరిగేషన్ సెక్టార్ మొత్తం వ్యవసాయానికి సంబంధించే ఉంటుంది కాబట్టి ఆ రకంగా చూస్తే రూ.40 వేల కోట్లు కేవలం అగ్రికల్చర్ సెక్టారుకే కేటాయించడం జరిగింది. ఇంత చేసినా కూడా ఇతర సెక్టార్లను ఏమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయలేదు. మనం ఒక్కొక్క రంగాన్ని చూసుకుంటూ పోతే, అగ్రికల్చర్ సెక్టార్ తర్వాత వైద్యానికి, ఆరోగ్యానికి, సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం పెద్ద పీట వేసినట్లుగా ఈ బడ్జెటు స్టేటుమెంటులో కనిపిస్తోంది.

అగ్రికల్చర్ సెక్టారులో ముఖ్యమైన అంశాలను చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అగ్రికల్చర్ సెక్టారుకు మనం ఈసారి పెద్ద పీట వేశామంటే మనం దాన్ని తక్కువ అంచనా వేసినట్లవుతుంది. కాబట్టి, రూ.40 వేల కోట్లు ఏ రాష్ట్రం కూడా అగ్రికల్చర్ సెక్టారుకు కేటాయించిన ఉదంతాలు ఇప్పటి వరకు మనకైతే తెలియదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం అవతరించిన తర్వాత, రైతాంగానికి సంబంధించిన రూ.36 వేల కోట్ల అప్పులను మూఫ్ చేసి, ఆ భారాన్ని మోస్తూ కూడా ఈ సెక్టారుకు రూ.40 వేల కోట్లు ఈ సంవత్సరం కేటాయించడమంటే అదొక పట్టుదలతో సాధించిన విజయమనే మాటను ఈ సభకు తెలియజేస్తున్నాను. కొత్తగా పంటలకు పెట్టుబడి పథకం ప్రవేశపెట్టారు. ఈసారి బడ్జెటులో దానికి కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. సంవత్సరానికి ఎకరానికి రూ.8 వేలను రెండు ఇన్ స్టాల్ మెంట్లలో రైతులకు పెట్టుబడిగా ఇవ్వాలన్నది గొప్ప నిర్ణయమని నేను ఈ సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఎందుకంటే పెట్టుబడులు లేక, వడ్డీ వ్యాపారుల దగ్గర అధిక వడ్డీలకు అప్పులు తెచ్చుకొని, పంటలు నరిగా రాక, రైతులు ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురై, ఎంతో

మంది ప్రాణ త్యాగాలు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. కాబట్టి దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకొని, ఈ రైతులకు అండగా నిలవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిన విషయం మనందరికీ తెలుసు. దీనికి అనుగుణంగా నమగ్ర భూ సర్వే చేపట్టడం జరిగింది. ఇది జరగకపోతే పథకాన్ని అంత సులభంగా అమలు చేయడం సాధ్యం కాదు. కాబట్టి రికార్డు టైములో 10,823 గ్రామాలలో 72,13,111 ఖాతాలు నమగ్రంగా ఉన్నాయా లేదా అనే విషయాన్ని పరిశీలించారు. ధరణి అనే వెబ్సైట్‌ని ఏర్పాటు చేసి అందులో సర్వే చేసిన భూముల వివరాలన్నింటినీ పొందుపరచబోతున్నారు. పరిశీలించిన భూముల వివరాలు/ఖాతాలన్నీ ఈ ధరణి వెబ్సైటులో ఉంటాయి. కాబట్టి దీని ద్వారా రైతులకు పెట్టుబడి ఎమౌంటును అందించడం సులభం అవుతుంది. ఇదొక గొప్ప కార్యక్రమం.

భూముల రిజిస్ట్రేషన్ గురించి ఈ సభలో ప్రశ్నల రూపంలో మనం ఎన్నో సార్లు చర్చించుకున్నాం. ఈ రిజిస్ట్రేషన్ సక్రమంగా లేక పల్లెల్లో ఎంతో మంది రైతులు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నారు. ఒకరి ఖాతా వివరాలు మరొకరి ఖాతాలో పడడం, ఒక సర్వే నెంబరులో ఇంకొక సర్వే నెంబరు పడడం - ఈ విధంగా అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న దాన్ని సరిజేసి, ఎక్కడైతే మండల రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులు లేవో అక్కడ రెవెన్యూ అధికారులకు పవర్స్ ఇచ్చి, అక్కడే రిజిస్ట్రేషన్లు చేసి, అక్కడే రెవెన్యూ రికార్డుల్లో పొందుపరచడం అన్నది ఒక గొప్ప నిర్ణయంగా భావించవలసి ఉంటుంది. భూ రికార్డులు సరిగా లేక ఎంత మంది రైతులు నష్టపోయారో, ఎంత మంది కోర్టుల చుట్టూ తిరిగారో మన అందరికీ తెలిసిన విషయమే. దీంతోబాటు కొత్తగా రైతు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వ్యవసాయ రంగ సమన్వయ పరిషత్తులకు కావలసిన చైతన్యాన్ని రైతుల్లో కల్పించడానికి వీటికి రూపకల్పన చేయడం మనందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇంకా వాటి ఫలితాలను చవిచూడలేదు కానీ, వాటి వెనుక ఉన్న ఉద్దేశ్యాలను గురించి తెలుసుకున్నట్లయితే, రైతాంగానికి ఎంత గొప్ప లాభాలు కలుగుతాయనే విషయం మనందరికీ తెలియవలసిన అవసరం ఉంది.

బిందు, తుంపర సేద్యం కొత్త కాన్సెప్ట్‌మీ కాదు. పాతదే అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెటులో మైక్రో ఇరిగేషన్ పథకానికి రూ.127 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

12.00 | అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు బడ్జెట్‌లో మ. బిందు, తుంపర సేద్యం కొరకు రూ.25.00కోట్లు, రూ.30.00కోట్లు కేటాయింపులు ఉండేవి. ఈ 2018-19 సంవత్సరపు బడ్జెట్‌లో రూ.125.00కోట్లు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించడం వలన ఎంతో మంది సన్నకారు రైతులకు లాభం కలుగుతుంది.

పాలీహౌస్, మార్కెటింగ్ సదుపాయాలు, గోదాముల నిర్మాణం, కోల్డ్ స్టోరేజ్ లింకింగ్ వంటివి అగ్రికల్చర్ సెక్టార్‌కు ఎంతో ఉపయోగకరమైన అంశాలు, ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు, మిషన్ కాకతీయ పథకం వంటి వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధమున్న వాటన్నింటికీ రూ.40,000.00 కోట్లు ప్రతిపాదించడం ద్వారా టీ.ఆర్.ఎస్ ప్రభుత్వం మన రాష్ట్ర చరిత్రలో స్థానం సంపాదించగలిగిందని తమరి ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అధ్యక్షా, వాటన్నింటి గురించి చర్చించడానికి చాలా సమయం పడుతుంది కాబట్టి, వాటి వివరాలలోకి వెళ్ళడం లేదుగానీ, ఈ బడ్జెట్ మరో గ్రీన్ రెవల్యూషన్‌కు దోహదపడుతుందని చెప్పడానికి నేను ఏ మాత్రం సంకోచించడం లేదు.

మహిళాభివృద్ధి అంశానికి వస్తే, నా దృష్టిలో వ్యవసాయం తరువాత ప్రధానమైనది జెండర్ బడ్జెట్. లింగ ఆధారిత ప్రతిపాదనలు అనే కాన్సెప్ట్ చాలా పాతది అయినప్పటికీ, ఇటువంటి పథకాల గురించి రాష్ట్రాలు ఉత్సాహంగా పనిచేసిన సందర్భాలు చాలా తక్కువ. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమాజంలో సగ భాగమైన మహిళలకు సమన్వయం జరగడం లేదనే ఆవేదనలో ఉంది. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మహిళలకు చట్టసభలలో 33 శాతం రిజర్వేషన్లను కల్పించాలనే డిమాండ్ ఉంది. దానికొరకు ఉద్యమాలు కూడా చేస్తున్నారు. దానికి అనుగుణంగా ఉన్న కమిటీమెంట్‌ను పూర్తి చేయడానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మన అసెంబ్లీ నుండి ఒక రిజల్యూషన్ పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వంపించింది. అయితే, అనేక కారణాల వల్ల ఆ ప్రతిపాదన ఇంకా పార్లమెంటు ముందు చర్చకు రాలేదు. ఎప్పుడు వస్తుందో గానీ, అతి త్వరలో వస్తే బాగుంటుందనేది మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. కాబట్టి, మహిళల పట్ల మన ప్రభుత్వానికి ఉన్న నిబద్ధతను ఈ విషయం తెలియజేస్తుంది.

"All budgets in the Country, on the face of it, appear to be gender neutral but the public expenditure and the revenues are not intrinsically gendered and hides the deeper gender blindness." This statement was made by none other than our first Prime Minister, Sri Jawaharlal Nehru.

అనేక రాష్ట్రాల్లో ఉమెన్ ఓరియంటెడ్ స్కీముల కొరకు బడ్జెట్లో ప్రతిపాదిస్తారు, కేంద్రం నుండి ప్రతిపాదనలు వచ్చినప్పటికీ వాటిని ఆయా రాష్ట్రాలు నిబద్ధతతో అమలు చేయడం జరగలేదు. కాబట్టి, నేషనల్ డెవలప్మెంట్ మీటింగ్లో ఓ సందర్భంలో మాజీ ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ గారు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానం చేయవలసి వచ్చింది. The ultimate objective of gender budget is to transform traditional participation towards women. ఈ స్టేట్మెంటును చాలా రాష్ట్రప్రభుత్వాలు సీరియస్గా తీసుకున్న సందర్భాలున్నాయి. The Five Year Plans, over the years reflected many times about this women participation and gender equality schemes.

1985-90లో ఒక మానిటరింగ్ కమిటీని నియమించగా, '27 బెనిఫిట్ స్కీమ్స్ ఫర్ ఉమెన్'ను మానిటర్ చేయడం జరిగింది. 8, 9 వంచవర్ష ప్రణాళికల్లో చాలా సార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బెనిఫిట్ స్కీమ్స్ ఫర్ విమెన్ గురించి రిమైండర్ చేయడం కూడా జరిగింది. 1999లో డెవలప్మెంట్ కౌన్సిల్ మీటింగ్ జరిగిన సందర్భంగా ప్రధానమంత్రిగారు ఈ విషయమై పర్సెక్యూటర్ గా మరొక స్టేట్మెంట్ను ఇవ్వడం జరిగింది. Women oriented schemes are intended for the benefit and development of women. ఇప్పటికీ చాలా రాష్ట్రాల్లో ఆ విషయం కనబడుతుంది.

కానీ, మన రాష్ట్రంలో మన ముఖ్యమంత్రి గారు మహిళలకు లబ్ధి చేకూర్చేందుకు, మహిళలను అభివృద్ధి పరిచేందుకు ప్రత్యేకంగా కొన్ని 'ఉమెన్ బెనిఫిట్ స్కీము'లను ప్రవేశపెట్టారు. వారి కార్యదక్షతతో, నిబద్ధతతో, పట్టుదలతో వారు ప్రవేశపెట్టిన పథకాల గురించి మనం చర్చించుకోవలసిన అవసరముంది. కళ్యాణ లక్ష్మి, షాదీ ముబారక్ అనే పథకాల గురించి భారతదేశంలోనే ఎన్నో సమావేశాలలో చర్చకు వస్తోంది. ఈ పథకం వలన పేద కుటుంబాలలో ఉన్న స్త్రీలకు ఏ రకంగా మేలు కలిగింది, ఎంతమందికి లబ్ధి కలిగింది అనే వివరాలు మన స్టేట్మెంట్లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ పథకాల కోసం 2018-19 బడ్జెట్లో రూ.1625.00 కోట్లు ప్రతిపాదించడాన్ని మనమందరం తప్పకుండా ప్రశంసించాలని కోరుతున్నాను.

(సభలో కరతాళ ధ్వనులు)

అదే విధంగా పేద స్త్రీలకు, గర్భిణీ స్త్రీలకు ఉద్దేశించిన 'అమ్మఒడి', 'ఆరోగ్య లక్ష్మి' పథకాలతోపాటు 'కెసిఆర్ కిట్' పథకాన్ని గురించి కూడా మనం చర్చించుకోవలసిన

అవసరముంది. ఈ పథకాలను ప్రశంసిస్తూ ఈ మధ్యనే రెండు నేషనల్ లెవల్ ఆర్థికల్స్ కూడా ప్రచురించడం జరిగింది. ఈ విధంగా మహిళాభివృద్ధి, మహిళల సంక్షేమం, శిశు సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి అంశాలకు చెందిన 8, 9 కొత్త పథకాలను ప్రతిపాదించి, వాటి కొరకు రూ.2,900.00 కోట్లను నేరుగా ఈ పథకాలకు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అవి కాకుండా మహిళల కొరకు డిగ్రీ కళాశాలలు, బాలికలకు రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళతోపాటు మహిళలకు ఉపయోగకరమైన అనేక పథకాలను మన ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. వాటన్నింటికొరకు 2018-19 బడ్జెట్లో దాదాపు 7 నుండి 8 శాతం వరకు కేటాయించడం జరిగింది.

అదే విధంగా సంక్షేమ పథకాలకు సంబంధించిన కేటాయింపులు చూస్తే, గౌరెల పంచకం, చేపల పెంచకం, పౌల్ట్రీ డెవలప్మెంట్లకు సంబంధించిన అనేక పథకాలను క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టారు. ఆసరా పెన్షన్ పథకంతో కలుపుకుని క్రొత్తగా ఏర్పాటైన సంక్షేమ పథకాలన్నింటికీ దాదాపు 12 శాతం బడ్జెట్లో కేటాయించినట్లు వుతుందనే విషయం మనకందరకీ అర్థమవుతుంది.

When the National Development Council met on 27th and 28th June, 2005, the Prime Minister gave a call to all the States to join their efforts in the development of weaker sections as well as women development. ఈ స్టేట్మెంటుకు అనుగుణంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలను ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా బలహీన వర్గాల మరియు మహిళల అభివృద్ధికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉన్నదనే సందేశాన్ని ఇచ్చింది.

అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పథకాలన్నింటినీ, బడ్జెట్ను నేను మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నానని తెలియజేస్తూ, ఒక విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులు రామచంద్ర రావు గారి దృష్టికి తీసుకురాదలిచాను. ఎందుకంటే, వారి పార్టీ కేంద్రంలో అధికారంలో ఉంది. మన పార్లమెంటు సభ్యులు కూడా గత వది, పన్నెండు రోజుల నుండి పార్లమెంటులో ఆందోళన చేస్తున్నారు. 'నేను అడిగేది ఒక్కటే, One Nation - One Tax అని స్లోగన్ ఇచ్చిన కేంద్ర ప్రభుత్వం, One Nation - One Election ఉంటే బాగుంటుందని ప్రయత్నం చేస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం, One Country - One Reservation Policy ని ఎందుకు తీసుకోవడంలేదు? ఎందుకు hesitate చేస్తున్నారని ప్రశ్నిస్తూ, బిజెపి పార్టీ సభ్యులుగా మీరు ఈ విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వెళ్ళాలని

కోరుతున్నాను. నాకీ అవకాశమిచ్చినందుకు గౌరవ చైర్మన్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఉల్లేళ్ళ గంగాధర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ చర్చలో మాట్లాడే అవకాశమిచ్చినందుకు ముందుగా తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన సందర్భంలో ముఖ్యంగా రైతులు, బడుగు బలహీనవర్గాల జీవితాలలో వెలుగులు నింపే కార్యక్రమం, మన ముఖ్యమంత్రి గౌరవనీయులు శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు గారి ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి కృషి అని తెలియజేస్తున్నాను.

రూ.1,74,453.84 కోట్లతో 2018-19 సంవత్సరంలో 5వ బడ్జెట్ను అక్కడ శాసనసభలో ఆర్థిక శాఖామాత్యులు, గౌరవనీయులు శ్రీ ఈటల రాజేందర్ గారు, ఇక్కడ శాసనమండలిలో గౌరవనీయులు, ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారు ప్రవేశ పెట్టినందుకు వారిద్దరికీ కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

నిన్న బడ్జెట్పై జరిగిన చర్చలో భాగంగా గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రామచంద్ర రావు గారు మాట్లాడుతూ, రాష్ట్రం ఎన్నో అప్పుల పాలవుతోంది, అప్పులు ఎక్కువయ్యే ఇబ్బందులు కలుగుతాయని అన్నారు. దేశంలో ఉన్న అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా అప్పులు తీసుకువచ్చి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్లో జరిగిన అన్యాయం వల్ల మన తెలంగాణ ప్రాంతం అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. మన రాష్ట్రం కూడా అభివృద్ధి చెందాలనే ఉద్దేశంతో అప్పులు తీసుకువచ్చి ఎన్నో సంక్షేమ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేపట్టడం జరిగిందనే విషయాన్ని సభ్యులు గమనించాలి. మన రాష్ట్రంలో తలసరి అప్పు రూ.51,000/- అయితే, మన రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం రూ.1,75,000/-గా ఉంది.

మన ఉద్యమ నాయకుడు, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు గారు, మన తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్నదే 'మన నీళ్ళు, మన నిధులు, మన నియామకాలు' అనే నినాదంతో. దానికి అనుగుణంగా మన ప్రభుత్వం ఒకటే ఆలోచన చేస్తోంది. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలపరిచినప్పుడు, దానితోపాటు పట్టణ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరిచినప్పుడే తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుందని భావించారు కాబట్టి, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ గారు ఈ విధంగా ముందుకు వెళ్తున్నారు.

అధ్యక్షా, మీ అధ్యక్షతన దాదాపు 30 మంది శాసన పరిషత్తు సభ్యులు కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుతోపాటు ఇతర ప్రాజెక్టులను కూడా

సందర్శించడం జరిగింది. గత సమైక్యాంధ్ర పాలనలో మన తెలంగాణ ప్రాంతం నష్టపోయింది కాబట్టి, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో సంవత్సరానికి రెండు పంటలను పండించుకుంటున్నట్లుగా, మన తెలంగాణ ప్రాంతంలో కూడా రెండు పంటలను పండించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో, తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న తరువాత అహర్నిశలు కష్టపడి, కోటి ఎకరాలకు సాగునీరు అందించాలనే లక్ష్యంతో కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టుతోపాటు, కృష్ణా, గోదావరి నదులపై 23 మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, 13 మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల పనులను ప్రారంభించుకోవడం జరిగింది. గతంలో సమైక్యాంధ్ర ప్రదేశ్లో ప్రారంభించి అసంపూర్తిగా ఉన్న ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేసుకుంటూ, ఇవాళ 7 ప్రాజెక్టులను నూతనంగా ప్రారంభించుకోవడం జరిగిందనే విషయాన్ని కూడా సభ్యులు శ్రీ రామచంద్ర రావు గారు గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఏ రాష్ట్రమైనా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల కోసం రూ.25,000.00 కోట్ల బడ్జెటును కేటాయించడం జరిగిందా అని వారిని అడుగుతున్నాను. 2018-19 బడ్జెట్లో కూడా ఇరిగేషన్కు రూ.25,000.00 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో యాసంగి పంటను 6 లక్షల ఎకరాల్లో వేయడం జరిగింది. నాట్ల వేయడం పూర్తయ్యింది. మహబూబ్ నగర్ వంటి వెనకబడిన జిల్లాలో పంటలు పండించుకుంటున్నందుకు రైతులెంతో సంతోష పడుతున్నారు.

దేశంలోనే అత్యంత ప్రశంసలు అందుకుంటున్నటువంటి పథకం రైతు పెట్టుబడి పథకం. యాసంగిలో గానీ, వానా కాలంలో గానీ రూ.8000.00లను ఎకరానికి ఇచ్చే కార్యక్రమం, మన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలో అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో కూడా ఎక్కడా లేదు. అటువంటి కార్యక్రమాన్ని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టారని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

సబ్బండ వర్గాల కొరకు గత రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో ఎన్నో కార్యక్రమాలను తీసుకువచ్చి, చేపల పెంపకం గానీ, గొర్రెల పంపకం గానీ, చేనేత వారికి గానీ, నాయీ బ్రాహ్మణులకు గానీ, రజకులకు గానీ, వడ్డేరలకుగానీ, విశ్వబ్రాహ్మణులకు గానీ, కుమ్మరి, శాలివాహనులు లాంటి మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 119 కులాలకు ఎన్నో కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. గతంలో సమైక్య రాష్ట్రంలో మూడు సంవత్సరాల పాటు నేను శాసన పరిషత్తు సభ్యులుగా వనిచేసిన కాలంలో, సమైక్యాంధ్రలోని 23 జిల్లాలకు కలిపి కేవలం రూ.2,500 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. ఈరోజు

సుమారు రూ.6,000 కోట్లను బడ్జెట్లో సబ్బండ్ల వర్గాల వారి కొరకు కేటాయించిన ఘనత మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికే చెందుతుందని ఈ సభ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గీత వృత్తిలో ఉండే గౌడ్లకు రూ.2.00 లక్షలుగా ఉన్న ఎక్స్గ్రేషియాను, రూ.5.00లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. అదే విధంగా జి.ఓ.761ని రద్దు చేసి హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్లలో ఉన్న సొసైటీలను పునరుద్ధరించిన ఘనత కూడా మన టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికే చెందుతుంది. గౌడ్లకు ఆధారమైన చెట్లు నశించిపోతున్నటువంటి సందర్భంలో 5 కోట్ల ఈత మొక్కలను హరితహారం కార్యక్రమంలో భాగంగా నాటిస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం, మన ప్రభుత్వం. నిజామాబాద్లో ఉన్న నెం.1, నెం.2 సొసైటీలను పునరుద్ధరించాలని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరగా, వాటిని వారు పునరుద్ధరించారని ఈ సందర్భంగా సభ్యులకు తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అందుకొరకు గౌరవ మంత్రివర్యలకు, మన ప్రభుత్వానికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

12.20 | అదేవిధంగా రాష్ట్రంలో బడుగు, బలహీన వర్గాలకు మ. 517 గురుకుల పాఠశాలలు ప్రారంభించడం జరిగింది. స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు జవాబుదారీతనం కలిగి ఉండాలి, గ్రామాలు అభివృద్ధి చెందాలని, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో అనేక మార్పులు తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ సమావేశాల్లోనే పంచాయతీరాజ్ చట్టాన్ని తీసుకురాబోతున్నారు. అలాగే ప్రభుత్వం తొలి తెలంగాణ రాష్ట్ర ఫైనాన్స్ కమిషన్ కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. పంచాయతీరాజ్ విభాగానికి రూ.1500 కోట్లు, మున్సిపల్ విభాగానికి రూ.1,000 కోట్లు ఫైనాన్స్ కమిషన్ ద్వారా రాబోవు ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేటాయించడం అభినందనీయమని తెలియజేస్తున్నాను.

మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమం ద్వారా ఇప్పటికే 5752 గ్రామీణ ఆవాసాలకు మరియు 15 పట్టణాలకు, 2900 గ్రామాలలో ఇంటింటికీ నీరందించడం జరుగుతోంది. అలాగే మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమానికి బడ్జెట్లో రూ.1,801 కోట్లు ప్రతిపాదించుకోవడం జరిగింది.

గతంలో ఒక కిలో మీటరు రోడ్డు వేయాలని అడిగితే, అనుమతించినటువంటి దాఖలాలు చాలా తక్కువ. కానీ, ప్రస్తుతం ఆర్ అండ్ బి పరిధిలో 24,950 కిలోమీటర్లు, పంచాయతీ రాజ్ పరిధిలో 69,500 కిలోమీటర్ల రహదారులను అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతోంది. అలాగే ఈ ఏడాదికి బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు చూసుకుంటే రవాణా, రోడ్డు మరియు భవనాల

శాఖకి రూ.5,575 కోట్లు మరియు పంచాయతీ రాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖకు రూ.15,563 కోట్లు కేటాయించు కోవడం జరిగింది. కేవలం ఉమ్మడి నిజామాబాద్ జిల్లాలోనే రూ.1600 కోట్లతో ఆర్ అండ్ బి రోడ్లు గానీ, పంచాయతీ రాజ్ రోడ్లు గానీ వేసుకోవడం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా ఎన్నికల హామీలో భాగంగా పరిపాలనా సౌలభ్యం కొరకు 10 జిల్లాలను కాస్తా, 31 జిల్లాలుగా చేసుకోవడం జరిగింది. కొత్త కలెక్టర్ల కార్యాలయాలు, కొత్త ఎస్సీ కార్యాలయాలను నిర్మించుకోడానికి రూ.500 కోట్లు బడ్జెట్లో కేటాయించడం జరిగింది. ఇప్పటికే 21 జిల్లాలలో కొత్త కలెక్టర్ కార్యాలయాల నిర్మాణం ప్రారంభించడం జరిగింది. నియోజకవర్గాల పరిధిలో శాసనసభ్యులు ప్రజలకు అందుబాటులో, సన్నిహితంగా ఉండే విధంగా నియోజకవర్గాల హెడ్ క్వార్టర్లలో ఇప్పటికే ఆఫీస్ కమ్ రెసిడెన్షియల్ భవనాల నిర్మాణం ప్రారంభించడం జరిగింది. వాటి కొరకు రూ.500 కోట్లు కేటాయించుకోవడం జరిగింది.

గతంలో రోజులో 3, 4 గంటలు కూడా విద్యుత్ ఉండవలసిందేనందర్నం. రైతాంగం గానీ, పారిశ్రామిక రంగం గానీ, ఇతరత్రా వారు గానీ అగమ్య గోచరంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. కానీ, మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలోనే 24 గంటలు నాణ్యమైన విద్యుత్ను అందించడం మరియు రైతాంగానికి 24 గంటల నాణ్యమైన ఉచిత విద్యుత్ను అందించిన ఘనత టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికే దక్కుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఆవిర్భవించిన సమయంలో కేవలం 7,778 మెగావాట్ల స్థాపిత విద్యుత్ సామర్థ్యం మాత్రమే ఉండేది, కానీ ఈరోజు మనం 15,344 మెగావాట్ల విద్యుత్ను అందుబాటులోకి తెచ్చుకోవడం జరిగింది. అదేవిధంగా విద్యుత్ రంగానికి బడ్జెట్లో రూ.5,600 కోట్లు ప్రతిపాదించుకోవడం జరిగింది.

పారిశ్రామిక రంగంలో టీఎస్-ఐపాస్ చట్టం తీసుకురావడం జరిగింది. దాని ద్వారా కేవలం 15 రోజుల్లోనే పరిశ్రమలకు అనుమతులిచ్చే కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది. టీఎస్-ఐపాస్ ద్వారా రాష్ట్రానికి వస్తున్న పరిశ్రమల్లో ఎంతోమంది నిరుద్యోగులు ఉపాధి పొందుతున్నారు. టీఎస్-ఐపాస్ క్రింద ఇప్పటికే 6,206 పరిశ్రమలకు అనుమతులు ఇవ్వగా, అందులో 3,703 యూనిట్లు తమ కార్యకలాపాలను ప్రారంభించడం జరిగింది. పరిశ్రమలు మరియు వాణిజ్య శాఖకు రూ.1,286 కోట్లు కేటాయించుకోవడం జరిగింది.

గత సమ్మెఖ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మున్సిపాలిటీలు గానీ, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు గానీ నిర్వీర్యం చేయడం జరిగింది. ఎక్కడ చూసినా మురికి కాలువలు కనబడుతుండేవి. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ప్రతి మున్సిపాలిటీకి రూ.100 కోట్లు కేటాయించగా, వరంగల్ లాంటి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లతో రూ.300 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ విధంగా బడ్జెట్ లో పురపాలక మరియు పట్టణ అభివృద్ధి శాఖకు రూ.7,251 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

గత సమ్మెఖ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కేవలం తిరుమల క్షేత్రం ఒక్కటే పెద్ద పుణ్య క్షేత్రంగా ఉండేది. కానీ, ఈరోజు యాదాద్రి, వేములవాడ, భద్రాద్రి, బాసర, ధర్మపురి లాంటి దేవాలయాలకు పెద్దపీట వేసి ఈ దేవాలయాలన్నింటిని రూ.550 కోట్లతో పునరుద్ధరించే కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టింది.

సమ్మెఖ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉద్యోగులు చాలీచాలని వేతనాలతో వని చేస్తుండే వారు. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత హోంగార్డులు, కాంట్రాక్టు, డిప్ సోర్సింగ్, అంగన్ వాడీ, ఏఎన్ఎంలు, ఆశా వర్కర్లు, విద్యా వాలంటీర్లు, విఆర్ఎలు, పార్ట్ టైం మరియు ఫుల్ టైం కాంటింజెంట్ ఉద్యోగులు, సెర్ప్ ఉద్యోగులైనటువంటి 2,27,782 మంది ఉద్యోగుల వేతనాలు సంవత్సరానికి రూ.1023.42 కోట్ల ఖర్చుతో గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా పెంచి వారికి ఊరల కప్పించిన ప్రభుత్వం టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను.

మీరు ఏ ఉద్యోగాలెచ్చారని ప్రతిపక్ష పార్టీలు మాట్లాడుతున్నాయి. ఈ ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు 1,10,012 నేరు నియామక ఖాళీలు గుర్తించగా, అందులో 83,048 ఉద్యోగాల భర్తీకి ఉత్తర్వులు జారీ చేసి 27,588 ఉద్యోగాల నియామకాలు పూర్తి చేయడం జరిగింది.

కల్యాణలక్ష్మి/షాద్ ముబారక్ పథకానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు శాసనసభలో మరియు శాసన పరిషత్తులో గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి (విద్య) గారు రూ.75,116/- నుండి 1,00,116/-కి పెంచినట్లుగా ప్రకటించడం జరిగింది. అలాగే మనకు 11 ఫెడరేషన్స్ ఉన్నాయి. వాటికి కూడా మంచి బడ్జెట్ కేటాయించడం జరిగింది. కానీ, ఇంకా కొద్దిగా బడ్జెట్ పెంచితే బాగుంటుందని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

గ్రామీణ, పట్టణ ఆర్థిక వ్యవస్థను ఉత్తేజ పరిచే విధంగా బడ్జెట్ ను రూపొందించినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని, గౌరవ ఆర్థిక మాత్యులు గారికి మరియు శాసన పరిషత్తులో

బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి (విద్య) గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను. జై తెలంగాణ.

SRI FAROOQ HUSSAIN (NOMINATED):-

جناب فاروق حسین (Janab Farooq Hussain): میرے صاحب شکر یہاں آپ نے مجھے بھت پر بات کرنے کا موقع دیا ہے۔ میں سب سے پہلے بریلرز جنیف منسٹر کے آرٹھ صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ انہوں نے اٹلیوں کے لئے 2,000 کروڑ روپے کا بجٹ مختص کیا۔ ہمارے تمام صاحب نے نئی ریاست تنگائے کے ذریعہ ملک میں ایک ادارہ بنائی کہ انہوں نے 6 کروڑ شمس کے لئے مسلمانوں کو ماز کیا ہے۔ ان میں مان ماز میٹر کارپوریشن بھی ہیں۔ لیکن رام چندر راٹھ صاحب نے اپنی بھت کی تقریر میں فرما ہے کہ تنگائے ریاست ترقی نہیں کر پاری ہے تو میں نے یہ بتا چاہتا ہوں کہ گجیل constituency کے کھت بڑا کاجب عزت مآب وزیر اعظم نریندر مودی صاحب نے دور کیا تھا ان کی تعریف کی تھی۔ مگر گجیلوں کے ذریعہ چنے کے پانی سربراہی کا مسئلہ چل رہا تھا تو گجیل constituency میں وزیر اعظم خود اپنی تقریر میں فرمائے تھے کہ جب کبھی بھی کسی آرٹھ صاحب دلی آتے ہیں تو کسانوں اور پانی کے بارے میں ہی بات کرتے ہیں۔ اس کے علاوہ اور کچھ بات نہیں کرتے۔ یہ الفاظ خود وزیر اعظم کے تھے۔ لہذا اساری ریاست تنگائے کو یہ معلوم ہو چکا ہے کہ کسی آرٹھ صاحب جب کبھی دلی جاتے تھے تو اپنے کام کے لئے نہیں بلکہ صرف عوام کے کام کے لئے ہی جاتے ہیں پانی، بجلی اور کسانوں کے مسائل ان کے ذہن نظر رہتے ہیں۔ لہذا مشن کا کھیا کی جب بات آتی ہے۔ جب یہ اسکیم شروع کی گئی تھی مگر پٹوٹلی سداکار گجیل صاحب نے سب سے پہلے اپنی ایک ماہ کی فتوہ میں اسے صاحب کو دینی تھی۔ پٹوٹلی سداکار گجیل صاحب کے بتائے ہوئے راستہ پر چل کر میں نے بھی ایسی قدم اٹھایا اور میں میری ایک ماہ کی فتوہ جناب کے ہی آرکوش کیا۔ جب ہم سے کانگریس پارٹی کے لیڈروں نے کہا کہ کسی آرٹھ صاحب کی ٹی آرٹھ حکومت اگر اچھا کام کرتی ہے تو آپ پوزیشن میں بیٹھے ہوئے ہیں تو اس پر میں نے کہا کہ حکومت اچھا کام کرتی ہے تو ہم اچھا کھیا کے آرٹھ کام کرتی ہے تو ہم خراب کھیا کے۔ اس لئے میں نے کانگریس پارٹی کے طرز عمل کو دیکھتے ہوئے اس کے جتنے بھی منیر لیڈر تھے انہیں یہ کہہ دیا تھا کہ مشن کا کھیا ہندوستان کی ایک اچھی اسکیم ہے اور اس کے وزیر ہیں ہمارے بریلرز بریلز راٹھ صاحب۔ مشن کا کھیا میں جو کام کر رہے ہیں۔ ایک مشین کی طرح کام کر رہے ہیں۔ بریلز راٹھ صاحب 24 گھنٹوں میں سے 18 گھنٹے کام کر رہے ہیں۔ آٹن یہاں پر موجود ہیں تو کل کالیفورنیا میں میں یہ بھی کہتا چاہتا ہوں کہ وہاں پہلے اگائی کی اتنی بڑی عید گڈری تو انہیں اپنے بیوی بچوں کے ساتھ اور اپنے خاندان کے ساتھ رہنا چاہئے تھا لیکن وہ کالیفورنیا میں تھے۔ کالیفورنیا دروازوں کو دیکھ رہے تھے۔ کیسے درست کیا جا رہا ہے اور کسی طرح سے کام کر رہے ہیں۔ یہ بریلز راٹھ صاحب اور کسی آرٹھ صاحب کا گھر کام گھر کانگریس پارٹی کے لیڈر عید منانے کے لئے عید سے ایک دن پہلے عید کے دن اور عید کے دوسرے دن تک تعطیل لیتے ہیں کیوں کہ وہ تھک جاتے ہیں۔ لیکن ٹی آرٹھ کے جتنے بھی قائدین یہاں پر بیٹھے ہوئے ہیں وہ بڑی عید نہیں مناتے ہیں اپنے خاندان کے ساتھ عید نہیں

چیرمین صاحب انیم ایل سی اے اور ایک مسلمان ہونے کے باطن میں، کے سی آر صاحب کا شکر ہے اور اگرچہ وہ کہہ سکتے ہیں کہ میں نے مسلمان طلبہ کو ہرمیدان میں SC/STs کے برابر مراعات دینے کے احکامات جاری کیے ہیں۔ اس طرح مساجد کے آئندہ روزوں میں ان کے اعزاز پر یہ کہہ سکتے ہیں کہ 1,000، 1,500 روپے کیا۔ سب سے اہم بات یہ ہے کہ سی آر صاحب نے غریب لڑکیوں کیلئے امدادی رقم میں اضافہ کیا ہے کہ سی آر صاحب کو معلوم ہے۔ دو سو سی پی پی میں پیدا ہوئے۔ وہ جانتے ہیں کہ غریب کس طرح سے شادی کر سکیں گے۔ SC/ST/BCs and Minorities۔ جو اپنے بچوں کی شادی نہیں کر سکتے۔ جب عمر بڑھتی ہے تو والدین کی نیکو حرام ہو جاتی ہے۔ بی بی شوگر بڑھ جاتا ہے۔ ان کی شادیوں کی امداد کو 75، 116 روپے سے بڑھانے کے لیے 1,00,116 روپے کیا ہے۔ ایسا کر کے سی آر صاحب نے یہ ثابت کیا کہ وہ پوری ریاست کے غریب لڑکیوں کے مستحق ہیں۔ اس پر میں ایک شعر کہتا ہوں۔

میں اپنے عزائم کو پھر آزمانے لگا ہوں

ఒకరోజు ఇలానే ఎవరికీ సమాచారమివ్వకుండానే గజ్వేటికి వెళ్లాను, దాంతో ఏమయ్యా నా అనుమతి లేకుండానే నా నియోజకవర్గానికి వెళ్లావంటా అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అడిగారు. ఒకసారి శ్రీ టి.హరీశ్ రావు గారి అనుమతి లేకుండానే సిద్ధిపేటకు వెళ్లాను. అలానే కరీంనగర్, వరంగల్, జూహరాబాద్, మెదక్, నిజామాబాద్, తదితర ప్రాంతాలను క్షేత్రస్థాయిలో సందర్శించడం జరిగింది. ఎక్కడికి వెళ్లినా అక్కడి ఏద్యార్థులను, వారి తల్లిదండ్రులను గమనిస్తే వారి కళ్ళల్లో నీళ్లు చూడడం జరిగింది. ఏమ్మా ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు, నీ పిల్లలకు ఏమైనా సమస్యలున్నాయా అని అడిగితే, ఇవి సంతోషమైన కన్నీళ్లు సార్, ఆ కేసిఆర్ ఎవరో గానీ నా ఇంట్లో పెద్ద కొడుకులాగా, మేన మామ లాగా, పెద్ద అన్నలాగా ఇంత మంచి తిండి పెడుతున్నారని, ఇంత మంచి బట్టలిస్తున్నారని, అంత మంచి బిస్త్రు మీద వడుకో పెడుతున్నారని చెప్పడం జరిగింది. ఇంత మంచి సౌకర్యం కల్పించినటువంటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి రెండు చేతులెత్తి దండం పెడుతూ ఆయనను మంచిగా చూడాలని దేవునితో ప్రార్థిస్తున్నానని, అందుగురించి కళ్ళల్లో నీళ్లు వస్తున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి, గౌరవ

యాంత్రికరణతో వ్యవసాయం చేయాలి. కూలీలు దొరికే పరిస్థితి లేదు. ఆ పంటలను నిల్వ చేసుకోవాలంటే గోదాములు కావాలి, కోల్డ్ స్టోరేజీలు రావాలి. వారికి గిట్టుబాటు ధర రావాలంటే రైతు సమన్వయ సంఘాలును ఏర్పాటు చేయడానికి నిధులు తీసుకురావాలి. ఇన్ని రకాలుగా ఆలోచించిన ముఖ్యమంత్రి భారతదేశంలో ఎక్కడా ఉండరు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుండి చాలా మంది ముఖ్యమంత్రులను చూశాం,

చాలా బడ్జెట్లు చూశాం. గతంలో ఎంఎల్సీగా నేను ఆరు సంవత్సరాలు ఉన్నాను. ఇప్పుడు రెండు సంవత్సరాల నుండి కొనసాగుతున్న విషయాన్ని మీరు చూస్తున్నారు.

ఎప్పటికప్పుడు రైతుకి గిట్టుబాటు ధర వచ్చే విధంగా, రైతు ఆరోగ్యంగా ఉండే విధంగా అన్ని రకాలుగా ఇవ్వాలి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్నారు. రైతుకు ఇచ్చేటటువంటి పెట్టుబడి కోసం ఏ ఒక్క విషయంలో రాజీ పడడం లేదు. రైతు బీమా పథకానికి రూ.5.00లక్షలు బడ్జెట్లో ప్రతిపాదించడం చూశాం. రైతు ఆనందంగా ఉండాలని, రైతు ఏడ్చిన రాజ్యం వనికి రాదని, ఎద్దు ఏడ్చిన వ్యవసాయం వనికి రాదని ఏదైతే మన పెద్దలు సామెత చెప్పారో, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇంత పెద్ద బడ్జెట్ని రైతుల కొరకు కేటాయించినందుకు మరొక్కసారి ముఖ్యమంత్రి గారికి, ప్రభుత్వానికి నేను అభినందనలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఇంతకు ముందు గౌరవ సభ్యులు చాలా విషయాలు చెప్పారు. రెండు రోజులు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును చూడడానికి తమరితో రావడం జరిగింది. ఆ ప్రాజెక్టును చూస్తే నిజంగా నా జన్మ ధన్యమైందని నేను అనుకుంటాను. ఏ ప్రాజెక్టునైనా నీళ్లు వచ్చిన తరువాత చూడడమే గాని, ఈ ప్రాజెక్టుకు రూపకల్పన చేసి, డిజైన్ చేయడం మనం చూడగలుగుతామా, వినగలుగుతామా! గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక సంవత్సరం కాలం పాటు కంప్యూటర్లో గూగుల్ ఓపెన్ చేసి, ప్రాజెక్టులకు ఎక్కడి నుండి నీళ్లు రావాలో ఆలోచించి, రివర్ మేనేజ్మెంట్ చేశారు. గోదావరిలో కిందికి వెళ్లే నీళ్లను 30 కిలో మీటర్ల పైకి తీసుకు వెళ్లే విధంగా ఆలోచన చేశారు. ఆయన మేధాశక్తిని, ఆలోచనలను మనం అభినందించవలసిన అవసరమున్నది. మనం చూసిన మేడిగడ్డ ప్రాజెక్టు, అన్నారం బ్యారేజీలతోపాటు వంపు హౌస్లు వంటివి ఒక రెండున్నర సంవత్సరాలలోనే దాదాపు 60 శాతం వరకు పూర్తి చేయడం జరిగింది.

ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, ఏదో టన్నెల్ ఏర్పాటు చేసి నీళ్లు పంపిస్తారు గాని టన్నెల్లోనే ఐదు అంతస్తుల బిల్డింగ్ కడుతున్నారు. అక్కడనే వంపుహౌస్లు కడుతున్నారు. అక్కడనే వాటర్ స్టోరేజీలు పెడుతున్నారు. అరె ఇదెట్లా సాధ్యం? గుట్టల మధ్యలో మనిషి ఒక అరగంట ఉంటే గాలి ఆడక బయటికి ఎప్పుడు పోతామురా అనే పరిస్థితుల్లో వేల మంది రాత్రింబవళ్లు కష్టపడి పని చేస్తున్నారు. అంటే ఈ ప్రభుత్వం ఒక చిత్తశుద్ధితో, అంకిత భావంతో కృషి చేస్తుందని చెప్పవచ్చు. కోటి ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలనే ఆలోచన ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారు కాబట్టి ఇవన్నీ చేయగలుగుతున్నారు. శ్రీ హరీశ్ రావు గారు ఉగాది పండుగ

రోజు వెళ్లి ఆ బ్యారేజీల దగ్గర పడుకున్నటువంటి సందర్భం చూశాం. ఒక పని రాక్షసుడి లాగా ఇవ్వాలి మన మంత్రిగారు పని చేస్తున్నారు.

గతంలో ఎక్కడైనా ప్రాజెక్టులు చూసినట్లయితే, కాలువలు తవ్వినట్లు చూశాం, లేదంటే ప్రాజెక్టు కట్టి కాలువలు వదిలేసినవి చూశాం, లేకపోతే అక్కడ ఫ్రెక్చర్స్ కట్టకుండా వదిలేసిన సందర్భాలు చూశాం. ఈరోజు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని మన రాజకీయ నాయకులకు, ఫోలోయర్స్ కి చూపెట్టవలసిన అవసరమున్నది. ఇవ్వాలి బ్యారేజీ పని ఒక ప్రక్క నడుస్తోంది, పంపింగ్ పని ఇంకో ప్రక్క నడుస్తోంది, ఎలక్ట్రిఫికేషన్ పనులు ఒక ప్రక్క జరుగుతున్నాయి, కాలువలు ఏర్పాటు చేయడానికి పనులు నడుస్తున్నాయి, ఫ్రెక్చర్స్ పనులు నడుస్తున్నాయి. ఏ ఒక్క పని ఆగడం లేదు. అన్ని రకాల పనులు 24 గంటలు వూడం పిష్టెలలో జరుగుతున్నాయంటే ఇది అద్భుతమైనటువంటి విషయం. అందుకే కేంద్రం నుండి గాని, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి గాని వచ్చిన వారు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, ప్రభుత్వం చేస్తున్న అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చూసి అభినందిస్తున్నారు. ప్రతివక్షంలో ఉన్న రామచంద్రరావు గారు, కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులైన పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి గారు కూడా ప్రాజెక్టులో వర్కటన్లో తమతోపాటు పోల్గొని పనుల పురోగతిని చూసిన తర్వాత ప్రభుత్వాన్ని అభినందించారు. ఈ ప్రభుత్వ అధినేతగా ఉన్న ముఖ్యమంత్రి గారికి అభినందనలు చెప్పాల్సిన బాధ్యత మనందరికీ ఉందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈవిధంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి పెద్ద ఎత్తున జరుగుతున్న పరిస్థితిని మనం చూస్తున్నాం. ఇప్పటికే 23 మేజర్ మరియు మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి పనులు వేగంగా సాగుతున్నాయి. ఖమ్మం జిల్లాలో పాలేరు నియోజకవర్గం మరియు తిరుమలాయపాలెం మండలం ఉండేది. నేను రాజకీయాలలోకి వచ్చి 32 సంవత్సరాలైంది. ఆనాడు ఎటు వెళ్లి చూసినా వర్షాకాలంలో కూడా చెరువుల్లో నీళ్లు కనపడే పరిస్థితి ఉండేది కాదు. కానీ భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేసిన తర్వాత సుమారుగా 75,000 ఎకరాలు ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ఇంకొక 25,000 ఎకరాలు కలుపుకొని మొత్తం ఒక లక్ష ఎకరాలకు ఆ ప్రాజెక్టు ద్వారా నీళ్లు అందుతున్నాయి. మనం తిరుమలాయపాలెం మండలం పోతున్నామా, లేకపోతే గోదావరి జిల్లాలోని డెల్టాలో తిరుగుతున్నామా అనే పరిస్థితిలో రైతులు రెండు పంటలు వేసుకొని, అన్ని చెరువులు నిండి కళకళలాడే విధంగా ఈ

ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. ఒక సంవత్సరం కాలంలోనే ఎడారిలాగా ఉన్న భూమిలో ఈరోజు రెండు వంటలు వండే విధంగా లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చిన ఘనత మన తెలంగాణ ప్రభుత్వానిది. అందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, గౌరవ మంత్రులకు ఈ సభ ద్వారా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

నిన్న గౌరవ మంత్రి గారు చెప్పారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఉన్న ఆరు లక్షల ఎకరాల యాసంగి పంటకు నీరందించినందుకు అక్కడి ప్రజలు ప్రభుత్వానికి అభినందనలు తెలియజేశారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసం పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది.

అలాగే సంక్షేమ రంగంలో చూసుకున్నట్లయితే, తెలంగాణ ప్రభుత్వంలో మన ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన విధంగా భారతదేశంలో ఎక్కడా చేయలేదు. వృద్ధులు మరియు వితంతువులకు రూ.1,000/-, బోదకాలు వచ్చిన వారికి, ఒంటరి వహిళకు రూ.1,000/-, వికలాంగులకు రూ.1,500/-ల చొప్పున మొత్తం 41 లక్షల మందికి పెన్షన్స్ అందజేస్తూ, సంవత్సరానికి రూ.5,300 కోట్లు వారి కొరకు ఖర్చు పెడుతున్న తెలంగాణ ప్రభుత్వం భారతదేశంలోనే గొప్ప ప్రభుత్వం.

ఇంతకు ముందు మా సోదరుడు ఫారూఖ్ హుసేన్ గారు చెప్పారు. ఎస్సీలకు, ఎస్టీలకు, బిసీలకు, మైనారిటీలకు సంబంధించి ప్రతి నియోజక వర్గానికి ఒక పాఠశాల ఉండే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపడుతోంది. అలాగే ఆడ పిల్లలకు డిగ్రీ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయడం సంతోషంగా ఉంది. ఈ విధంగా ఒక సంవత్సరంలోనే ఇన్ని కళాశాలలు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఉచిత విద్య అంటే ఇంతకంటే నిదర్శనం ఏమి ఉంటుంది? కెజి టు పిజి లో భాగంగానే ఉచిత విద్యను కల్పిస్తామని, ఈ రోజు విద్య కొరకు పెద్ద ఎత్తున ఖర్చు పెడుతూ ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది.

ఎనభై లక్షల గొర్రె పిల్లలను యాదవులకు, కురుమలకు పంపిణీ చేయాలనే ఉద్దేశంతో, ఇప్పటికే ప్రభుత్వం 70 శాతం పంపిణీ చేయడం జరిగింది. కాకతీయ మిషన్ ద్వారా చెరువులలో చేప పిల్లలను పెంచి గంగపుత్రులు, ముదిరాజీల కుటుంబాలు ఆర్థికంగా పైకి రావాలనే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా ఏ కులాన్ని వదిలిపెట్టకుండా పెద్ద ఎత్తున సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది.

అదే విధంగా రజక ఫెడరేషన్ కు రూ.200 కోట్లు ఇస్తే, నాయా బ్రాహ్మణ ఫెడరేషన్ కు రూ.250 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే బిసి సంక్షేమానికి సుమారు ఐదువేల కోట్ల పైచిలుకు బడ్జెట్ లో ప్రతిపాదించారు. తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే, గీత కార్మికుల కార్పొరేషన్, వడ్డెర కార్పొరేషన్ కు ప్రభుత్వం నిధులు కేటాయించవలసి ఉంది. ఈ విధంగా ఎక్కడా ఏ కులానికి తక్కువ కాకుండా అందరికీ నిధులు కేటాయించే విధంగా కార్యక్రమాలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పటికే ఎంబీసీకి రూ.1,000 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. అవి ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా వారికి ఇంకా నిధులు పెంచాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

టి.ఆర్.ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అన్ని రకాలుగా ప్రజారంజకమైన బడ్జెట్ ను ఈ రోజు ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఉద్యోగ వర్గాలకు సంబంధించి ప్రమోషన్ల విషయంలో గాని, వారి జీతభత్యాల విషయంలో గాని, అంగన్ వాడీ వర్కర్స్ గాని, ఆయాలు గాని, ఆశా వర్కర్స్ గాని, హోంగార్డ్స్ గాని వారికి కావలసిన జీతభత్యాలలో ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయకుండా అందరికీ న్యాయం చేస్తున్నది. ఈ విధంగా ప్రజల యొక్క సంక్షేమం కోసం, వారి అభివృద్ధి కోసం కృషి చేస్తున్న ప్రభుత్వాన్ని మరియు ముఖ్యమంత్రి గారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను, జైహింద్.

శ్రీ పూల రవీందర్:- అధ్యక్షా, 2018-19 సంవత్సరానికి గాను మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ పై ప్రసంగించే అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజల మనోగతాన్ని గుర్తించి, వారి యొక్క జీవన స్థితిగతులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కేసీఆర్ గారు, ఆర్థిక శాఖామంత్రులు శ్రీ ఈటల రాజేందర్ గారు అక్కడ శాసన సభలో, ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారు ఇక్కడ శాసనసభాపట్టణంలో బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టినందుకు వారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అన్ని వర్గాల ప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ బడ్జెట్ ను తయారు చేయడం జరిగింది.

ఒకనాడు సమైఖ్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి అత్యధిక ఆదాయం వస్తున్నప్పటికీ ఆంధ్ర ప్రజల యొక్క సౌకర్యాలను, అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొనే ఆనాటి బడ్జెట్ లను రూపొందించి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి అన్ని రంగాలలో అన్యాయం జరిగిందనడానికి నేటి మన బడ్జెట్ నిదర్శనంగా భావించవచ్చు. ఆనాడు కోటీశ్వరులు నివసించే బంజార హిల్స్ లో రోడ్లు వస్తే అది బ్రహ్మాండమైన బడ్జెట్. అద్దాల మేడలు

కట్టి గోడలకు రంగులు వేస్తే అది బ్రహ్మాండమైన బడ్జెట్. తెలంగాణ ప్రాంతంలో కృష్ణా, గోదావరి నదులు ప్రవహిస్తున్నప్పటికీ ఈ సర్వేస్ వాటర్ తెలంగాణ ప్రజల అవసరాల కొరకు ఎందుకు ఇవ్వకూడదని ఒక్కనాడు కూడా ఆనాటి ప్రభుత్వాలు, ముఖ్యమంత్రులు ఆలోచించకుండా బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఆనాటి ఉద్యమ నాయకుడిగా ఈ రాష్ట్రం నలుమూలలు తిరిగి ఎక్కడ ఏ వాగులున్నాయి, ఏ వంకలున్నాయి, ఏ జిల్లాలో ఏ ప్రాంతంలో ప్రజల యొక్క అవసరాలు ఏ విధంగా ఉన్నాయి, వారి జీవనోపాధులు ఎట్లా ఉన్నాయి, కుల వ్యత్తుల మీద ఆధారపడుతున్న వారి పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయని నేటి ముఖ్యమంత్రి అన్ని విధాలుగా ఆలోచన చేశారు కాబట్టి ఈరోజు రూ.1,74,453.84 కోట్ల బడ్జెట్ను ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది.

గతంలో బడ్జెట్ అంటే, ఇదేదో అధికారులకో, లేకపోతే ముఖ్యమంత్రికో, ప్రజా ప్రతినిధులకో, మంత్రులకో సంబంధించినదని ప్రజలు అనుకునే వారు. ఈరోజు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మన గ్రామాలలో వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులు గాని, కూలీలు గాని, పట్టణాలలో పని చేసే కూలీలు గాని ముఖ్యమంత్రి గారు బడ్జెట్ ప్రవేశ పెడుతున్నారంటే, ఏ వర్గ ప్రజలకు ఏ రకమైన లాభం జరుగుతుందో, రైతులకు ఏమి లాభం జరుగుతుందో అని, మా పిల్లలకు ఎలాంటి విద్యను అందిస్తారో అని సామాన్య ప్రజానీకం, మా వైద్య శాఖ మంత్రిగారు ఎటువంటి వైద్యం అందిస్తారో, వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు వ్యవసాయానికి సంబంధించి ఎటువంటి పనిముట్లు ఇస్తారు, లోన్లు ఏమి ఇస్తారు, ఎరువులు, విత్తనాలు ఏమి ఇస్తారని అన్ని వర్గాల ప్రజలు ఈరోజు ఆలోచిస్తున్నారు. ఎందుకంటే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, గౌరవ మంత్రులు ఈ బడ్జెట్ మా కొరకే ప్రవేశ పెడుతున్నారనే ఒక నమ్మకం ప్రజలలో కలిగింది. అంటే ప్రజలు ఆలోచించే విధంగా ఈ రోజు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే స్థాయికి తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చినందుకు మనమందరం గర్వించాలి.

గతంలో జిడిపి అంటే అధికారులకు గాని, చాలా మంది ప్రజా ప్రతినిధులకు గాని అర్థమయ్యేది కాదు. 2012-13 సంవత్సరంలో సమైక్య రాష్ట్రంలో జిడిపి 4.1 శాతం ఉంటే, 2013-14 సంవత్సరానికి వచ్చే సరికి దేశ జిడిపి 6.6 శాతంగా ఉన్నది. 2016-17 సంవత్సరంలో దేశంలో జిడిపి 6.6 శాతం ఉంటే ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో జిడిపి 10.1 శాతంగా ఉన్నది.

1.00 ము. 2013-14లో జిడిపి 5.4 శాతం, 2014-15లో 6.8 శాతం, 2015-16లో 8.6 శాతానికి పెరిగింది.

ఈనాడు 10.1 శాతానికి అంటే తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన నాలుగు సంవత్సరాలలో 6 శాతం వృద్ధిని సాధిస్తే ఇన్నాళ్ల సమైక్య పాలనలో ఏం జరిగింది? ఎందుకు దేశ జిడిపి కంటే వెనుకబడి ఉన్నాం. గత పాలకులు ఏ రోజు ఏ ముఖ్యమంత్రి కూడా రాష్ట్ర ప్రజల అవసరాలను గుర్తించి ప్రజల సంక్షేమం కోసం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టలేదు. అధికారం రాగానే కుర్చీలో కూర్చునేవారు, ఐఏఎస్ అధికారులు బడ్జెట్ను తయారు చేస్తే దానిని ప్రవేశపెట్టేవారు. కాని ప్రస్తుత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు నెల రోజుల ముందు నుండే కనరత్తు మొదలుపెట్టి ఏ వర్గం వారు ఏం కోరుకుంటున్నారు, ఎంత బడ్జెట్ కేటాయిస్తే ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చుతామని ఆలోచనలు చేసే ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉందంటే అది తెలంగాణ ప్రభుత్వమని, మన ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ కేసీఆర్ గారని చెప్పవచ్చు. ఇది గొప్పలు చెప్పడం కాదు. జరుగుతున్న వాస్తవాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

గత ప్రభుత్వాల కాలంలో రైతులకు ఎరువులు కావాలంటే చెప్పులను లైన్లలో పెట్టవలసి వచ్చేది. విత్తనాలు రైతుల దాకా చేరేవే కావు. సమయానికి ఎరువులు, విత్తనాలు అందక అతివృష్టి, అనావృష్టి ఫలితంగా రైతులు ఎప్పుడూ సంతోషంగా లేరు. 14 సంవత్సరాలు కేసీఆర్ గారు పోరాడి తెలంగాణను తీసుకొచ్చాడని ఆ భగవంతునికి కూడా అర్థమయ్యి సమయానికి వర్షాలు కురిపిస్తున్నాడు. రైతులు విత్తనాలు, ఎరువుల కోసం ఎదురు చూసే పరిస్థితి లేదు. ఈనాడు ఏ ఎలక్షన్ మ్యానిఫెస్టోకు సంబంధం లేకుండా ఒక ఎకరాకు రూ. 8,000లు రెండు పంటలకు ఇచ్చే పథకాన్ని తీసుకొచ్చారు. గతంలో రైతులకు ట్రాక్టర్ల కోసం రుణ సహాయం చేసిన దాఖలాలు లేవు. కానీ తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆరు లక్షల విలువ గల ట్రాక్టర్లను కేవలం మూడు లక్షలకే ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా దాదాపు 25,000 కోట్లను ప్రాజెక్టుల రీడిజైనింగ్ కోసం ఖర్చు చేస్తున్నారు. వ్యవసాయదారులకు అన్ని విధాలుగా విత్తనాలు, ఎరువులు, పెట్టుబడి పెట్టి, 24 గంటల కరెంట్ ఇచ్చి, అన్ని రకాల సౌకర్యాలను కల్పిస్తూ, మార్కెట్లో పంటలకు గిట్టుబాటు ధర రావడం కోసం రైతు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

గిట్టుబాటు ధరలు లేక ఫ్రాన్స్, లండన్ మొదలగు దేశాలలో టమాటాలు, ఆలుగడ్డలను రోడ్డు మీద పారబోస్తున్న వర్గస్థితులు కనపడుతున్నాయి. గతంలో ఆ వర్గస్థితులు మన రాష్ట్రంలో కూడా కనపడ్డాయి. రైతులు ఆరుగాలం కష్టపడి పండించారు కాబట్టి, అలాంటి పరిస్థితులు మరలా రావద్దని గిట్టుబాటు ధర ఉండాలని రైతు సమన్వయ సమితులు వారిని కోఆర్డినేట్ చేసుకోవాలని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వీటి ఏర్పాటు వలన సమయానికి గిట్టుబాటు ధరలు లేకపోతే గోదాములో పెట్టుకునే విధంగా గోదాముల నిర్మాణాలను కూడా చేపట్టడం జరిగింది.

65 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాల పరిపాలనలో 4 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీ ఉన్న గోదాములు ఉంటే ఈరోజు 22 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీ ఉన్న గోదాములను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కేవలం నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఇంత వృద్ధిని సాధించాము. ఎలా సాధ్యమయింది? పని చేయాలనే ఆలోచన ఉన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా సాధ్యమయింది. గోదాముల నిర్మాణం జరగాలని ఒక మిషన్ లాగా కష్టపడ్డ మంత్రి శ్రీ టి.హరీశ్ రావు గారి వలన ఇది సాధ్యమయింది. గత ప్రభుత్వాల కాలంలో మంత్రులు ఏసీ రూముల్లో పడుకునేవారు. కానీ ఈరోజు మంత్రులు వారి నియోజకవర్గంలోపాటు, వారి జిల్లాలోపాటు, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా తిరిగి చిత్తశుద్ధితో పని చేస్తున్నారు కాబట్టి, ఈ ప్రభుత్వం, ఈ ముఖ్యమంత్రి ఏదైతే ఆశించారో అది ఆచరణలో నిజంగా జరుగుతోంది.

ఆసియా ఖండంలోనే ఏ దేశంలో లేనటువంటి ప్రాజెక్టు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు. గత పాలకులు పునాది రాళ్లు వేసి వెళ్లారు. ప్రాణహిత ఒక ఉపనది. గోదావరి, ప్రాణహిత ఈ రెండు నదులు కలిసిన తరువాత కాళేశ్వరం దగ్గర వాటర్ స్టోరేజీ ఉంటుంది. అక్కడ బ్యారేజీ కడితే వాటర్ ను రివర్స్ పంపింగ్ సిస్టమ్ ద్వారా నీరు వచ్చేటట్లుగా తయారు చేశారు. ఏ అధికారో చేసేటటువంటి వసులను కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మరియు గౌరవ మంత్రిగారు చేస్తున్నారు. శాసన మండలి సభ్యులంతా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు దగ్గరికి వెళ్లి చూడటం జరిగింది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు దగ్గర వాటర్ ను స్టోర్ చేసి అక్కడ నుండి రివర్స్ పంపింగ్ సిస్టమ్ లో అన్నారం బ్యారేజీకు తీసుకొస్తే, ఆ అన్నారం బ్యారేజీ నుండి తిరిగి రివర్స్ పంపింగ్ సిస్టమ్ లో నుండిళ్లకు తీసుకురావడం జరుగుతుంది. గోదావరి నదిలో మూడు బ్యారేజీలు కట్టి లక్షల క్యూసెక్కుల నీరు సముద్రంలో కలపకుండా చేశారు.

సభ్యులు శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణ గారు చెప్పినట్లుగా నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులోని నీళ్లు సత్తవల్లి వరకు వెళుతున్నాయి. కాని కృష్ణానదిలో 4, 5 సంవత్సరాలుగా నీళ్లు లేవు. కృష్ణానదిలో నీరు లేదన్న విషయాన్ని ముందుగానే గ్రహించి శ్రీ సీతారామ ప్రాజెక్టు ఏర్పాటు చేసి భద్రాచలం దగ్గరలోని గోదావరి నీళ్లును ఖమ్మం, పాలేరు వరకు తీసుకురావలనే ఆలోచన చేశారు. ఖమ్మం జిల్లా ప్రజలు కృష్ణా నది నీళ్ల గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం లేకుండా చేశారు. అప్పుడు కృష్ణానదిలోని నీరు నల్గొండ జిల్లా ప్రజలకు అవసరమవుతుంది. పాలమూరు జిల్లాల ప్రజలు బొంబాయి, మహారాష్ట్రకు వెళ్లేవారు. వారికి నెట్టెంపాడు, కోయిల్ సాగర్, భీమా, పాలమూరు ఎత్తిపోతల వంటి ప్రాజెక్టులను ఏర్పాటు చేసి వంట చేలు సస్యశ్యామలం అయ్యేటట్లుగా చేసిన ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కేసీఆర్ గారిదేనని తెలియజేస్తున్నాను. వచ్చే జూన్ నెలకు 8 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు.

భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టు ఖమ్మం జిల్లాలో 11 నెలల్లో పూర్తి చేయడం వలన శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావుగారి నియోజకవర్గంలో ఉన్న చెరువులు నిండి పూర్తిగా రెండు పంటలతో వ్యవసాయం చేసుకోవడం జరుగుతోంది. దీని కోసం ఒక మిషన్ లాగా పనిచేస్తున్న మంత్రులు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నారు.

అదే విధంగా వైద్య రంగం విషయానికి వస్తే గత పాలకులు ప్రజల ఆరోగ్యం గురించి పూర్తి స్థాయిలో ఆలోచనలు చేయలేదు. గతంలో ప్రభుత్వానుపత్రులకు గర్భిణీలను తీసుకురావడానికి కొందరు మహిళామణులను నియమిస్తే వారు తిప్పలు పడి బ్రతిమిలాడి తీసుకొచ్చేవారు. ఈనాడు గర్భిణీ స్త్రీకి సన్న బియ్యంతో కూడిన భోజనం, ప్రసవానంతరం కేసీఆర్ కిట్ ను, ఇంటి దగ్గర తల్లి, పిల్లలను క్షేమంగా దింపడానికి 'అమ్మ ఒడి' కార్యక్రమం ద్వారా అంబులెన్స్ ను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ వధికాల వలన ఇప్పుడు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ప్రసవాల సంఖ్య 52 శాతానికి పెరిగింది.

అదే విధంగా ఉపాధ్యాయులకు, ఉద్యోగస్థులకు EHS ని తీసుకొచ్చి దీనిద్వారా దాదాపు రూ.10 నుండి రూ.15 లక్షల వరకు ట్రిబ్ మెంట్ జరిగేటట్లుగా వధికాన్ని రూపొందించడం జరిగింది.

ఇక విద్యా రంగానికి వస్తే, గతంలో ఒక రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల కావాలంటే మంత్రులు, ఎంఎల్ఎలు కూడా చెప్పినా అనుమతులు రాకపోయేవి. 119 నియోజక వర్గాల్లో ప్రతి

నియోజక వర్గానికి ఒక బీసీ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను, ఎస్సీ, ఎస్టీ వెల్ఫేర్, మైనార్టీ పాఠశాలలు మొత్తం 517 పాఠశాలలను ఈ రాష్ట్రంలో నాలుగు సంవత్సరాలలో ప్రారంభించడం అంటే మామూలు విషయం కాదని తెలియజేస్తున్నాను. మిడ్ డే మీల్స్ ను కూడా ప్రభుత్వ పాఠశాలలో పెట్టడం వలన విద్యార్థుల హాజరు శాతం బాగా పెరిగిందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. 29 సంవత్సరాలు నేను పాఠశాలలో పని చేశాను. ఏ రోజు పిల్లలు అన్నం తినే పరిస్థితులు ఉండేవి కావు. కానీ నేడు సన్న బియ్యంతో అన్నం పెడుతున్న కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది.

గత ప్రభుత్వాల కాలంలో విద్యా రంగానికి ఖర్చు పెట్టిన దానిని పెట్టుబడి క్రింద పెట్టినట్లుగా ఆలోచనలు చేసేవారు. ప్రస్తుత సంవత్సరం విద్యా రంగానికి సుమారు రూ.16,000 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఇది ఖర్చు కాదు, దీనిని పెట్టుబడిగా ఆలోచన చేయడం ఎప్పుడైతే జరుగుతుందో అప్పుడు రాబోయే రోజుల్లో ఈ విద్యార్థుల నుండి మనకు లాభం చేకూరుతుంది. ఈ విధంగా విద్య, విద్యుత్ మొదలగు రంగాలలో అనేక వధికాలను తీసుకొచ్చి ప్రజా శ్రేయస్సు కోసం ఆలోచిస్తున్న ప్రభుత్వం మన తెలంగాణ ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను.

గత పాలకులు తెలంగాణ వస్తే ఏం వస్తది? మీకు పరిపాలించుకోవడం రాదు, మంచి మంత్రులు లేరు, పని చేయడం రాదు, కరెంట్ ఉండదు అని హాళనగా మాట్లాడారు. ఇప్పుడు వారు వారి మొహాలను ఎక్కడ పెట్టుకుంటారు? భారతదేశంలో నెం.1 రాష్ట్రం ఏదన్నా ఉంది అంటే అది తెలంగాణ రాష్ట్రమని తెలియజేస్తున్నాను. 6 నెలల్లో కరెంట్ తెస్తానని చెప్పిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దమ్మున్న ముఖ్యమంత్రిగారు కాబట్టే వ్యవసాయానికి 24 గంటల ఉచిత కరెంట్ ను తీసుకొచ్చారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చేనాటికి 7,785 మెగావాట్ల స్థాపిత విద్యుత్తు సామర్థ్యం ఉంటే ఈనాడు దానిని 15,780 మెగావాట్లకు పెంచుకోవడం జరిగింది. రాబోయే రోజులలో 28,000 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగినటువంటి కరెంట్ ను జనరేట్ చేసుకోవాడానికి ప్రణాళికలు తయారు చేయడం జరిగింది. ఇదంతా వట్టుదలతో చేస్తే సాధ్యమైనది.

పేదవారు ఒక మంచి ఇంటిలో నివసించాలనే కలను మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు డబుల్ బెడ్ రూం ఇంట్ల వధికం ద్వారా తీరుస్తున్నారు. రక్షిత మంచినీటిని అందించాలనే

లక్ష్యంతో రాష్ట్రం మొత్తానికి కృష్ణా, గోదావరి నదుల నుండి 60 టీఎంసీల నీటిని శుద్ధి చేసి వల్లె, వట్టణం అనే తేడా లేకుండా అందరికీ అందించాలనే చిత్తశుద్ధితో దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా మిషన్ భగీరథ వధికాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ వధికం ద్వారా ఇప్పటికే 15 వట్టణాలలో 2900 గ్రామాలలో 5250 ఆవాస ప్రాంతాలలో పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఆనాడు తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే ఏం వస్తదని మాట్లాడిన మాటలకు నిజమైనటువంటి నిదర్శనం ఈ వృద్ధిని చూస్తే తెలుస్తుంది.

నిజాం పరిపాలన కాలంలో భూ రికార్డులు తయారైతే ఈనాడు భూ రికార్డుల ప్రక్షాళన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా హైదరాబాదు నగరంలో ప్రభుత్వ భూములు, చెరువులు, కుంటలు, మొదలైనవి కబ్జాలకు గురయ్యాయి. వాటిలో ఉన్న లోపాలను సవరించి ఎక్కడా లేని విధంగా భూ రికార్డుల ప్రక్షాళన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ఎలక్షన్ మ్యానిఫెస్టోలో లేకుండా ఉన్న పంటలను సంతకం కార్యక్రమాలను చేస్తున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, గౌరవ మంత్రులందరికీ ప్రత్యేక ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ గతంలో ఉద్యోగులకు, ఉపాధ్యాయులకు పి.ఆర్.సి. ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా రాబోయే జూలై-1, 2018 నుండి పిఆర్సి ఇచ్చి మరొకసారి మా ఉద్యోగులను, ఉపాధ్యాయులను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంతోషానికి గురి చేయాలని చెబుతూ ముగిస్తున్నాను.

డా.ఎం. శ్రీనివాస్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈరోజు ఈ బడ్జెట్ పై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారి ఆధ్వర్యంలో గౌరవ ఆర్థిక మంత్రివరులు ఈటల రాజేందర్ గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ప్రజల ఆశలకు, ఆశయాలకు, ఆకాంక్షలకు ప్రతిబింబంగా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇది బడుగు, బలహీన వర్గాల బడ్జెట్. రైతులు, వ్యవసాయ ఆధారిత వ్యక్తులకు, కులాలకు పెద్ద పీట వేసిన బడ్జెట్ ఇది. ఖచ్చితంగా ఇది పేదవారి బడ్జెట్.

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రజా ప్రభుత్వం ఏర్పడిన 45 మాసాలలోనే ఎన్నో అవరోధాలను అధిగమించి, అద్భుతాలను సాధించింది. దేశంలో కొత్తగా ఏర్పడ్డ రాష్ట్రం ఏదంటే తెలంగాణ రాష్ట్రం. దేశంలో ఆదర్శవంతమైన రాష్ట్రం ఏదంటే తెలంగాణ రాష్ట్రమని చెప్పుకునే స్థితికి వచ్చింది. ముఖ్యంగా మనం చెప్పుకోవలసింది ఏమంటే అప్పటి ఉద్యమ నాయకుడే ఈనాడు ప్రభుత్వ అధినేతగా ఉండడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం.

మట్టి పనికైనా ఇంటివాడు కావాలి, మనసున్నోడు కావాలనే రెండు సామెతలు మన తెలుగులో ఉన్నాయి. ఎవరికైనా సమస్య వచ్చి దానిని వదిలించుకోవడానికి చెబితే ఆ వదిలించుకోవడానికి మనసున్నోడే పరిష్కారం చెబుతాడు. ఇలా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మన ఇంటివాడు, మనసున్నోడు. దానికి రాజకీయ సంకల్పం కూడా ఉన్నది కాబట్టి, ఆయన తీసుకున్న చర్యలు పూర్తిగా అమలయ్యేటట్లు ప్రజలకు అందే విధంగా వధికాలను రూపొందించారు.

బడ్జెట్ కు బడ్జెట్ కు మధ్య అభివృద్ధి చూడాలంటే కొన్ని ప్రత్యేకతలు ఉంటాయి. వాటిలో ప్రజల జీవన స్థితి, రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి, అభివృద్ధి రేటు, రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం ఉంటాయి. ఇంతకు ముందు మిత్రులు చెప్పినట్లు రాష్ట్ర స్థూల అభివృద్ధి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు 4 శాతం ఉండేది. దేశీయ ఉత్పత్తి 5.6 శాతం. కానీ 2015-16 సంవత్సరానికి వచ్చే సరికి అంటే ఒక సంవత్సరంలోనే తెలంగాణ స్థూల ఉత్పత్తి 8.6 శాతానికి చేరుకుంది. అంటే ఇక్కడ నేను చెప్పేదేమంటే 115 శాతం స్థూల ఉత్పత్తి, దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి 5.6 నుండి 7.5 శాతం అంటే కేవలం 53 శాతం పెరిగింది. 2016-17కు స్థూల ఉత్పత్తి 10.1 అంటే 150 శాతం పెరిగింది. శాతాలలో చెబితే వృద్ధి రేటు బాగా కనపడుతుంది. దీనిని బట్టి మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఏవిధంగా పెరుగుతోందో చెప్పకనే చెబుతుంది.

తలసరి ఆదాయం మన రాష్ట్రంలో రూ.1 లక్ష 54 వేలు ఒక సంవత్సరానికి వస్తోంది. దేశీయ తలసరి ఆదాయం రూ.1,03,000 మాత్రమే ఉంది. అంటే ఇక్కడ 50 శాతం తేడా ఉంది. అదే ప్రస్తుత సంవత్సరంతో పోల్చిచూసినట్లైతే రూ.1,75,000 ఉన్నది. అంటే ఒక సంవత్సరంలోనే తలసరి ఆదాయం 20 నుండి 21 వేల మేర అభివృద్ధి జరిగింది. ఇంత అభివృద్ధి జరగడానికి కారణం మంచి వధికాలను ప్రభుత్వం చేపట్టడం ద్వారా ప్రజలకు ఉపయోగ పడుతున్నాయని చెప్పవచ్చు.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా రైతు కావడం, ఉద్యమ నేత కావడం, తెలంగాణకు ముఖ్యమంత్రి కావడంతో ఈ కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా అనుకున్న రీతిలో జరిగి మంచి ఫలితాలను ఇస్తున్నాయి. రైతులు భూమిలో విత్తనాలు మేసివచ్చి నుండి పంట మార్కెట్ కు చేరే వరకు ప్రజల కష్టాలలో పాలు పంచుకునే తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రయత్నం ఈ బడ్జెట్ లో కనిపిస్తున్నాయి. గత కాలంలో మాదిరిగా ఇప్పుడు విత్తన కొరత లేదు, కల్తీ విత్తనాల బెడద లేదు, ఎరువుల కొరత లేదు.

ఇక రుణమాఫీ విషయానికి వస్తే 34 లక్షల రైతులకు దాదాపు రూ.17,000 కోట్ల రుణ మాఫీ చేసి రైతులకు ప్రభుత్వం కొండంత అండగా నిలిచింది. అంటే దీనిని ప్రతిపక్షాల వారు తప్పు పట్టాలంటే తప్పు పట్టవచ్చు. నాలుగు విడతలలో ఎందుకు రుణ మాఫీ చేయాలి ఒక విడతలో చేయవచ్చు కదా అని అంటారు. వడ్డీ కూడా మాఫీ చేయవచ్చు అని అంటారు. చేయవచ్చు. తప్పు పట్టడం కాదు, చేయడానికి కొన్ని వద్దతులు, నియమాలు, నిబంధనలు ఉంటాయి, వాటికి అనుగుణంగా చేయవలసి ఉంటుంది.

గతంలో రైతులకు వ్యవసాయ పెట్టుబడి లేక రైతులు అప్పులు చేసి వేసిన పంట పండక, వర్షాలు సరిగ్గా లేక మార్కెట్ కు పోతే తగిన గిట్టుబాటు ధరలు లేక రైతులు కృంగి, కృశించి పోతున్నారు. ఆ సమస్యలను తీర్చడానికి రైతులకు పెట్టుబడి రూపేణా సంవత్సరానికి పంటకు రూ.4,000ల చొప్పున రెండు పంటలకు రుణాలు ఇచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం నాకు చాలా సంతోషాన్ని కలిగించింది.

1.20 రైతులకు పంట సహాయం క్రింద, పెట్టుబడి రూపేణా **మ.** ఏకరాకు, పంటకు నాలుగు వేల రూపాయల చొప్పున ఇవ్వాలని, రెండు పంటలకు సంవత్సరానికి ఎనిమిది వేల రూపాయలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం చాలా సంతోషకరం. అదే విధంగా రైతు బీమా పథకం. ఇంతవరకు ఎక్కడా అమలులో లేనటువంటి పథకం ఇది. రైతులు అనేక కష్టాలు పడుతున్నారని, ఒకవేళ ఆ దశలో కుటుంబ భారాన్నంతటినీ మోసే రైతు కనుక చనిపోయినట్లయితే ఆ కుటుంబం బజారున పడే పరిస్థితి వస్తుందని, దానిని అరికట్టడానికి చేసిన ప్రయత్నమే ఈ రైతు బీమా పథకం. దీని ప్రకారం చనిపోయిన రైతు కుటుంబానికి ఐదు లక్షల రూపాయలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం జరిగింది.

అలాగే మిషన్ కాకతీయ పథకం క్రింద ఇప్పటివరకు 30 వేల చెరువుల పునరుద్ధరణ జరిగింది. దాని వలన భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి, వ్యవసాయం పెరిగింది, వ్యవసాయోత్పత్తులు కూడా పెరిగాయి. నిజంగా ఇది మనకు ఒక వరం అని చెప్పవచ్చు. అదే విధంగా మార్కెటింగ్ సదుపాయాలను కూడా కల్పించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా రూ.1024 కోట్లతో 356 గోదాములను నిర్మించడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు మాట్లాడిన మన గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు గతంలో 4.5 మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం ఉండగా, నేడు అది 22.5 మెట్రిక్ టన్నులకు పెరిగింది.

రాబోయే రోజులలో వ్యవసాయ కార్మికులు దొరకకపోవచ్చు. అందుకని వ్యవసాయాన్ని యాంత్రికరణ చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా 50 శాతం సబ్సిడీతో ట్రాక్టర్లను పంపిణీ చేయడం జరుగుతున్నది. అలాగే 50 శాతం సబ్సిడీతో యంత్ర పరికరాలను కూడా ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఇంతకు ముందు వక్తలు చెప్పినట్లు తక్కువ నీటితో ఎక్కువ వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి నీలుగా డ్రిప్ ఇరిగేషన్, స్ప్రింక్లర్ ఇరిగేషన్ వంటి పద్ధతులను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో దీని వలన రైతులకు చాలా మేలు కలుగుతుంది. ప్రస్తుతం డ్రిప్ ఇరిగేషన్ ద్వారా 14 లక్షల ఎకరాలు సాగు అవుతున్నప్పటికీ, 28 లక్షల ఎకరాల సాగును లక్ష్యంగా పెట్టుకుని ప్రభుత్వం ఎస్సీ, ఎస్టీ రైతులకు 100 శాతం సబ్సిడీని, చిన్న, సన్నకారు రైతులకు 95 శాతం సబ్సిడీ, ఇతర రైతులకు 80 శాతం సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది.

అదే విధంగా మన ప్రభుత్వం పాలీ హౌసింగ్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నది. నా దృష్టిలో ఇది చాలా పెద్ద స్కీం. ఎందుకంటే ఈ విధానం ద్వారా తక్కువ భూమిలో ఎక్కువ వంటను పండించే అవకాశం ఉంటుంది. ప్రపంచంలో మనం ఏదైనా పెంచవచ్చు. అడవులు పెంచవచ్చు, నీటి మట్టాన్ని పెంచవచ్చు, కాని భూమిని మాత్రం మనం పెంచలేము కాబట్టి పెరుగుతున్న జనాభాకు అనుగుణంగా ఆహార ధాన్యాలను పండించాలంటే ఉన్న భూమిలోనే ఎక్కువ దిగుబడి సాధించవలసి ఉంటుంది. అందు కొరకు ఈ పాలీ హౌస్ పథకం చాలా ఉపయోగపడుతుంది.

తరువాత ఈ రైతు సమన్వయ సమితులు చాలా ముఖ్యమైన అంశం. గతంలో నేషనల్ కమీషన్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ పేరిట 2005లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఒక సంస్థను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాని ముఖ్య ఉద్దేశ్యమేమిటంటే రైతులు ఎప్పుడూ అప్పులలోనే పడి ఉంటున్నారు, వారికి గిట్టుబాటు ధర రాక, ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు, కాబట్టి దీనిని ఏ విధంగానైనా అరికట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారి కొరకు మినిమమ్ సపోర్ట్ ప్రైస్ అని ఒకటి నిర్ణయించడం జరిగింది. దానికి శ్రీ స్వామినాథన్ గారిని ఛైర్మన్ గా నియమించారు. వారు రిపోర్టును 2006లో సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. ఈ మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యం ఏమిటంటే అసలు పంట పండించడానికి ఒక క్వంటాలీకు ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, రైతు స్వప్రకృతిగా ఉండటానికి ఎంత ధర ఇవ్వాలి, క్వంటాలీ పంట పండించడానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందో దానికి మరొక యాభై శాతం కలిపి ఈ మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ ను నిర్ణయించాలని చెప్పడం జరిగింది.

కాని ఈ రోజు వరికి ధర పెంచాలంటే యాభై, వంద రూపాయలు పెంచుతారు. కందులు పెంచాలంటే వంద పెంచుతారు. ఏమిటీ పద్ధతి? రైతులకు బిచ్చం వేస్తున్నారా? ఏ వస్తువైనా తయారు చేసినవాడే ధరను నిర్ణయించి, మార్కెట్ లో అమ్ముకుంటాడు. కాని వ్యవసాయదారుడు మాత్రం తన పంటకు ధరను తాను నిర్ణయించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. ఎవరో ధరను ఫిక్స్ చేస్తారు. ఇంత అన్యాయం ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. అందుకే మన ప్రభుత్వం ఈ రైతు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేసి, ఐదు వేల ఎకరాలను ఒక క్లస్టర్ గా నిర్ణయించి, ఒక అగ్రికల్చర్ ఎక్స్ టెన్షన్ ఆఫీసర్ ను నియమించి, ఆయన సలహా ద్వారా ఎప్పుడు ఏ పంట వేయాలి, పంటను మార్కెట్ కి ఎప్పుడు తీసుకుపోవాలి అనే విషయాలలో రైతులకు తగు సలహాలు, సూచనలు ఇస్తుంటాడు. దాని వలన వ్యవసాయదారుడు నష్టాల పాలు కాకుండా ఉంటాడు.

ఈ ప్రభుత్వం వ్యవసాయంతో పాటు, వ్యవసాయ ఆధారిత కులాలు, వృత్తులకు ప్రాధాన్యత కల్పిస్తూ వారికి అనేక ప్రయోజనాలు చేకూరుస్తున్నది. గొల్ల, కురుమ యాదవులకు గొర్రెల పంపిణీ, రజక నాయీ బ్రాహ్మణులకు ప్రత్యేక పథకాలు, ఎంబీసీల కొరకు ప్రత్యేక కార్పొరేషన్ పెట్టి రూ.1,000 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. నిన్న సభ్యులు రామచంద్ర రావు గారు మాట్లాడుతూ గత సంవత్సరం నిధులు ఖర్చు చేయలేదు, ఈ సంవత్సరం కూడా అలాగే చేస్తారా అని అన్నారు.

ఈ సందర్భంగా వారికి నేను చెప్పింది ఏమిటంటే రాష్ట్రం విడిపోయినప్పుడు మనకు ఐఏఎస్ అధికారులను కేటాయించడం కొరకు ఫైలు ప్రధాన మంత్రి గారి ఆమోదం కొరకు పంపితే, ఏడు నెలల పాటు ఆయన దగ్గర పెండింగ్ లో ఉండిపోయింది. ఈ విధంగా ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఎంబీసీల కొరకు ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. అసలు ఈ ఎంబీసీల క్రింద ఏ కులాల ప్రజలను తీసుకోవాలి, ఏ వృత్తులను తీసుకోవాలి, వాళ్లు ఏ విధంగా జీవిస్తున్నారు, వారికున్న ఆధారమేమిటి అనేటటువంటి వలు అంశాలను అధ్యయనం చేయడమంటే మామూలు విషయం కాదు.

అలాగే గంగ పుత్రులు, ముదిరాజీలకు చేపల పెంపకం కొరకు ఎన్నో పథకాలు తీసుకురావడం జరిగింది. అదే విధంగా కోళ్ల పరిశ్రమ. మన తెలంగాణ ఇప్పటికే Egg Basket of India గా పేరు పొందడం జరిగింది. గుడ్ల ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం నెంబర్ వన్ గా ఉన్నది. ఈ విధంగా కులవృత్తుల మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నవారికి జీవనోపాధి కల్పించడం

జరుగుతున్నది. మనం తీసుకునే ఆహారంలో 30% of the proteins come from animal source. అది పాల రూపంలో వస్తుందా, గుడ్డునుంచా, చేపల నుంచా, లేకుంటే కోడి మాంసమా, గొర్రె మాంసమా ఏదైనా కావచ్చు. అదే కాకుండా this is most palatable food with highly balanced ingredients. కాబట్టి బయటకు కనపడకపోయినా, వాటి నుంచే లాభం వస్తుంది.

ఇంతకుముందు మాట్లాడిన కొందరు గౌరవ సభ్యులు గత అరవై, డెబ్బై సంవత్సరాల ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉన్న అప్పుల కంటే, తెలంగాణ వచ్చిన తరువాతనే అప్పులు ఎక్కువగా చేస్తున్నారని చెప్పారు. అప్పు దొరకడం అంత తేలిక కాదు. అప్పు ఇచ్చేవాడు repaying capacity కూడా చూస్తాడు. ష్యూరిటీ లేకుండా ఎవరూ అప్పులు ఇవ్వరు. చెప్పిన సమయానికి అప్పు తిరిగి చెల్లిస్తాడా, లేదా అని చూస్తాడు. సాధారణంగా ధనవంతులు, బిజినెస్మ్యాన్లకే ఎక్కువ అప్పులు దొరికే అవకాశం ఉంటుంది. చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులకు ఎవరూ అప్పు ఇవ్వరు. ఎందుకంటే వారికి repaying capacity ఉండదు.

అదే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న ఆసరా పింఛన్లు, గతంలో రెండు వందల రూపాయలు ఇచ్చేవాళ్లు. మన ప్రభుత్వం వెయ్యి రూపాయలు ఇస్తున్నది. వృద్ధులు, వితంతువులు, ఒంటరి మహిళలు, బోదకాలు ఉన్నవాళ్లు, బీడి కార్మికులు, గీత కార్మికులు మొదలైనటువంటి వాళ్లు ఈ వెయ్యి రూపాయలు పొందడానికి అర్హులు. కానీ, అంగ వైకల్యం కలిగినవారు మరియు పేద, వృద్ధ కళాకారులు రూ.1500 పింఛన్ పొందడానికి అర్హులు. అలాగే కళ్యాణ లక్ష్మి మహిళా, శిశు సంక్షేమం వంటి రంగాలలో అనేక పథకాల ద్వారా అన్ని వర్గాల ప్రజలను అభివృద్ధి చేయడమే ఈ ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం. ఈ సందర్భంగా నేను ఒక ముఖ్య విషయాన్ని మనవి చేయదలచుకున్నాను.

ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఉచితంగా ఇవ్వవలసింది విద్య మరియు వైద్యం. ఈ రెండింటినీ మన ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో అమలు చేయడం సంతోషకరం. ఇంతకుముందు మన వైద్య శాఖామంత్రిలు చెప్పినట్లు రాష్ట్రంలో 34 డయాలసిస్ సెంటర్లు, 22 ఐసియు కేంద్రాలు మరియు 12 క్యాన్సర్ పరీక్షా కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. చాలా సంతోషకరం. 'Prevention is better than cure' అన్నట్లు ఉచిత వైద్య పరీక్షలు, కంటి పరీక్షలు జరిపి, ఉచితంగా కళ్లజోళ్లు పంపిణీ

చేయనున్నట్లు చెప్పారు. అలాగే ఐదు మెడికల్ కాలేజీల ఏర్పాటు గురించి చెప్పారు. అందులో మూడు కాలేజీలు ఇప్పటికే వనిచేస్తున్నాయి. మరో రెండు కాలేజీలు సూర్యాపేట మరియు నల్గొండలో కొద్ది రోజులలో మొదలు కాబోతున్నాయి.

ఈ విధంగా మన ప్రభుత్వం సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి అనే రెండు అంశాలను సమన్వయం చేసుకుంటూ పరిపాలన సాగించడం సంతోషకరం. దానితో పాటు మిగతా రంగాలను కూడా అభివృద్ధి పరిచే ప్రయత్నం కూడా చేస్తుండడం గమనించదగిన విషయం. మిషన్ భగీరథ చాలా మంచి పథకం. దాని వలన భవిష్యత్తులో ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధిని పూర్తిగా తొలగించవచ్చు. 70 to 80% diseases will be communicated through water. అంటే తాగే నీళ్లు పరిశుభ్రంగా ఉంటే మనిషి ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు, ఆసుపత్రులకు వెళ్లే అవసరం కూడా ఉండదు. వైద్య ఖర్చులు ఉండవు. ఇది ఎప్పుడో తీసుకోవలసిన పథకం. ఇప్పుడు తీసుకున్నారు. అయినా సంతోషమే.

అయితే బాధ ఏమిటంటే మిషన్ భగీరథకు టెండర్లు పిలవకముందే అదిగో కమిషన్ భగీరథ మొదలైంది, సైనులు తీసుకుంటున్నారు అని ప్రచారం మొదలు పెట్టారు. అంటే కాంగ్రెస్ వాళ్లు తమ పాత హిస్టరీనీ టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వానికి కూడా అంటగట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వంలో లీడర్లు, కాంట్రాక్టర్లు ఏమి చేసేవారంటే ఏదన్నా కొత్త ప్రాజెక్టు వస్తే వర్సెంబేజీ ఏమిటి, ప్యాకేజీ ఏమిటి, ఎస్కలేషన్ ఛార్జీలు వస్తాయో అనే ఆలోచన తప్ప, వాళ్లు పూర్తి చేసిన ప్రాజెక్టులు లేవు.

ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం ఇక్కడ గుర్తు చేసుకోవాలి. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో చివరి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న శ్రీ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు తమ స్వంత జిల్లా చిత్తూరు కొరకు 8 వేల కోట్ల రూపాయలు వాటర్ ప్రాజెక్టు కొరకు మంజూరు చేసుకున్నారు. నాకు తెలిసినంత మటుకు ఒక్క నల్లా కూడా ఫిక్స్ చేయలేదు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని కావచ్చు తెలంగాణ నాయకులు దోచుకు తింటారనే ఉద్దేశంతో మిషన్ భగీరథను కమిషన్ భగీరథ అని, మిషన్ కాకతీయను కమిషన్ కాకతీయ అని చెప్పి, బద్నాం చేసే ప్రయత్నం చేశారు.

ఇవే కాకుండా ఈ ప్రభుత్వం అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నది. విద్యుత్తు, ఆర్ అండ్ బి, పంచాయతీ రాజ్ శాఖల ద్వారా అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి అనేవి బండికి

రెండు చక్రాల వంటివి. ఈ విధంగా ప్రతి పౌరునికి ప్రభుత్వం అమలు చేసే సంక్షేమ ఫలితాలు అందే విధంగా చూడడం చాలా ప్రశంసనీయమైన విషయంగా భావిస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఎస్. ప్రభాకర్ రావు:- అధ్యక్షా, మొదటగా నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. నిన్న, ఈ రోజు చాలా మంది సభ్యులు, చాలా విషయాలు మాట్లాడడం జరిగింది. సీనియర్ సభ్యులు కూడా బడ్జెట్ గురించి చాలా చక్కగా ప్రస్తావించారు. నేను వాటిని చాలా జాగ్రత్తగా విన్నాను. కానీ, బాధాకరం ఏమిటంటే ఒక్క సభ్యుడు కూడా ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ గురించి కాని, సోషల్ వెల్ఫేర్ గురించి కాని పెద్దగా ఫోకస్ చేయలేదు. నిజానికి నేను ఈరోజు మాట్లాడదలచుకోలేదు. రేపు మాట్లాడాలనుకున్నాను. కానీ, సమయం ఉంది కాబట్టి, తమరు నాకు అవకాశం ఇచ్చినారు. మిషన్ కాకతీయ, భగీరథ వీటి గురించి మనం మూడు సంవత్సరాల నుంచి వింటూ వస్తున్నాము. మంచి కేటాయింపులతో, పనులు బాగా జరుగుతున్నాయి. వేగంగా జరుగుతున్నాయి. అవి ఎంత ముఖ్యమో, ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ కూడా అంతే ముఖ్యం. ఈ రోజు మనం కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. దాని వలన వచ్చిన ఫలితాలు ఏమిటి అని ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

కొత్త రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత జిడిపి గ్రోత్ రేటు చూసినట్లయితే 2014 తరువాత ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం, ఒక వద్దటి ప్రకారం బాగా పెరుగుతూ పోతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం వేగంగా ముందుకు పోతున్నది. Our State is going forward both in per capita income as well as in per capita expenditure. ఇవన్నీ చూస్తుంటే ఒక విజన్తో, ఒక వకడ్డందీ ఆలోచనతో ఈ రాష్ట్రం ముందుకు వెళుతున్నట్లు కనబడుతుంది. నేను లోతుపాతుల్లోకి, అంకెల్లోకి వెళ్ళకుండా, కేవలం సంక్షేమం గురించి, ముఖ్యంగా ఒక దళితుడిగా కొన్ని మాటలు మాట్లాడే బాధ్యత నాపై ఉందని భావిస్తున్నాను.

ఈ సబ్ ప్లాన్ గురించి ఆనాడు శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ గారు ఆలోచన చేసి, ఈ సమాజంలో అందరూ కలిసి మెలిసి ఉండాలని, సమానత్వం ఉండాలని, దళిత వర్గాలను

అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలనే మంచి ఉద్దేశంతో ఈ ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీని కొరకు

రోటీన్ గా, బడ్జెట్ లో కాకుండా, in addition to routine budget, కేటాయింపులు చేసి, ఆ డబ్బును ఎస్సీ వర్గాలకు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టాలనే ఉద్దేశంతో ఈ సబ్ ప్లాన్ పెట్టడం జరిగింది. చట్టాలు చేసినప్పటికీ, ఇన్ని సంవత్సరాలు గడిచినా, వారి జీవితాల్లో పెద్దగా మార్పు కనిపించడం లేదు. కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నట్లు చూపుతున్నారు కాని, ఈ వర్గాల వారి జీవితాల్లో మార్పు అనేది కనిపించడం లేదు. లోపం ఎక్కడ ఉంది? డబ్బులు ఉన్నాయంటున్నారు. స్కీమ్స్ పెడతామంటున్నారు. మరి సమానత్వం ఎందుకు రావడం లేదు? ఈ వర్గం ఇంకా ఎందుకు వెనుకబడి ఉంది? ఈ విషయాల గురించి అందరం కలిసి ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముంది. మరి ఇవన్నీ చూస్తుంటే చిత్తశుద్ధిలో ఎక్కడో లోపం ఉంది. కేవలం ఓట్ల కోసమే రాజకీయం చేయకుండా, చిత్తశుద్ధి కనిపించాలనే ఆలోచనతో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మంచి ఆలోచన చేసి, దీని కొరకు వకడ్డందీగా ఒక చట్టం తీసుకువచ్చి, అమలు చేయాలనే మంచి సంకల్పంతో వారు ఈ రోజు ముందుకు వెళుతున్నారు.

1.40 గతంలో చూశాం, అది రూ.5 వేల కోట్లు ఉండేది,

మ. తర్వాత దాన్ని రూ. 10 వేల కోట్లు చేశారు. గత సంవత్సరం రూ.14 వేల కోట్లు చేశారు. ఈ సంవత్సరం రూ.16 వేల కోట్లు ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ కి కేటాయించడం జరిగింది. మనం ఎంత కేటాయిస్తున్నాం అన్నది ముఖ్యం కాదు, మనం ఎంత రిలీజ్ చేస్తున్నాం, ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నాం అన్నది ముఖ్యం. ఇంతకేటాయింపు వస్తోందని సంతోషపడుతున్నామే కానీ ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నామనే దాని గురించి ఎవ్వరూ ఆలోచన చేయడం లేదు. ఎన్ని వేల కోట్లు కేటాయించినా, ఖర్చు పెట్టకపోతే, మనం ఏ టార్గెట్ అయితే రీచ్ కావాలని అనుకుంటున్నామో, దాన్ని రీచ్ కాలేకపోతున్నాం. దీనికి చిత్తశుద్ధి, కమిట్ మెంటు చాలా అవసరం. తెలంగాణ గవర్నమెంటు వచ్చిన తర్వాత చాలా మార్పులు కనిపిస్తున్నాయి. ఇప్పుడిప్పుడే ఫలితాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఈరోజు ఎస్సీ పిల్లలు స్టడీ సర్కిల్స్ లో బాగా చదువుకొని ప్రైవేటు రంగంలో, ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్నత స్థాయికి ఎదిగే వర్గీకులు కనిపిస్తున్నాయి. ఓవర్ సీస్ ఎడ్యుకేషన్ పథకం ద్వారా ఈరోజు పిల్లలు హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కోసం విదేశాలకు పోతున్నారు. ఈ పథకానికి ప్రభుత్వం నిధులు కేటాయించి విదేశాలలో ఉన్న పిల్లలకు విడతల వారీగా ఫీజులు చెల్లిస్తున్నది. ఈవిధంగా ఎస్సీల జీవితంలో మార్పులు వస్తున్నాయి. ఈ సమాజం అంతా కూడా

ముందుకు రావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తున్నారు.

దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో కళ్యాణ లక్ష్మి షాదీ ముబారక్ వధికాలను అమలు చేస్తున్నాం. చాలా సంతోషం, చాలా వేగంగా మనం ముందుకు పోతున్నాం. ఒక ప్రణాళికతో ముందుకు పోతున్నాం. ఈరోజు రాష్ట్రంలో అందరూ మన వైపు చూస్తున్నారంటే, మనం పది మందికి ఆదర్శంగా ఉన్నామంటే, నేనొక టీఆర్ఎస్ సభ్యునిగా గర్వపడుతున్నాను. ఖచ్చితంగా రాబోవు రోజుల్లో ఇంకా ముందుకు పోతామని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఎస్సీ, ఎస్టీ స్పోలర్షిప్స్ కి నిధుల కేటాయింపులు పెంచాలి. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ కు కానీ, స్టడీ సెంటర్స్ కానీ వీటన్నింటిని బలోపేతం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వాటికి సంబంధించిన కేటాయింపుల్లో కూడా మార్పులు చేర్పులు చేసి, రూ.16 వేల కోట్ల కాకుండా ఇంకా అదనంగా కేటాయింపులు చేసి ఖర్చు చేసి విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. కేటాయించిన మొత్తాలు ఖర్చు కాకపోతే అవి క్యారీ ఫార్వర్డ్ అయ్యే విధంగా మనం చట్టం చేశాం. అందుకే రూ.14 వేల కోట్ల నుంచి రూ.16 వేల కోట్లకు వచ్చిందంటే, బహుశా క్యారీ ఫార్వర్డ్ వల్లనే ఆవిధంగా వచ్చిందని నేను అనుకుంటున్నాను. చట్టంలో క్యారీ ఫార్వర్డ్ ప్రావిజను పెట్టాం. అది గతంలో లేదు. గతంలో ఈ నిధులు డీవియేట్ అయ్యాయి, డ్రైవర్డ్ చేసేవారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ క్రింద కేటాయించిన నిధులను వేరే వాటికి వినియోగించుకున్నారు, బ్యాంక్ బండ్, హుస్సేన్ సాగర్ క్లీనింగ్ కోసం ఖర్చు పెట్టారు.

మిస్టర్ చైర్మన్:- క్యారీ ఫార్వర్డ్ అవుతోందని అన్నారు, అది ఎంత మిగిలింది?

శ్రీ ఎం.ఎస్. ప్రభాకర్ రావు:- గతంలో రూ. 14 వేల కోట్లు ఉండేది, అది రూ.16 వేల కోట్లు అయిందంటే బహుశా అది క్యారీ ఫార్వర్డ్ జరిగిందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఆవిధంగా క్యారీ ఫార్వర్డ్ అవుతూ వస్తే ప్రయోజనం లేదు. ఎక్కడో ఒక చోట ఫుల్ స్టాప్ పెట్టాలి. కేటాయించిన మొత్తాలను ఖర్చు చేయాలి. ఏ డిపార్టుమెంట్ తే ఖర్చు పెట్టదో ఎందుకు ఖర్చు పెట్టలేదో అడుగుతున్నాం, వాళ్లకు జవాబుదారీతనం ఉంది. నిధులు ఇచ్చిన తర్వాత కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు కాబట్టి దానికి వారు వివరణ ఇవ్వాలని చట్టంలో పెట్టుకున్నాం. ఇదొక గొప్ప చట్టం. ఈ చట్టం వల్ల ఈ వర్గాలకు లాభం కలుగుతుందని నేను వ్యక్తిగతంగా భావిస్తున్నాను. అందరూ సమానంగా

అభివృద్ధి చెందాలని, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి, మైనారిటీలు అందరూ కలిసికట్టుగా సుభిక్షంగా, సంతోషంగా అభివృద్ధి చెందాలని కోరుకుంటూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎలిమినేటి కృష్ణారెడ్డి (శాసనసభ నియోజక వర్గం):- అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్ రావు గారు తెలంగాణ సాధించక ముందు ఈ తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రజల ఆకలి కేకలు లేకుండా, ఆత్మహత్యలు లేని ఒక సస్యశ్యామలమైన, సునందనమైన, సుభిక్షమైన ఆదర్శ రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దాలనే లక్ష్యంతో, తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించిన తర్వాత 2018-19 సంవత్సరంలో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు గురించి చాలా మంది సభ్యులు సుదీర్ఘంగా తమ ప్రసంగాలలో అభిప్రాయాలను వినిపించారు. వాటి జోలికి పోకుండా రెండు, మూడు ముక్కల్లోనా అభిప్రాయాన్ని చెప్పదలుచుకున్నాను.

ఒక గ్రామంలో ఇద్దరు గొర్రెల కావరాలు పగలు గొర్రెలను మేపుకొచ్చి రాత్రిపూట ఆ మంద దగ్గర కావలా పడుకునే వారట. అయితే ఆ గ్రామంలో రామాయణ కథ చెబుతున్నారని విని, ఇద్దరూ నేను పోతానంటే నేను పోతానని అంటే - అలా కాదు, నేను వెళ్లి విని వచ్చిన తర్వాత నీకు ఆ కథ చెబుతానని అందులో ఒకడంటే, మరొకడు సరే అని కావలా ఉన్నాడట. ఆవిధంగా ఒక నెల రోజుల పాటు రామాయణ కథ జరిగింది. విన్న వాడిని ఆ కథ చెప్పమని కావలా ఉన్న వాడు అడిగాడు. ఏమీ లేదు, కట్టె, కొట్టె, తెచ్చె అని చెప్పాడు. కావలా ఉన్న వాడికి ఇదేమీ అర్థం కాలేదు, కట్టిందేమిటి, కొట్టిందేమిటి, తెచ్చిందేమిటని అడిగాడు. అప్పుడు మళ్ళీ చెప్పాడు. లంక రాజు రావణాసురుడు శ్రీరాముని భార్య సీతను తీసుకెళ్లి లంకలో ఉంచాడు. లంకకు పోవాలంటే మధ్యన సముద్రం ఉంది. రాముడు దాని మీద వారధి కట్టి లంకలో ప్రవేశించి, దశకంతుడి తల తెగ్గొట్టి సీతను తెచ్చాడని చెప్పాడు. ఈ మూడు ముక్కల్లోనే రామాయణమంతా ఉందని చెప్పాడు.

ఈ బడ్జెటులో చాలా విషయాలు చెప్పారు. సబ్బండ వర్గాలకు, సబ్బండ కులాలకు, వివిధ శాఖలకు, ప్రభుత్వోద్యోగులకు, ఇతర కార్యక్రమాలకు కేటాయింపులు చేశామని చెబుతూ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టారు. ఇది దేశంలోనే ఒక ఆదర్శవంతమైన బడ్జెటుని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటులో పేర్కొనబడిన అంశాలు ఫలించాలంటే, ప్రజలకు చేరాలంటే ఏమి చేయాలి? ఈ సంక్షేమ పథకాలు కానీ, అభివృద్ధి పథకాలు కానీ విజయవంతం కావాలంటే - వివిధ

ప్రభుత్వ శాఖలలో పని చేస్తున్న పైస్థాయి అధికారుల నుంచి క్రింది స్థాయి అధికారుల ప్రవర్తనలో పరివర్తన వచ్చిన నాడే ఇవన్నీ సఫలీకృతం అవుతాయని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే విధి నిర్వహణలో నిబద్ధత, చిత్తశుద్ధి, అంకితభావం ఈ మూడు ఉన్నప్పుడే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆశించిన, ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు సఫలీకృతం అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. అదే గాకుండా ప్రజాప్రతినిధుల **pursuasion** కూడా ఈ బడ్జెటుపై ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని భావిస్తున్నాను. మనం చూస్తున్నాం, తండ్రి ఉన్నప్పుడే కొడుకు పని చేస్తున్నాడు, తండ్రి ఏదో పని మీద పొరుగు గ్రామానికి వెళితే కొడుకు చెప్పిన పని చేయకుండా వేరే దిక్కుకు పోతున్నాడు. ఇది ప్రభుత్వ వ్యవస్థ కాబట్టి, ప్రభుత్వం ఆశించిన ఫలితాలు రావాలంటే, ప్రభుత్వ పథకాలు విజయవంతం కావాలంటే అందుకు మన బాధ్యత కూడా ఉందనే విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. నేను కూడా చూస్తున్నాను, ఈ సంవత్సరంలో నేను కేటాయించిన నిధులు సక్రమంగా వినియోగం కాలేదు. ఎవ్వరూ వట్టించుకోవడం లేదు. నేను అధికారుల వెంట పడుతున్నాను. సోదర గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను. మనం గ్రామాలకు వెళ్లినప్పుడు ప్రజలను కలిసి, అధికారుల వెంటబడి వసులు చేయించుకున్నప్పుడే ఈ బడ్జెటు ఫలాలు ప్రజలకు దక్కుతాయని, ఈ రాష్ట్రం అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు సాగుతుందని తెలియజేస్తూ, ఇంత చక్కటి బడ్జెటును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక మంత్రి ఈటల రాజేందర్ గారికి, శాసన మండలిలో ప్రవేశపెట్టిన ఉప ముఖ్యమంత్రి కడియం శ్రీహరి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం కల్పించిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- 2018-19 సంవత్సరపు బడ్జెటుపై జరుగుతున్న రెండో రోజు చర్చలో చివరగా శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డిగారు పాల్గొని, చర్చను ముగించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాటేపల్లి జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నూచన మేరకు అన్ని వర్గాలను అభివృద్ధి దిశలో తీసుకొచ్చే విధంగా 2018-19 సంవత్సరం బడ్జెటును రూపకల్పన చేసిన ఆర్థిక మంత్రి ఈటల రాజేందర్ గారికి, మన శాసన మండలిలో దానిని ప్రవేశపెట్టిన కడియం శ్రీహరి గారికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ, బడ్జెటుపై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావ లక్ష్యానికి ప్రతిరూపంగా ఈ బడ్జెటు ఉందనే విషయాన్ని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 80 శాతం వ్యవసాయాధార కుటుంబాలే. ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా వ్యవసాయ రంగానికి ఉపయోగపడే విధంగా దాదాపు రూ.40 వేల కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. నిజంగా దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోనే తెలంగాణ ఒక ఆదర్శవంతమైన రాష్ట్రంగా ఉండేలా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. మనందరికీ తెలుసు, గతంలో వానలు రాకపోతే ఒక బాధ, వానలు పడితే మరొక బాధ ఉండేది. వర్షాలు వస్తే ఎరువుల గురించి రైతులు లైన్లు కట్టే పరిస్థితి, ఎరువుల గురించి కొల్లాడుకునే పరిస్థితి ఉండేది. విత్తనాల కోసం పోతే నకిలీ విత్తనాలు అంటగట్టేవారు, వాటి వల్ల బాధపడే పరిస్థితి. అటు ఇటు కష్టపడి విత్తనాలు సంపాదించి వాటిని నాటిన తర్వాత, పెట్టుబడి కోసం లోన్ల గురించి బ్యాంకుల చుట్టూ తిరిగే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు బాగా ఆలోచించి, ఏ అప్పు గురించి రైతులు ఎవరి దగ్గరకూ వెళ్లకుండా, ప్రభుత్వం తరపున పెట్టుబడి పెట్టి రైతులను ఆదుకునే విధంగా, అన్ని కులాలకు, అన్ని మతాలకు సంబంధించిన వ్యక్తులను ఒక అభివృద్ధి దిశలో తీసుకెళ్లాలనే ఒక మంచి సంకల్పంతో ప్రతి ఎకరాకు ఒక పంటకు రూ.4 వేలు చొప్పున పెట్టుబడి క్రింద ఇవ్వడం నిజంగా యావత్ తెలంగాణ ప్రజలందరి తరపున వారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈరోజు మిషన్ కాకతీయ పథకం బ్రహ్మాండంగా నడుస్తోంది. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి మనం రెండు రోజుల పాటు పర్యటించి రావడం జరిగింది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును చూశాం. దాన్ని చూసిన తర్వాత, అది ఎంత ముందు చూపుతో చేపట్టిన కార్యక్రమమో ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. గతంలో కొంత మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారని అన్నారు. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడానికి కారణం - గత ప్రభుత్వానికి ముందు చూపు లేకపోవడం వల్లనే. ఇప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన కార్యక్రమాలు గత ప్రభుత్వం చేపట్టి ఉన్నట్లయితే, ఆ దుర్భర పరిస్థితి ఉండేది కాదు. అందుకే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈనాడు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను, భవిష్యత్తులో ఎదురయ్యే సమస్యలను పరిష్కరించే విధంగా బడ్జెటును రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తయిన తర్వాత బీడు

భూములుగా ఉన్న తెలంగాణ ప్రాంతమంతా సస్యశ్యామలం అయ్యే విధంగా, ప్రతి ఒక్కరిలో ఒక విశ్వాసం ఏర్పడే విధంగా, భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని చేపడుతున్న కార్యక్రమాలను నిజంగా అభినందించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

అప్పులు తెస్తున్నారు, అప్పులు తెస్తున్నారని అంటున్నారు. తీసుకొచ్చిన అప్పును శాశ్వతంగా ప్రజలకు ఉపయోగపడే విధంగా ఇన్వెస్టు చేస్తున్నారు. మా సోదరులు భానుప్రసాదరావు గారు అప్పుకు సంబంధించి చెప్పిన ఉదాహరణకు నేను అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. తెచ్చిన అప్పులు ఏదో ఖర్చులకు ఉపయోగించకునే విధంగా కాకుండా, శాశ్వతంగా భవిష్యత్ తరాలకు ఉపయోగపడే విధంగా పెట్టుబడి పెట్టి చేస్తున్న కార్యక్రమాలు ఇవి. మిషన్ కాకతీయ అయినా, మిషన్ భగీరథ అయినా - ఇన్నీ ఆ లక్ష్యంతోనే చేపడుతున్న కార్యక్రమాలే. ఈరోజు మిషన్ భగీరథ గురించి పట్టణ ప్రాంతాలలో ఉన్న వారికి తెలియజేస్తాను. కానీ నల్గొండ జిల్లా, మునుగోడు ప్రాంతంలో ఉన్న ఫ్లోరోసిస్ బాధితులకు దాని ఉపయోగం ఏవిధంగా ఉంటుందో ఒకసారి ఆలోచన చేస్తే నిజంగా అదొకమంచి పథకమని చెప్పక తప్పదు. సర్వ రోగాలకు కారణం కలుషితమైన నీరే కనుక అందరికీ స్వచ్ఛమైన మంచినీళ్లు అందించాలనే ఒక మంచి సంకల్పంతో మిషన్ భగీరథను చేపట్టడం జరిగింది.

తెలంగాణ ప్రాంతంలో ప్రతి కుటుంబం బాగుపడాలి. ప్రతి కుటుంబం బాగుపడినప్పుడే ప్రతి గ్రామం బాగు పడుతుంది. ప్రతి గ్రామం బాగుపడితే జిల్లాలు బాగుపడతాయి, జిల్లాలు బాగు పడితే రాష్ట్రం బాగుపడుతుంది. కాబట్టి ప్రతి కుటుంబం బాగుపడే విధంగా ఒక ముందు చూపుతో ఈ ప్రణాళికను రూపకల్పన చేయడం జరిగింది.

ఈరోజు రాష్ట్రంలో పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించే విధంగా చర్యలు చేపట్టారు. వాతావరణ కాలుష్యం, జల కాలుష్యం ఏర్పడి చాలా మంది ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. మనం ఉదయమే చర్చించుకున్నాం, కేన్సర్ బాధితులు పెరుగుతున్నారు, రకరకాల జబ్బులకు గురవుతున్న పరిస్థితులున్నాయి. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వాలకు ముందు చూపు ఉండి ఉంటే ఈ దుర్భర పరిస్థితి ఉండేది కాదు. అందుకే ఈరోజు స్వచ్ఛమైనగాలి, స్వచ్ఛమైన నీరు అందించాలనే

ఉద్దేశ్యంతో ఈ ఏడాది మరో 40 కోట్ల మొక్కలను నాటడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేస్తున్నది. ముందు చూపుతో ఈ కార్యక్రమాలు చేయకపోతే భవిష్యత్తులో చాలా కష్టాలు ఎదురవుతాయి. ఈరోజు నీళ్లు కొంటున్నాం. మనం చిన్నప్పుడు ఎక్కడ చెలిమి ఉంటే అక్కడ నీళ్లు తాగే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి లేదు. ఎక్కడ చూసినా నీరు కలుషితమై పోయింది. ఇక వాయు కాలుష్యం అయితే, ఇప్పుడు నీళ్లు ఎలా కొంటున్నామో అదే విధంగా భుజాన ఆక్సిజన్ సిలిండర్లు వేసుకుని తిరిగే పరిస్థితి భావి తరాలకు ఏర్పడుతుంది కాబట్టి, అలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక బృహత్తరమైన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగిందనే విషయాన్ని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీ వర్గాలను, అందరినీ అభివృద్ధి దిశలో తీసుకొచ్చే విధంగా ఒక శాశ్వత ప్రణాళికను రూపొందించడమే కాకుండా తాత్కాలికంగా ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను కూడా పరిష్కరించడం జరుగుతోంది. వృద్ధులకు ఆసరా పింఛన్లు, వికలాంగులకు, వితంతువులకు, ఒంటరి మహిళలకు, బీడీ కార్మికులకు, నేత కార్మికులను ఆదుకునే విధంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం రూపకల్పన చేయడం నిజంగా దేశంలోనే ఒక ఉన్నత స్థానంలో తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్దే విధంగా ఈ బడ్జెటు రూపకల్పన చేయడం జరిగిందనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణాను సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేసే విధంగా ఈ బడ్జెటును రూపకల్పన చేసిన గౌరవ ఆర్థికశాఖామాత్యులు ఈటల రాజేందర్ గారికి, ఇక్కడ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిన గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి కడియం శ్రీహరి గారికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ, ఈ బడ్జెటును పూర్తిగా సమర్థిస్తూ, దీంతో 2018-19 సంవత్సరపు బడ్జెటుపై చర్చ ముగించాలని మిమ్మలను కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:- బడ్జెటుపై చర్చ ముగిసినట్లుగా సభ్యులందరూ భావించవలసి ఉంటుంది. మార్చి 21, 2018, బుధవారం 10.00 గంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యేందుకు సభను వాయిదా వేయడమైంది.

(బుధవారం, మార్చి 21, 2018 న ఉదయం 10.00 గంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యేందుకు సభ మధ్యాహ్నం 1.58 గంటలకు వాయిదా పడింది)

* * *

**“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Council and Printed
at the Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**